CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

BỘ NÔNG NGHIỆP VÀ PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN

==========

KHUNG CHÍNH SÁCH TÁI ĐỊNH CƯ (RPF)

(Kèm theo Quyết định số: 2127/TTg-QHQT ngày 23/11/2015 của Chính phủ)

DỰ ÁN
SỬA CHỮA VÀ NÂNG CAO AN TOÀN ĐẬP
(Dự án DRASIP/WB8)

Địa điểm thực hiện Dự án:

Các tỉnh thực hiện chương trình đảm bảo an toàn hồ chứa

BAN QUẢN LÝ TRUNG ƯƠNG	**VIỆN KHOA HỌC THỦY LỢI**
CÁC DỰ ÁN THỦY LỢI	**VIỆT NAM**
TRƯỞNG BAN	**GIÁM ĐỐC**

Hà Nội, 2015

Lời nói đầu

Để thực hiện công tác bồi thường, hỗ trợ, tái định cư và khôi phục đời sống những người bị ảnh hưởng do kết quả việc thu hồi đất thuộc Dự án Sửa chữa và nâng cao an toàn đập, Chính phủ Việt Nam (GoV) với Quyết định số 2127/TTg-QHQT ngày 23/11/2015 đã phê duyệt Khung Chính sách Bồi thường, hỗ trợ và tái định cư (sau đây gọi là Khung chính sách tái định cư) của Dự án. Khung Chính sách Tái định cư này áp dụng cho bất kỳ việc thu hồi đất hay hạn chế quyền tiếp cận với tài nguyên/ khu vực thiên nhiên được bảo vệ (cả vĩnh viễn và tạm thời) do tác động của dự án.

Hà Nội, 2015

Mục lục

Lời nói đầu 1
Mục lục 2
Định nghĩa thuật ngữ 4
I. GIỚI THIỆU 6
1.1. Tổng quan dự án 6
1.2. Những tác động của Dự án 9
1.3. Mục tiêu và Nguyên tắc của Khung Chính sách Tái định cư (RPF) 12
1.4. Các hoạt động có liên quan 14
II. KHUÔN KHỔ PHÁP LÝ VÀ CHÍNH SÁCH BỒI THƯỜNG 15
2.1. Khung pháp lý của Chính phủ Việt Nam 15
2.2. Chính sách tái định cư không tự nguyện OP/BP 4.12 của Ngân hàng Thế giới 16
2.3. So sánh giữa chính sách của Chính phủ Việt Nam và Ngân hàng Thế giới 17
III. NGUYÊN TẮC VÀ CHÍNH SÁCH VỀ BỒI THƯỜNG, HỖ TRỢ VÀ TÁI ĐỊNH CƯ 22
3.1. Nguyên tắc chung 22
3.2. Chính sách về bồi thường 23
3.3. Tái định cư và phục hồi thu nhập 41
3.4. Nhóm dễ bị tổn thương, Giới, và DTTS 41
IV. TIÊU CHÍ HỢP PHÁP VÀ QUYỀN LỢI 43
V. PHỔ BIẾN THÔNG TIN VÀ THAM VẤN CỘNG ĐỒNG 45
5.1. Mục tiêu của tham vấn cộng đồng và phổ biến thông tin 45
5.2. Phương pháp tiếp cận tham vấn để chuẩn bị cho RPF 45
5.3. Tham vấn cộng đồng trong giai đoạn xác định và chuẩn bị tiểu Dự án 46
5.4. Tham vấn cộng đồng trong giai đoạn thực hiện dự án 46
VI. CÔNG BỐ THÔNG TIN 49
VII. TỔ CHỨC THỰC HIỆN 50
7.1. Trách nhiệm của các bên liên quan trong dự án 50
7.2. Chuẩn bị kế hoạch hành động tái định cư 52
7.3. Khảo sát giá thay thế 54
7.4. Thực hiện RAP 54
7.5. Chuẩn bị Khung quy trình 56
VIII. CƠ CHẾ KHIẾU NẠI VÀ GIẢI QUYẾT KHIẾU NẠI 57
8.1 Các yêu cầu của chính sách tái định cư 57
8.2 Cơ chế Giải quyết Khiếu nại 58
IX. CHI PHÍ VÀ NGÂN SÁCH 60
X. GIÁM SÁT VÀ ĐÁNH GIÁ THỰC HIỆN TÁI ĐỊNH CƯ 61
10.1. Giám sát 61
10.2. Giám sát nội bộ 61
10.3. Giám sát độc lập 62
10.4. Phương pháp giám sát độc lập 63
PHỤ LỤC 65
Phụ lục 1: Chỉ số giám sát và đánh giá 65
Phụ lục 2: Mẫu Tờ rơi thông tin dự án 66

Các từ viết tắt

CPC	UBND xã
CPO	Ban quản lý trung ương các dự án thủy lợi
DARD	Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn
DMS	Khảo sát kiểm kê chi tiết
DPC	UBND huyện
DRC	Ban tái định cư huyện
EMPF	Khung chính sách dân tộc thiểu số
EMDP	Kế hoạch phát triển dân tộc thiểu số
ESMF	Khung quản lý môi trường và xã hội
GOV	Chính phủ Việt Nam
HH	Hộ gia đình
IOL	Kiểm kê sơ bộ các thiệt hại
RAP	Kế hoạch hành động tái định cư
LAR	Thu hồi đất và tái định cư
LURC	Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất
MOF	Bộ Tài chính
MOLISA	Bộ Lao động, Thương bình và Xã hội
NGO	Tổ chức phi chính phủ
OP	Chính sách hoạt động
PAD	Tài liệu thẩm định dự án
PPC	UBND tỉnh
PMU	Ban Quản lý dự án
BAH	Bị ảnh hưởng
PRA	Đánh giá nông thôn có sự tham gia
RPF	Khung chính sách tái định cư
TOR	Điều khoản tham chiếu
USD	Đô la Mỹ
VND	Việt Nam Đồng
WB/NHTG	Ngân hàng Thế giới

Định nghĩa thuật ngữ

Tác động dự án	Bất kỳ hệ quả nào liên quan trực tiếp tới việc thu hồi đất hoặc hạn chế việc sử dụng các khu vực được lựa chọn hợp pháp hoặc khu vực được bảo vệ.
Những người bị ảnh hưởng	Bất kỳ người nào, bị tác động bởi việc thực hiện dự án làm ảnh hưởng đến mất quyền sở hữu, sử dụng, hoặc mất nguồn thu nhập từ công trình xây dựng, đất đai (đất ở, đất nông nghiệp, hoặc đồng cỏ), cây cối, hoa màu hàng năm hoặc lâu năm, hoặc các tác động khác không kể đến việc di dời hay không, ảnh hưởng toàn bộ hay một phần, ảnh hưởng vĩnh viễn hay tạm thời.
Ngày khóa sổ	Là ngày cơ quan nhà nước có thẩm quyền ban hành thông báo thu hồi đất cho dự án liên quan (Khoản 1, điều 67 Luật đất đai 2013) trước khi thực hiện kiểm đếm chi tiết (DMS). Một cuộc khảo sát đánh giá tác động (điều tra dân số) sẽ được thực hiện trước ngày khóa sổ được công bố để lập danh sách các hộ gia đình bị ảnh hưởng tiềm năng.
Tính hợp lệ/ Đủ tư cách	Có nghĩa là bất kỳ người nào đã sử dụng thửa đất bị ảnh hưởng bởi dự án được lập danh sách trước ngày khóa sổ mà (i) có quyền sử dụng đất hợp pháp, (ii) không có quyền sử dụng đất hợp pháp nhưng có đủ điều kiện để được công nhận hợp pháp theo luật trong nước; và (iii) không được công nhận quyền sử dụng hợp pháp hay tuyên bố về quyền sử dụng đối với thửa đất mà họ đang chiếm giữ.
Chi phí (giá) thay thế	- Đối với đất nông nghiệp, giá thay thế là giá thị trường tại thời điểm trước dự án hoặc trước khi di dời (tùy xem giá nào cao hơn) của loại đất có giá trị sản xuất hoặc sử dụng tương đương trong khu vực lân cận đất bị ảnh hưởng, cộng thêm chi phí cải tạo đất để đạt được giá trị tương đương với đất bị ảnh hưởng, cộng thêm chi phí áp dụng cho các hình thức đăng ký và thuế chuyển nhượng. - Đối với đất ở các khu vực đô thị, đó là giá thị trường tại thời điểm trước khi di dời của đất có cùng kích thước và mục đích sử dụng, với các cơ sở hạ tầng, dịch vụ công cộng tương tự hoặc tốt hơn nơi ở cũ và nằm trong vùng lân cận của đất bị ảnh hưởng cộng thêm chi phí áp dụng cho các hình thức đăng ký và thuế chuyển nhượng. - Đối với nhà cửa và công trình sẽ áp dụng chi phí vật liệu theo thị trường để xây dựng công trình thay thế có diện tích và chất lượng tương đương hoặc tốt hơn công trình bị ảnh hưởng, hoặc để sửa chữa các công trình bị ảnh hưởng một phần, cộng thêm chi phí vận chuyển vật liệu xây dựng đến địa điểm xây dựng, cộng với giá nhân công và chi phí cho nhà thầu xây dựng, cộng với chi phí áp dụng cho các hình thức đăng ký và thuế chuyển nhượng. Việc xác định chi phí thay thế không tính đến khấu hao tài sản và giá trị các vật tư thanh lý cũng như giá trị lợi ích từ dự án đã khấu trừ giá trị tài sản bị ảnh hưởng.
Tái định cư	Bao gồm tất cả các thiệt hại trực tiếp về kinh tế và xã hội gây ra bởi việc thu hồi đất và hạn chế sự tiếp cận tài sản, cùng với các biện pháp bồi thường và khắc phục hậu quả sau đó. Tái định cư không hạn chế ở sự di dời nhà ở. Tái định cư có thể, tùy từng trường hợp, bao gồm (i) thu hồi đất và công trình trên đất, bao gồm cả các hoạt động kinh doanh; (ii) di dời nhà cửa; và (iii) những biện pháp khôi phục nhằm cải thiện (hoặc ít nhất là

	phục hồi) thu nhập và mức sống của những người bị ảnh hưởng.
Quyền lợi	Bao gồm bồi thường và hỗ trợ cho những người bị ảnh hưởng dựa trên loại và mức độ thiệt hại.
Ước tính sơ bộ (IOL)	Là quá trình tính toán các tài sản và nguồn thu nhập bị ảnh hưởng bởi dự án
Điều tra kinh tế - xã hội nền	Một điều tra cơ bản kinh tế-xã hội của hộ gia đình, doanh nghiệp, hoặc các bên bị ảnh hưởng bởi dự án khác cần thiết để: xác định một cách chính xác và bồi thường hoặc giảm thiểu thiệt hại, đánh giá tác động đối với kinh tế hộ gia đình, và phân biệt bởi mức độ tác động cho các bên bị ảnh hưởng.
Nhóm dễ bị tổn thương	Được xác định là những người do đặc điểm giới tính, dân tộc, tuổi tác, khuyết tật về thể chất hoặc tinh thần, bất lợi về kinh tế hoặc địa vị xã hội, bị ảnh hưởng nặng nề hơn về tái định cư so với cộng đồng dân cư khác và những người bị giới hạn do khả năng của họ yêu cầu được hỗ trợ để phát triển lợi ích của họ từ dự án, bao gồm: (i) phụ nữ làm chủ hộ có khẩu ăn theo (không có chồng, mất chồng, chồng không còn khả năng lao động), (ii) người khuyết tật (không còn khả năng lao động), người già không nơi nương tựa, (iii) hộ nghèo và hộ cận nghèo (iv) người không có đất đai; (v) người dân tộc thiểu số; và (vi) hộ gia đình chính sách.
Sinh kế	Các hoạt động kinh tế và tạo thu nhập, thường do tự lao động và/hoặc lao động được trả lương bằng sức lao động và vật tư của chính bản than để tạo đủ nguồn để đáp ứng các yêu cầu của bản thân và gia đình một cách bền vững.
Phục hồi (sinh kế) thu nhập	Thiết lập lại nguồn thu nhập hoặc sinh kế của hộ bị ảnh hưởng.
Các bên có liên quan	Bất kỳ và tất cả các cá nhân, nhóm, tổ chức, và các định chế quan tâm và có khả năng bị ảnh hưởng bởi dự án hoặc có thểảnh hưởng đến dự án

I. GIỚI THIỆU

1.1. Tổng quan dự án

1. Việt Nam là một quốc gia có nền kinh tế dựa vào nông nghiệp và là một trong những quốc gia dễ tổn thương nhất bởi thiên tai do vị trí địa lý, điều kiện địa hình, khí hậu, cơ cấu kinh tế và phân bố dân cư. Với 14 lưu vực sông lớn phân bố trên cả nước, Việt Nam có nguồn tài nguyên nước phong phú, tổng lượng dòng chảy trên toàn lãnh thổ ước tính 850 tỷ m3. Hơn 62 tỷ m3 nước được trữ lại trong khoảng 7.000 hồ chứa để điều tiết, cấp nước cho các mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội. Cần khẳng định rằng hồ chứa nước đóng một vai trò rất quan trọng trong mọi hoạt động sản xuất và phát triển kinh tế của Việt Nam. Nó được xây dựng như là một công trình phục vụ đa mục tiêu như cấp nước cho nông nghiệp, công nghiệp, sinh hoạt, phát điện và các ngành kinh tế khác, cải tạo cảnh quan môi trường sinh thái, điều tiết lũ để giảm nhẹ thiên tai. Hồ chứa phân bố ở 45 tỉnh, thành của Việt Nam, nhưng tập trung chủ yếu ở miền Bắc, miền Trung và Tây Nguyên.

2. Việt Nam có một hệ thống hạ tầng thủy lợi (hồ, đập và hệ thống tưới, tiêu) thuộc loại lớn trên thế giới (cùng với Trung Quốc và Mỹ). Trong số 7.000 đập có quy mô khác nhau, có hơn 675 đập được xếp loại là đập lớn (có chiều cao hơn 15m hoặc từ 5÷15m với dung tích hồ chứa hơn 3 triệu m3) và số lượng đập nhỏ (có chiều cao dưới 15m và dung tích đập dưới 3 triệu m3), ước tính hơn 6.000 đập mà phần lớn là đập đất. Trong tổng số 4 triệu hecta đất nông nghiệp thì có hơn 3,0 triệu hecta được tưới thông qua 6,648 đập. Ngoài ra, có hơn 1.100 đập thủy điện hoặc đang được vận hành, xây dựng, nghiên cứu hoặc dự kiến đầu tư. Với 238 đập thủy điện đang vận hành đã cung cấp tổng công suất lắp đặt là 13.066 MW, trong đó 86 thủy điện lớn với công suất lắp đặt 30 MW trở lên và chiều cao đập lớn hơn 15m. Trong khi trọng tâm chính là thủy lợi hoặc thủy điện, thì nhiều trong số những đập này là đập đa mục tiêu, hỗ trợ điều tiết lũ và cung cấp nước với khối lượng lớn.

3. Theo báo cáo của Bộ Công thương, Việt Nam có khoảng 1.150 hồ chứa thủy lợi có đập bị hư hỏng, xuống cấp, tập trung ở các vùng phía Bắc, miền Trung và Tây Nguyên nơi có địa hình dốc và điều kiện khí hậu khắc nghiệt. Các hư hỏng, sự cố thường gặp là thấm, biến dạng mái đập, không đủ khả năng xả lũ, hư hỏng công trình lấy nước trong thân đập. Số hồ chứa thủy lợi có đập nhỏ chiếm 92% tổng số hồ thủy lợi, các hồ chứa có dung tích dưới 0,2 triệu m3 không có đủ tài liệu để đánh giá an toàn, cần thiết phải khôi phục lại thông số kỹ thuật cho nhóm hồ này.

Bảng 1. Thống kê thiệt hại do thiên tai 3 năm gần đây (2011 - 2013)

Thông tin / Thiệt hại	Năm 2011	Năm 2012	Năm 2013
Số cơn bão, áp thấp	7 cơn bão, 7 áp thấp	10 cơn bão, 02 áp thấp	8 cơn bão, 01 áp thấp
Số người chết	295	258	264
Số người bị thương	274	408	800
Nhà bị phá hủy	2.170	6.292	11.851
Nhà bị hư hại	447.694	101.756	706.786

Hoa màu thiệt hại (ha)	350.367	408.383	86.491
Đất đá sạt lở (m^3)	9.689.559	3.240.069	17.379.000
Thiệt hại vật chất (tỷ đồng)	12.703	16.000	25.021

(Nguồn PDO/WB8)

4. Miền Bắc, miền Trung và Tây Nguyên là nơi tập trung sự đói nghèo và bị ảnh hưởng nặng nề bởi thiên tai, có 16/31 tỉnh tham gia dự án có huyện nghèo cần được hỗ trợ từ Chương trình hỗ trợ giảm nghèo nhanh và bền vững theo Nghị quyết số 30a/2008/NQ-CP của Chính phủ. Phần lớn các huyện này thuộc khu vực miền núi và biên giới. Tỷ lệ hộ nghèo ở đây cao gấp 3,5 lần mức bình quân của cả nước. 90% dân số các huyện nghèo là người các dân tộc thiểu số với thu nhập bình quân đầu người khoảng 2,5 triệu đồng/năm, thu nhập có được chủ yếu là nhờ sản xuất nông nghiệp. Với mức thu ngân sách bình quân hàng năm là 3 tỷ đồng, chính quyền các huyện không đủ nguồn lực tài chính để xóa đói, giảm nghèo cho người dân. Công tác đảm bảo an toàn hồ chứa được các địa phương đặt lên hàng đầu, trong các Quy hoạch phát triển kinh tế cũng như quy hoạch ngành thủy lợi, thủy điện của các địa phương đều dành sự quan tâm cho việc xây dựng và đảm bảo an toàn các hồ chứa nước trên địa bàn. Hàng năm các địa phương đều thực hiện rà soát, kiểm tra, lập kế hoạch đảm bảo an toàn hồ chứa.

5. Dự án ***Sửa chữa và nâng cao an toàn đập*** được Bộ Nông nghiệp và PTNT chủ trương vay vốn Ngân hàng Thế giới đầu tư tại các tỉnh thực hiện chương trình đảm bảo an toàn hồ chứa với mục tiêu tổng thể nhằm: Hỗ trợ thực hiện Chương trình Bảo đảm an toàn các hồ chứa nước thông qua sửa chữa, nâng cấp các đập ưu tiên, tăng cường năng lực quản lý và vận hành an toàn đập nhằm bảo vệ dân cư và cơ sở hạ tầng, kinh tế - xã hội vùng hạ du.

Mục tiêu cụ thể:

- Khôi phục công năng thiết kế và đảm bảo ổn định công trình thông qua sửa chữa, nâng cấp các đập được ưu tiên và các công trình liên quan.
- Cải thiện thể chế, chính sách về quản lý, giám sát an toàn đập cấp Quốc gia, tăng cường năng lực quản lý, vận hành và cơ chế phối hợp cấp hệ thống.
- Nâng cao năng lực quản lý và thực hiện dự án, quản lý môi trường - xã hội trong quản lý rủi ro công trình hồ đập.

6. Đối tượng hưởng lợi của dự án sẽ bao gồm: cấp quốc gia, cấp tỉnh và cấp hệ thống liên quan và phụ thuộc vào sự an toàn của đập.

- Ở cấp Trung ương: Chính phủ, Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Bộ Công Thương, Bộ Tài nguyên và Môi trường và một số cơ quan liên quan sẽ đạt được các lợi ích kinh tế vĩ mô thông qua: (i) Hoàn thiện khung pháp lý và tăng cường thể chế nhằm nâng cao năng lực quản lý an toàn đập và giảm nguy cơ cho hạ lưu; (ii) cơ chế phối hợp giữa các Bộ, ngành; và (iii) giám sát và hỗ trợ kỹ thuật nhiều hơn cho các tổ chức ở cấp tỉnh hoặc lưu vực chịu trách nhiệm quản lý an toàn đập và hồ chứa, quản lý giám sát vận hành liên hồ chứa và thuộc địa bàn 2 tỉnh.

- Ở cấp tỉnh: bao gồm Ủy ban nhân các tỉnh, Sở hưởng lợi thông qua hỗ trợ (i) tăng cường công tác quản lý an toàn đập thường xuyên và định kỳ; (ii) nâng cao sự phối hợp giữa các Sở của tỉnh đối với vận hành và quản lý an toàn đập; và (iii) cải thiện công tác thu thập dữ liệu và chia sẻ thông tin.
- Ở cấp tiểu dự án: đối tượng hưởng lợi bao gồm các chủ đập và cộng đồng hưởng lợi trực tiếp thông qua hỗ trợ: (i) nâng cao an toàn đập; (ii) cải thiện cảnh báo sớm và giảm các nguy cơ rủi ro; (iii) tăng cường năng lực để duy trì vận hành và bảo dưỡng dài hạn; iv) đảm bảo cung cấp nước cho các mục tiêu; và v) giảm nguy cơ rủi ro do sự cố đập.

7. Để đạt được các mục tiêu trên, dự án bao gồm 3 hợp phần với các nội dung sau:

Hợp phần 1: Khôi phục an toàn đập (412 triệu USD)

Hợp phần này sẽ được thực hiện thông qua các tỉnh và Bộ NN & PTNT với mục đích nâng cao an toàn của các đập thủy lợi thông qua sửa chữa kết cấu của các công trình hiện tại.

Hợp phần này bao gồm hỗ trợ để phục hồi yếu tố cơ bản đảm bảo an toàn đập như bảo vệ mái thượng/ hạ lưu đập, phục hồi đập chính và đập phụ, xử lý thấm, nâng cấp đập tràn hoặc mở rộng, đường đỉnh đập, đèn chiếu sáng và hệ thống thiết bị giám sát an toàn. Các hoạt động được tài trợ bởi các thành phần sẽ bao gồm: (i) thiết kế kỹ thuật chi tiết, dụng cụ bảo vệ, giám sát và kiểm soát chất lượng của công tác khôi phục và bảo vệ sự tuân thủ đối với các đập ưu tiên và cơ sở hạ tầng liên quan; (ii) sửa chữa kết cấu, bao gồm cả phần thủy công và cơ khí thuỷ lực, lắp đặt các thiết bị đo và hệ thống thiết bị giám sát an toàn; (iii) chuẩn bị kế hoạch quản lý vận hành và kế hoạch ứng phó khẩn cấp; và (iv) thông qua danh sách kiểm tra an toàn tiêu chuẩn cho các đập do cộng đồng quản lý. Danh sách các đập thuộc hợp phần này sẽ được cập nhật, rà soát, đánh giá rủi ro hàng năm. Các đập có nguy cơ rủi ro thấp nhất sẽ được thay thế bởi các đập gặp sự cố khẩn cấp thuộc Chương trình bảo đảm an toàn các hồ chứa nước. Dự kiến khoảng 12 hồ đập thuộc 11 tỉnh trong số các tỉnh thực hiện chương trình đảm bảo an toàn hồ chứa được rà soát có nguy cơ mất an toàn cao và đạt mục tiêu về tính sẵn sàng để đầu tư ngay năm thứ nhất của dự án.

Bảng 2. Danh mục 12 đập được đề xuất thực hiện trong năm đầu tiên

	Tỉnh	Tên hồ	Chiều cao lớn nhất (m)	Chiều dài đập (m)	Dung tích ($10^6 m^3$)	Lưu vực (km^2)	Diện tích phục vụ (ha)
1.	Bình định	Thạch Bàn	11.0	155	0.70	3	58
2.	Phú thọ	Hồ Ban	11.0	305	1.20	2.48	150
3.	Quang Ninh	Khe Che	12.5	600	12.00	16	20
4.	Nghệ an	Hồ Khe Gang	12.5	486.5	2.15	5.25	175
5.	Quảng ngãi	Đập Làng	13.3	130	0.50		80
6.	Hòa bình	Hồ Đại Thắng	14.5	216	0.48		130
7.	Nghệ an	Hồ Khe Sân	15.0	389	1.42	5.2	120
8.	Tuyên quang	Ngòi Là 2	15.0	160	3.2	16	250
9.	Thanh hóa	Đồng Bể	17.0	734	2.54	3.3	
10	Quảng bình	Phú Vinh	20.0	1776	19.16	36	1510
11	Lâm đồng	Đạ Tẻh	27.3	600	24.00	198	2300

12	Bình thuận	Sông Quao	40.0	1.421	73.00	296	8120

(Ghi chú: Đập lớn Phú Vinh, Khe Chè, Sông Quao, Đạ Tẻh)

Hợp phần 2: Quản lý an toàn đập (20 triệu USD)

Hợp phần này sẽ nâng cao an toàn đập thông qua các cải thiện việc lập kế hoạch và cơ chế hoạt động trong quản lý đập để bảo vệ người dân và cơ sở hạ tầng kinh tế-xã hội cho các cộng đồng ở hạ lưu. Hợp phần này bao gồm một số biện pháp phi công trình để củng cố chung chương trình tổng thể các đề xuất cho dự án với lồng ghép và thực hiện Chương trình an toàn đập của Chính phủ. Bao gồm: i) Kỹ thuật và các nghiên cứu đặc biệt; ii) Thể chế, pháp luật và các quy định; và, iii.) Đào tạo và Nâng cao năng lực.

Hợp phần này sẽ hỗ trợ Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn, Bộ Công thương, Bộ Tài nguyên và Môi trường trong việc thực hiện các công tác hỗ trợ kĩ thuật cho chương trình Quốc gia, hoàn thiện thể chế cơ chế phối hợp và thực hiện giữa các Bộ, ngành, địa phương và các cấp có liên quan.

Hợp phần 3: Hỗ trợ quản lý dự án (11 triệu USD)

Thành phần này sẽ cung cấp các điều kiện cần thiết để hỗ trợ thực hiện dự án. Điều này sẽ bao gồm hỗ trợ cho những nội dung sau đây: (i) Nhóm công tác cấp cao gồm Bộ NN & PTNT, Bộ Công thương Bộ TN & MT và các đại diện khác của Chính phủ để phối hợp và giám sát tất cả các hoạt động dự án; (ii) các Ban Quản lý dự án Trung ương (CPMU) Bộ NN & PTNT để cung cấp các dịch vụ hỗ trợ cần thiết kịp thời và hiệu quả thực hiện dự án, bao gồm giám sát và đánh giá, đấu thầu, quản lý tài chính, giám sát an toàn, vv .; (iii) Hỗ trợ kỹ thuật cho các cơ quan thụ hưởng thuộc Bộ Công Thương và Bộ TN & MT để cung cấp các dịch vụ hỗ trợ cần thiết kịp thời và hiệu quả thực hiện dự án; (iv) thành lập và vận hành Ban an toàn đập quốc gia; (v) kiểm định độc lập các đập được ưu tiên trước và sau khi nâng cấp; (vi) Giám sát và đánh giá tiến độ dự án và tác động; và (vii) Chi phí hoạt động cho các hoạt động liên quan đến dự án.

8. Như vậy, đây là một dự án phát triển có cách tiếp cận tổng hợp, đa ngành và có sự tiếp cận từ dưới lên theo hướng bền vững và phục vụ cho mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội của các vùng kinh tế có vai trò quan trọng của cả nước.

1.2. Những tác động của Dự án

9. Hợp phần 1: **Khôi phục an toàn đập** có thể sẽ gây ra tác động thu hồi đất và tái định cư. Trong giai đoạn chuẩn bị, do có sự kết hợp chặt chẽ của Sở Nông nghiệp và PTNT các tỉnh và qua các cuộc tham vấn, khảo sát thực địa tại các tiểu dự án năm đầu, các thiết kế cơ sở của đã đề xuất các phương án để giảm thiểu mức độ ảnh hưởng bất lợi ở mức thấp nhất có thể do việc tái định cư liên quan tới, giải phóng mặt bằng, hạn chế sử dụng nguồn nước tưới khi thi công, tác động ngập lụt tại thượng lưu khi tích nước, hoặc mất khả năng sản xuất trên vùng lòng hồ.

10. Nhìn chung, qua các kết quả sàng lọc tác động xã hội, khảo sát cơ sở về kinh tế xã hội và tác động tái định cư của các tiểu dự án dự kiến không lớn. Việc thu hồi đất vĩnh viễn tập trung ở các khu vực nằm trong hành lang bảo vệ an toàn công trình và khu vực xung quanh hồ đập

để sửa chữa đập, cống xả nước, tràn, mở rộng đường vận hành hồ kết hợp di dân trong tình huống khẩn cấp, cầu giao thông qua tuyến xả lũ,... Việc thu hồi đất tạm thời để xây dựng các công trình tạm phục vụ thi công, bãi tập kết vật liệu,... Các tác động thu hồi đất (tạm thời và vĩnh viễn) sẽ được khảo sát đầy đủ thông qua hoạt động kiểm đếm chi tiết (DMS) trên cơ sở thiết kế kỹ thuật của công trình và kết quả khảo sát cơ sở về kinh tế xã hội (BLS) của hộ BAH.

11. Dự án dự kiến có thể tác động tái định cư đến khoảng 37.600 hộ gia đình. Trong đó, số lượng các hộ gia đình bị ảnh hưởng bởi việc thu hồi đất vĩnh viễn dự kiến là 4.500 hộ; số hộ gia đình bị ảnh hưởng tạm thời là 33.100 bao gồm 1.100 hộ gia đình bị ảnh hưởng tạm thời bởi thu hồi đất và 32.000 hộ gia đình bị ảnh hưởng hạn chế cung cấp nước khi thi công (ảnh hưởng tới 01 vụ sản xuất). Tổng số hộ gia đình phải di dời dự kiến là 500 hộ. Bên cạnh đó, ước tính khoảng 2 triệu hộ gia đình sẽ được hưởng lợi từ dự án[1].

[1] Tính bình quân từ 12 đập sẽ được đầu tư trong năm đầu cho 450 đập dự kiến được đầu tư từ dự án

Bảng 3 – Thống kê ảnh hưởng tái định cư sơ bộ của các tiểu dự án năm đầu

Tiểu dự án			**Tổng**	**Người DTTS**		**Tác động vĩnh viễn**				**Tác động tạm thời**					**Di dời**	**Hộ hưởng lợi**	
TT	Tỉnh	Tổng số hộ BAH	Tổng số hộ BAH	Số hộ BAH (tác động tạm thời)	Số hộ DTTS được hưởng lợi	Tổng số hộ BAH vĩnh viễn	Mất đất sản xuất (m2)	Mất đất ở (m2)	Tổng số mồ mả BAH	Tổng số hộ BAH tạm thời	Số hộ BAH mất đất tạm thời	Mất đất tạm thời (m2)	Tác động cắt nước khi thi công		Số hộ bị di dời	Số hộ hưởng lợi	
					Trước dự án								Hộ BAH	Diện tích BAH (m2)		Trước	Sau
1	Tuyên Quang	Ngòi Là 2	12	0	0	12	22.100	300	0	0	0	2.000	0	0	1	7.914	7.914
2	Phú Thọ	Hồ Ban	15	0	0	15	15.000	0	0	0	0	11.000	0	0	0	1.280	1.280
3	Hòa Bình	Đại Thắng	257	223	223	10	15.935	500	0	247	3	4.438	244	571.297	1	244	354
4	Quảng Ninh	Khe Chè	1	0	504	0	0	0	0	1	1	4.000	0	0	0	4.200	4.200
5	Thanh Hóa	Đồng Bể	13	0	145	0	0	0	0	13	13	10.815	0	0	0	4.178	4.178
6	Nghệ An	Khe Gang	1	0	0	1	5.000	0	0	0	0	10.000	0	0	0	1.750	1.890
7	Nghệ An	Khe Sân	3	0	0	3	14.200	2000	0	0	0	10.000	0	0	1	1.570	1.770
8	Quảng Bình	Phú Vinh	24	0	0	24	67.805	0	0	0	0	0	0	0	0	4.600	4.600
9	Quảng Ngãi	Đập Làng	284	0	0	18	13.778	0	0	266	5	39.875	266	431.920	0	250	346
10	Bình Định	Thạch Bàn	357	0	0	2	1.611	0	0	355	0	0	355	142.893	0	355	355
11	Bình Thuận	Sông Quao	18	0	1.025	18	164.332	2332	0	0	0	0	0	0	10	26.690	26.690
12	Lâm Đồng	Đạ Tẻh	0	0	134	0	0	0	0			10.000	0	0		1.614	1.614
	Tổng		**985**	**223**	**2.031**	**103**	**319.761**	**5.132**	**0**	**882**	**22**	**102.128**	**865**	**1.146.110**	**13**	**54.645**	**55.191**

12. Các biện pháp cần thiết đảm bảo việc tái định cư có kết quả tích cực, bao gồm:

- Tham vấn những người bị ảnh hưởng bởi dự án về các biện pháp giảm thiểu tác động thu hồi đất và đảm bảo phục hồi thu nhập;
- Cung cấp cho người bị ảnh hưởng bởi dự án các phương án lựa chọn tái định cư và khôi phục thu nhập;
- Hộ bị ảnh hưởng tham gia lập kế hoạch và lựa chọn phương án;
- Bồi thường, hỗ trợ, và chi phí thay thế cho các tài sản bị thiệt hại;
- Lựa chọn khu tái định cư có thể cung cấp ở mức tối thiểu là mức tương đương với lợi ích và dịch vụ nơi họ sống trước đó;
- Cung cấp các khoản trợ cấp, đào tạo và hỗ trợ thu nhập để hỗ trợ di dời;
- Xác định các nhóm dễ bị tổn thương và cung cấp các hỗ trợ đặc biệt cho nhóm này;
- Thiết lập một cơ cấu về thể chế và tổ chức hỗ trợ quá trình này cho đến khi kết thúc thành công.

1.3. Mục tiêu và Nguyên tắc của Khung Chính sách Tái định cư (RPF)

13. Theo Điểm 2 Điều 87. Bồi thường, hỗ trợ, tái định cư đối với các trường hợp đặc biệt Luật đất đai 45/2013/QH13 quy định: ”Đối với dự án sử dụng vốn vay của các tổ chức quốc tế, nước ngoài mà Nhà nước Việt Nam có cam kết về khung chính sách bồi thường, hỗ trợ, tái định cư thì thực hiện theo khung chính sách đó”.

14. Việc lập Khung chính sách Tái định cư cho dự án Sửa chữa và nâng cao an toàn đập (DRASIP/WB8) sẽ hài hòa chính sách OP/BP 4.12 của Ngân hàng Thế giới (NHTG) và các văn bản pháp luật, các quy định của Chính phủ Việt Nam, các nghị định, qui định liên quan đến bồi thường, hỗ trợ và tái định cư. Mục tiêu cơ bản của Khung chính sách Tái định cư nhằm đảm bảo tất cả những người bị ảnh hưởng bởi dự án (BAH) sẽ được bồi thường, hỗ trợ cho những tổn thất của họ bằng các chi phí thay thế và đưa ra những biện pháp phục hồi cuộc sống để giúp họ cải thiện, hoặc tối thiểu là duy trì điều kiện sống và khả năng tạo thu nhập như trước khi có dự án. Khung Chính sách TĐC đưa ra cơ sở cho việc chuẩn bị, xem xét và phê duyệt các kế hoạch hành động tái định cư (RAPs) cho các tiểu dự án thuộc dự án. Trong quá trình thực hiện dự án, nếu có (i) tác động thu hồi đất, tạm thời hoặc vĩnh viễn; (ii) tác động đến khả năng lấy nước tưới do cắt nước khi thi công và (iii) ảnh hưởng ngập lụt tại thượng lưu do tích nước thì phải lập Kế hoạch hành động tái định cư cho tiểu dự án đó, phù hợp với Khung chính sách tái định cư. Khung chính sách TĐC sẽ được đệ trình cho NHTG có ý kiến không phản đối hoặc phê duyệt trước khi phê chuẩn quyết định tài trợ vốn (OP 4.12. đoạn 29). Khung Chính sách TĐC sẽ được công bố bằng tiếng Việt trên website của dự án và ở khu vực tiểu dự án cho các cộng đồng bị ảnh hưởng. Bản tiếng Anh của Khung chính sách TĐC sẽ được công khai tại InfoShop của NHTG trước khi thẩm định dự án.

15. Khung Chính sách Tái định cư này được soạn thảo dựa trên các kết quả (1) Báo cáo nghiên cứu khả thi; (2) Báo cáo đánh giá tác động xã hội; (3) chính sách, pháp luật của Việt Nam và chính sách của nhà tài trợ về tái định cư; và (4) Kết quả tham vấn các bên liên quan: chính quyền địa phương và cộng đồng chịu tác động tái định cư bởi dự án trong tháng 3 năm 2015, với sự tham gia của: (i) đại diện cấp tỉnh là cán bộ thuộc các Sở Tư pháp, Sở Tài

nguyên và Môi trường, Sở Kế hoạch và Đầu tư, Sở Tài Chính, Ban bồi thường GPMB, Trung tâm phát triển quỹ đất tỉnh, đại diện các chi cục Thủy lợi, chi cục quản lý môi trường; (ii) đại diện lãnh đạo các huyện, Thành phố và đại diện các phòng chức năng, Trung tâm phát triển quỹ đất huyện, thành phố thuộc khu vực dự án (các tỉnh có TDA năm đầu); và (iii) tại cấp phường/xã bị ảnh hưởng, các cuộc tham vấn/phỏng vấn trực tiếp với các cộng đồng dân cư và những người bị ảnh hưởng bởi dự án và (4) tổng hợp thông tin từ kết quả sàng lọc tác động xã hội, đánh giá tác động xã hội liên quan đến các thiệt hại về đất đai, tài sản, cây cối hoa màu bị tác động bởi dự án. Trong giai đoạn thực hiện Dự án, các số liệu sẽ được cập nhật đầy đủ (sau khi thực hiện kiểm đếm chi tiết/DMS), phù hợp để phục vụ thực hiện các Kế hoạch hành động tái định cư đáp ứng các yêu cầu mục tiêu, chính sách của Dự án.

16. Trong giai đoạn chuẩn bị Dự án, Kế hoạch hành động tái định cư của tiểu dự án sẽ được chuẩn bị, dựa trên các nguyên tắc của Khung chính sách TĐC và Báo cáo đầu tư của từng tiểu dự án. Trong giai đoạn thực hiện, Kế hoạch hành động tái định cư cập nhật của từng tiểu dự án sẽ được chuẩn bị khi đã có thiết kế kỹ thuật chi tiết được hoàn thiện và cho phép công tác đo đạc và kiểm kê chi tiết các thiệt hại (DMS), xác định chính xác những người BAH được thực hiện, khảo sát giá thay thế. Bản Kế hoạch hành động tái định cư được cập nhật sẽ được UBND tỉnh phê duyệt trước khi chi trả bồi thường.

17. Nếu những tác động tới toàn bộ người bị ảnh hưởng là nhỏ[2] hoặc số người bị ảnh hưởng ít hơn 200 người thì sẽ áp dụng Kế hoạch hành động tái định cư rút gọn. Nếu những tác động tới toàn bộ người bị ảnh hưởng là lớn[3] hoặc số người bị ảnh hưởng lớn hơn hoặc bằng 200 người thì sẽ áp dụng Kế hoạch hành động tái định cư đầy đủ.

18. Kế hoạch hành động tái định cư rút gọn sẽ bao gồm các yếu tố tối thiểu sau đây: (i) Mô tả dự án và điều kiện kinh tế xã hội của cộng đồng và của hộ bị ảnh hưởng trong khu vực tiểu dự án; (ii) Khung pháp lý, chính sách tái định cư và quyền lợi của người BAH; (iii) Kết quả điều tra dân số và kiểm kê tài sản của những người BAH; (iv) Tác động gây ra do việc thu hồi đất sản xuất (đặc biệt về sinh kế, thu nhập); (v) Kết quả tham vấn; (vi) Quyền lợi và hỗ trợ cho hộ/người BAH; (vii) Tổ chức thực hiện; (viii) Cơ chế quản lý khiếu nại; (ix) Nguồn vốn và ước tính chi phí; và (x) Kế hoạch thực hiện.

19. Kế hoạch hành động tái định cư đầy đủ sẽ bao gồm: (i) Giới thiệu chung; (ii) Kết quả điều tra kinh tế - xã hội của người bị ảnh hưởng; (iii) Phạm vi thu hồi đất và các tác động do thu hồi đất; (iv) Khung pháp lý; (v) Kế hoạch và thời gian thực hiện RAP; (vi) Quyền lợi và các biện pháp phụ hồi sinh kế và thu nhập; (vii) Phổ biến thông tin và tham vấn cộng đồng; (viii) Cơ chế khiếu nại và giải quyết khiếu nại; (ix) Tổ chức thực hiện; (x) Nguồn vốn và ước tính chi phí; và (xi) Giám sát và đánh giá.

20. Trách nhiệm soạn thảo, thực hiện Khung chính sách TĐC (RPF) và Kế hoạch hành động Tái định cư (RAP) như sau:

(a) Nhiệm vụ chuẩn bị và thực hiện Khung chính sách tái định cư thuộc về Ban quản lý Trung ương các dự án thủy lợi (CPO). CPO sẽ thuê tuyển đơn vị tư vấn, phối hợp

[2] Tác động nhỏ: theo định nghĩa của OP 4.12, nếu người bị ảnh hưởng không bị di dời và bị ảnh hưởng ít hơn 10% tới tài sản tạo thu nhập (đối với dự án này, áp dụng mức 20% đối với người không ở nhóm dễ bị tổn thương, và 10% cho nhóm dễ bị tổn thương và người nghèo bị ảnh hưởng), hoặc số người bị ảnh hưởng nhỏ hơn 200.

[3] Tác động lớn: theo định nghĩa của OP 4.12, nếu dự án có thể dẫn tới phải di dời lớn hơn hoặc bằng 200 người hoặc hơn tài sản tạo thu nhập của họ bị mất từ 10% trở lên (đối với dự án này, áp dụng mức ≥20% đối với người không ở nhóm dễ bị tổn thương, và ≥10% cho nhóm dễ bị tổn thương và người nghèo bị ảnh hưởng).

với các cơ quan có liên quan bao gồm các Bộ/ban ngành Trung ương. UBND các tỉnh/huyện tham gia dự án và cộng đồng dân cư bị ảnh hưởng để tiến hành lập Khung chính sách tái định cư. Khung chính sách tái định cư này được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt và Nhà tài trợ thông qua trước thời điểm đàm phán Hiệp định.

(b) Kế hoạch hành động tái định cư đầy đủ hoặc rút gọn của từng TDA sẽ được lập bởi tư vấn xã hội do địa phương thuê tuyển trên cơ sở nguyên tắc trong Khung chính sách Tái định cư nói trên. UBND các tỉnh sẽ chịu trách nhiệm phê duyệt và triển khai Kế hoạch hành động tái định cư này.

(c) Kinh phí cho công tác chuẩn bị và thực hiện bồi thường, hỗ trợ và tái định cư của các TDA và chi phí thẩm định giá độc lập sẽ lấy từ nguồn vốn đối ứng của địa phương.

(d) CPO thuộc Bộ NN & PTNT, thông qua Phòng Môi trường và Tái định cư, có trách nhiệm đảm bảo việc thực hiện hiệu quả Khung chính sách TĐC và các Kế hoạch hành động Tái định cư phối hợp và tham vấn với các ban ngành cùng cấp và các tỉnh tham gia Dự án.

1.4. Các hoạt động có liên quan

21. Chính sách OP 4.12 cũng áp dụng cho các hoạt động khác dẫn đến tái định cư không tự nguyện đó là:

- Những hoạt động có liên quan trực tiếp và nghiêm trọng tới dự án;
- Sự cần thiết để đạt các mục tiêu dự án nêu trong các tài liệu dự án; và
- Được thực hiện hoặc được lên kế hoạch thực hiện đồng thời với dự án

RPF này sẽ được sử dụng như hướng dẫn cho việc lập và thực hiện Kế hoạch hành động tái định cư của các tiểu dự án thuộc Dự án DRaSIP/WB8.

II. KHUÔN KHỔ PHÁP LÝ VÀ CHÍNH SÁCH BỒI THƯỜNG

22. Khung chính sách tái định cư này tuân thủ luật pháp, thông tư, nghị định quy định việc thu hồi đất, bồi thường và tái định cư tại Việt Nam, và chính sách của Ngân hàng Thế giới về tái định cư không tự nguyện.

2.1. Khung pháp lý của Chính phủ Việt Nam

23. Khung Pháp lý của Chính phủ Việt Nam: Các quy định pháp luật và nghị định liên quan đến công tác thu hồi đất, bồi thường và tái định cư được áp dụng tại Việt Nam như Hiến pháp của Nước Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam 2013, Luật đất đai 2013 (sửa đổi) và các nghị định, thông tư, quy định của các Bộ, thành phố/tỉnh. Các luật sau đây của nước Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Việt Nam được áp dụng:

- Hiến pháp của Việt Nam 2013;
- Luật đất đai 45/2013/QH13 có hiệu lực từ 1/7/2014;
- Luật tài nguyên nước 17/2012/QH13 có hiệu lực từ 1/1/2013;
- Nghị định 43/2014/NĐ-CP ngày 15/5/2014 của Chính phủ quy định chi tiết thi hành một số điều của Luật đất đai;
- Nghị định 44/2014/NĐ-CP ngày 15/5/2014 của Chính phủ về định giá đất, cung cấp phương pháp định giá đất; điều chỉnh khung giá đất, bảng giá đất, định giá đất cụ thể và tư vấn định giá đất;
- Nghị định 47/2014/NĐ-CP ngày 15/5/2014 của Chính phủ quy định về bồi thường, hỗ trợ, tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất;
- Nghị định 38/2013/NĐ-CP ngày 23/4/2013 của Chính phủ về quản lý và sử dụng nguồn vốn hỗ trợ phát triển chính thức (ODA) và nguồn vốn vay ưu đãi của các nhà tài trợ;
- Nghị định số 72/2007/NĐ-CP ngày 07/5/2007 của Chính phủ về quản lý an toàn đập;
- Nghị định số 201/2013/NĐ-CP ngày 27/11/2013 của Chính phủ Quy định chi tiết thi hành một số điều của Luật Tài nguyên nước;
- Thông tư 36/2014/TT-BTNMT ngày 30/6/2014 của Bộ TN&MT quy định chi tiết phương pháp định giá đất; xây dựng, điều chỉnh bảng giá đất; định giá đất cụ thể và tư vấn xác định giá đất;
- Thông tư 37/2014/TT-BTNMT ngày 30/6/2014 của Bộ TN&MT quy định về bồi thường, hỗ trợ và tái định cư khi Nhà nước thu hồi đất;
- Quyết định 1956/2009/QĐ-TTg ngày 17/11/2009 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Kế hoạch tổng thể về đào tạo hướng nghiệp cho lao động nông thôn đến năm 2020;

- Quyết định số 52/2012/QĐ-TTg, ngày 16/11/2012 của Thủ tướng Chính phủ về chính sách hỗ trợ việc làm và đào tạo hướng nghiệp cho nông dân có đất bị Nhà nước thu hồi;
- Các quy định liên quan khác.

24. Các luật, nghị định, và quy định khác liên quan tới quản lý đất, thu hồi đất và tái định cư gồm có Luật Xây dựng số 50/2014/QH13 ban hành ngày 18/06/2014 về các hoạt động xây dựng, quyền và nghĩa vụ của tổ chức và cá nhân đầu tư xây dựng công trình và các hoạt động xây dựng; Nghị định 102/2014/NĐ-CP về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực đất đai. Nghị định số 15/2013/NĐ-CP ngày 06/02/2013 về Quản lý chất lượng công trình xây dựng; Nghị định 12/2009/NĐ-CP của Chính phủ, ban hành ngày 12/2/2009 về quản lý các dự án đầu tư xây dựng, thay thế cho Nghị định 16/2005/NĐ-CP. Nghị định 38/2013/NĐ-CP của Chính phủ về quản lý và sử dụng vốn hỗ trợ phát triển chính thức (vốn ODA) và Nghị định 126/2014/NĐ-CP của Chính phủ về việc thực hiện Luật hôn nhân và gia đình, quy định rằng tất cả các giấy tờ đăng ký tài sản và quyền sử dụng đất phải đề tên của cả vợ và chồng; và những Quyết định của các tỉnh dự án liên quan tới bồi thường, hỗ trợ và tái định cư trên địa bàn tỉnh cũng sẽ được áp dụng cho từng tỉnh dự án tương ứng.

25. Luật. nghị định và quyết định liên quan tới phổ biến thông tin tại Điều 67. Luật đất đai số 45/2013/QH13, yêu cầu phổ biến thông tin cho những người BAH trước khi thu hồi đất nông nghiệp và phi nông nghiệp trong khoảng thời gian tương ứng tối thiểu là 90 và 180 ngày.

26. Các nghị định liên quan tới bảo vệ và bảo tồn tài sản văn hóa có trong Nghị định 98/2010/NĐ-CP Quy định chi tiết thi hành một số điều của Luật Di sản văn hóa và Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Di sản văn hóa, theo đó yêu cầu các khu vực được công nhận là di tích văn hóa và lịch sử không xâm phạm hoặc làm tổn hại theo các quy định pháp lý hiện hành.

27. Các luật, nghị định và quy định khác liên quan đến cơ chế khiếu nại và giải quyết khiếu nại: Luật khiếu nại 02/2011/QH13 ngày 11 tháng 11 năm 2011. Nghị định số 75/2012/NĐ-CP ngày 03/10/2012 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều của Luật khiếu nại.

2.2. Chính sách tái định cư không tự nguyện OP/BP 4.12 của Ngân hàng Thế giới

28. Ngân hàng Thế giới nhận định tái định cư không tự nguyện có thể gây ra những khó khăn, bần cùng kéo dài và ảnh hưởng nghiêm trọng đến môi trường nếu không lên kế hoạch và thực hiện các giải pháp phù hợp một cách cẩn trọng. Chính sách tái định cư OP 4.12 của Ngân hàng quy định về các chính sách an toàn để giải quyết và giảm thiểu các nguy cơ ảnh hưởng đến kinh tế, xã hội và môi trường do tái định cư không tự nguyện gây ra.

29. Mục tiêu của chính sách tái định cư không tự nguyện của Ngân hàng Thế giới bao gồm:

(i) Tái định cư không tự nguyện cần được tránh hoặc được giảm đến mức tối thiểu, sau khi đưa ra nhiều phương án có thể lựa chọn trong quá trình thiết kế kỹ thuật;

(ii) Trong trường hợp tái định cư không tự nguyện là không thể tránh khỏi, các hoạt động tái định cư cần được hình thành và thực hiện như những chương trình phát triển

bền vững, đầu tư đủ để cho phép những người bị ảnh hưởng bởi dự án chia sẻ lợi ích. Những người bị ảnh hưởng phải được tham vấn rõ ràng và được tham gia vào các chương trình lập kế hoạch và thực hiện các chương trình tái định cư. Những người bị ảnh hưởng cần được hỗ trợ để bảo đảm điều kiện sống và mức sống của mình ít nhất tương đương hoặc tốt hơn trước khi bắt đầu thực hiện dự án.

(iii) Người bị ảnh hưởng của dự án cần được hỗ trợ trong nỗ lực của họ để cải thiện sinh kế và mức sống hoặc ít nhất là khôi phục lại được ít nhất tương đương với mức sống trước khi di chuyển hoặc với mức sống trước khi bắt đầuthực hiện dự án.

2.3. So sánh giữa chính sách của Chính phủ Việt Nam và Ngân hàng Thế giới

30. Có sự khác biệt giữa luật, quy định, chính sách của Chính phủ Việt Nam liên quan đến thu hồi đất/tái định cư và chính sách tái định cư không tự nguyện của Ngân hàng Thế giới. Bảng dưới đây nêu bật những khác biệt chính nhằm thiết lập cơ sở cho các nguyên tắc bồi thường, hỗ trợ và phục hồi sinh kế sẽ được áp dụng cho dự án này.

Bảng 4- So sánh giữa chính sách bồi thường, hỗ trợ và tái định cư của Ngân hàng thế giới và luật pháp của Chính phủ Việt Nam

Chủ đề	**Chính sách hoạt động OP4.12 của NHTG**	**Chính phủ Việt Nam**	**Chính sách áp dụng cho dự án**
1.Tài sản đất			
1.1.Mục tiêu chính sách	*Người bị ảnh hưởng của dự án cần được hỗ trợ trong nỗ lực của họ để cải thiện sinh kế và mức sống hoặc là khôi phục lại được ít nhất tương đương với mức sống trước khi di dời hoặc với mức sống trước khi bắt đầu thực hiện dự án.*	Không được đề cập Tuy nhiên, có một điều khoản hỗ trợ được xem xét bởi UBND tỉnh để đảm bảo họ có một nơi để sống, để ổn định đời sống và sản xuất của họ. (Điều 25 Nghị định 47). Trong trường hợp số tiền bồi thường / hỗ trợ là không đủ cho người dân tái định cư để mua một lô đất tái định cư / căn hộ tối thiểu, họ sẽ được hỗ trợ về tài chính để có thể mua một lô đất tái định cư / căn hộ tối thiểu (Điều 86.4 của Luật Đất đai năm 2013 và Điều 27 của Nghị định 47)	Sinh kế và nguồn thu nhập sẽ được phục hồi trong thực tế hoặc là khôi phục lại được ít nhất tương đương với mức sống trước khi di chuyển hoặc với mức sống trước khi bắt đầu thực hiện dự án.
1.2.Hỗ trợ cho các hộ gia đình bị ảnh hưởng là những người không có quyền	*Hỗ trợ phục hồi cho tất cả những người bị di dời để đạt được mục tiêu của chính sách (*để cải thiện sinh kế và mức sống hoặc khôi phục lại được *ít nhất tương đương với mức sống trước khi di chuyển hoặc với mức sống trước* khi bắt	Đất nông nghiệp chỉ được sử dụng trước ngày 1 tháng 7 năm 2004 là hội đủ điều kiện để được bồi thường. Các trường hợp khác có thể được xem xét hỗ trợ của UBND tỉnh nếu cần thiết.	Hỗ trợ phục hồi cho tất cả những người bị ảnh hưởng, bất kể tình trạng pháp lý của họ cho tới khi cải thiện sinh kế và mức sống hoặc là khôi phục lại được ít nhất tương đương với mức sống trước khi di chuyển.

Chủ đề	**Chính sách hoạt động OP4.12 của NHTG**	**Chính phủ Việt Nam**	**Chính sách áp dụng cho dự án**
pháp lý hoặc yêu cầu bồi thường đất mà họ đang chiếm giữ	đầu thực hiện dự án).		
1.3. Bồi hường cho các công trình bất hợp pháp	*Bồi thường theo chi phí thay thế cho tất cả các công trình, bất kể tình trạng pháp lý.*	Không bồi thường	Hỗ trợ ở mức chi phí thay thế cho tất cả công trình kiến trúc, bất kể tình trạng pháp lý.
2. Bồi thường			
2.1.Phương pháp xác định mức bồi thường	*Bồi thường cho mất đất đai và các tài sản khác cần được trả theo chi phí thay thế đầy đủ.*	Bồi thường thiệt hại đối với tài sản bị mất được tính theo giá sát với giá chuyển nhượng trên thị trường hoặc chi phí của công trình mới xây dựng. Uỷ ban nhân dân tỉnh được phép xác định giá bồi thường cho các loại tài sản khác nhau. Định giá đất độc lập có thể được sử dụng để xác định giá đất, giá này được thẩm định bởi Hội đồng thẩm định đất trước khi phê duyệt của UBND tỉnh.	Bồi thường cho các loại tài sản trên đất theo giá thị trường. Đơn vị định giá đất độc lập xác định giá đất để tính mức bồi thường. Giá này được Hội đồng thẩm định giá đất tỉnh thẩm định trước khi UBND tỉnh phê duyệt, đảm bảo chi phí thay thế..

Chủ đề	**Chính sách hoạt động OP4.12 của NHTG**	**Chính phủ Việt Nam**	**Chính sách áp dụng cho dự án**
2.2. Bồi thường cho mất thu nhập hoặc mất phương tiện sinh kế	*Tất cả các mất mát về thu nhập cần được bồi thường (cho dù người bị ảnh hưởng có di dời hay không di dời)*	Chỉ hỗ trợ mất thu nhập những hộ có đăng ký kinh doanh. Hỗ trợ tài chính bổ sung sẽ được cung cấp.	Tất cả các mất mát về thu nhập sẽ phải được bồi thường và khi cần thiết cần đạt được mục tiêu chính sách, các hỗ trợ phát triển sẽ được bổ sung cho phần bồi thường.
2.3. Bồi thường cho tác động gián tiếp do việc chiếm dụng đất và các công trình kiến trúc.	*Theo thông lệ tốt thì bên vay cần tiến hành đánh giá xã hội và thực hiện các biện pháp nhằm giảm thiểu và giảm nhẹ các tác động kinh tế - xã hội bất lợi, nhất là đối với người nghèo và các nhóm dễ bị tổn thương.*	Không được giải quyết	Việc đánh giá xã hội đã được tiến hành, và các biện pháp xác đinh và được thực hiện nhằm giảm thiểu và giảm nhẹ các tác động kinh tế - xã hội bất lợi, nhất là đối với người nghèo và các nhóm dễ bị tổn thương
2.4. *Hỗ trợ và khôi phục sinh kế*	*Cung cấp hỗ trợ và khôi phục sinh kế để đạt được các mục tiêu chính sách*	Cung cấp các biện pháp hỗ trợ và khôi phục sinh kế. Không có hoạt động theo dõi việc phục hồi sinh kế đầy đủ sau khi kết thúc TĐC.	Cung cấp hỗ trợ và khôi phục sinh kế và các biện pháp để đạt được các mục tiêu chính sách. Những yếu tố này sẽ được giám sát chi tiết trong Kế hoạch hành động tái định cư.
2.5.Tham vấn và công	*Tham gia vào việc lập kế hoạch và thực hiện, đặc biệt là khẳng định*	Tập trung chủ yếu vào tư vấn trong quá trình lập kế hoạch (tham khảo ý kiến về dự	Sự tham vấn và sự tham gia của người dân phải được kết hợp chặt chẽ trong quá trình

Chủ đề	**Chính sách hoạt động OP4.12 của NHTG**	**Chính phủ Việt Nam**	**Chính sách áp dụng cho dự án**
bố thông tin	*các tiêu chí đủ điều kiện nhận bồi thường và hỗ trợ, và tiếp cận Cơ chế Giải quyết Khiếu nại.*	thảo phương án bồi thường, hỗ trợ và tái định cư và kế hoạch đào tạo, chuyển đổi nghề nghiệp và tạo điều kiện cho công việc tìm kiếm); chia sẻ thông tin và công bố thông tin.	lập RAP cùng với việc chia sẻ thông tin về RAP với các hộ ảnh hưởng và các bên liên quan.
3. Cơ chế giải quyết khiếu nại			
	Cơ chế giải quyết khiếu nại cần phải độc lập.	*Cùng một cơ quan ra quyết định về đền bù, tái định cư và giải quyết các khiếu nại ở bước đầu tiên.* Tuy nhiên, người khiếu nại có thể khiếu nại tại Tòa án từ bước thứ hai nếu muốn.	Cơ chế khiếu nại và giải quyết khiếu nại độc lập sẽ được thiết lập xây dựng trên cơ sở hệ thống có sẵn của Chính phủ và với sự tham gia của cơ quan giám sát độc lập.
4. Theo dõi & Đánh giá			
	Cần phải có theo dõi nội bộ và theo dõi độc lập.	Công dân được phép giám sát và báo cáo về hành vi vi phạm trong quản lý và sử dụng đất đai (hoặc thông qua các tổ chức đại diện), bao gồm cả thu hồi đất, bồi thường, hỗ trợ và tái định cư (Điều 199, Luật Đất đai năm 2013). *Không có yêu cầu rõ ràng về theo dõi, bao gồm cả theo dõi nội bộ và theo dõi độc lập.*	Giám sát nội bộ và giám sát bên ngoài (giám sát độc lập) được duy trì thường xuyên (trên cơ sở các báo cáo hàng tháng đối với giám sát nội bộ và một năm hai lần đối với giám sát độc lập). Vào thời điểm kết thúc dự án, báo cáo cuối cùng được hoàn thiện đánh giá các mục tiêu của chính sách OP4.12 đã đạt được hay chưa.

III. NGUYÊN TẮC VÀ CHÍNH SÁCH VỀ BỒI THƯỜNG, HỖ TRỢ VÀ TÁI ĐỊNH CƯ

3.1. Nguyên tắc chung

31. Tất cả những người bị ảnh hưởng (BAH) bởi Dự án có tài sản hoặc sinh sống trong khu vực bị chiếm dụng phục vụ dự án trước ngày khóa sổ đều có quyền được đền bù cho các thiệt hại. Những người bị mất thu nhập và/hoặc kế sinh nhai sẽ đủ điều kiện nhận hỗ trợ phục hồi sinh kế căn cứ theo các tiêu chí hợp thức do Dự án quy định, có tham khảo ý kiến với các hộ BAH. Trước khi kết thúc Dự án nếu thấy sinh kế vẫn chưa được phục hồi bằng với mức trước khi có dự án thì cần xem xét có các biện pháp bổ sung.

- Các mức bồi thường sẽ được xác định một cách kịp thời và có sự tham vấn dựa trên các kết quả thẩm định độc lập giá trị đất/tài sản gắn liền với đất. Tất cả các lệ phí và thuế về chuyển nhượng đất và/hoặc nhà ở sẽ được miễn trừ hoặc nếu không sẽ nằm trong gói bồi thường về đất và các công trình/hoặc nhà ở hoặc cơ sở kinh doanh. Chính quyền địa phương sẽ đảm bảo rằng người BAH tự chọn địa điểm tái định cư sẽ nhận được quyền sở hữu tài sản và các giấy chứng nhận theo qui định tương tự như các gói bồi thường dành cho những người chọn phương án chuyển đến khu tái định cư do dự án đề xuất mà không phải mất thêm bất kỳ chi phí phụ trội nào.
- Đất sẽ được bồi thường theo cơ chế "đất đổi đất" hoặc bồi thường bằng tiền mặt tùy theo lựa chọn của người bị ảnh hưởng bất cứ khi nào có thể. Những người mất đất sản xuất từ 20% diện tích trở lên phải được quyền lựa chọn đất đổi đất. Nếu không có đất, bên vay phải đảm bảo, đáp ứng yêu cầu của NHTG, rằng thực sự không có đất để đổi đất. Những người mất từ 20% diện tích đất sản xuất trở lên có thể cần được hỗ trợ thêm nhằm phục hồi sinh kế. Những nguyên tắc này cũng được áp dụng đối với những người nghèo và những người thuộc nhóm dễ bị tổn thương mà bị mất từ 10% diện tích đất sản xuất trở lên.
- Những người bị ảnh hưởng chọn phương án "đất đổi đất" sẽ được cấp những lô đất với khả năng sản xuất tương đương với những lô đất bị mất hoặc được cấp lô đất tiêu chuẩn ở khu định cư mới gần nơi ở cũ, và có điều chỉnh bằng tiền mặt để bù cho chênh lệch giá giữa lô đất bị mất và lô đất được cấp. Khu vực tái định cư sẽ được quy hoạch một cách phù hợp và được thực hiện trên cơ sở tham vấn với những người bị di chuyển. Tất cả các cơ sở hạ tầng cơ bản như hệ thống cấp thoát nước. cấp nước sạch. đường dây điện và điện thoại sẽ được cung cấp.
- Những người bị ảnh hưởng chọn phương án "tiền đổi đất" sẽ được bồi thường bằng tiền mặt theo mức chi phí thay thế chi toàn bộ diện tích mảnh đất bị thu hồi. Những người bị ảnh hưởng này sẽ được hỗ trợ trong việc phục hồi sinh kế và tự thu xếp để di dời.
- Mức bồi thường cho các công trình nhà ở, công trình thương mại, hoặc các loại công trình khác sẽ được trả theo mức chi phí thay thế mà không tính khấu hao công trình và không trừ các phần vật liệu có thể thu hồi được. Các công trình sẽ được đánh giá riêng rẽ. Nếu mức bồi thường được xác định theo loại công trình thì phải sử dụng giá

của công trình có giá trị cao nhất trong nhóm công trình đó (chứ không phải sử dụng mức giá trị thấp nhất).

- Hộ gia đình có các hoạt động tạo thu nhập, hoặc sinh kế bị ảnh hưởng do việc cắt nước trong quá trình sửa chữa đập/hồ chứa (tác động tạm thời) sẽ được bồi thường theo nguyên tắc giá thay thế.
- Những hộ BAH đến nhà ở buộc phải di dời (di chuyển ra khỏi nơi ở ban đầu do diện tích đất còn lại không đảm bảo điều kiện sắp xếp lại nhà ở theo quy định của Luật xây dựng hay bị thu hồi đất hoàn toàn) Ban bồi thường tái định cư địa phương cần tiến hành các hoạt động tham vấn và thỏa thuận giải pháp hỗ trợ tìm kiếm sắp xếp chỗ ở mới cho hộ BAH.
- Những hộ BAH đến nhà ở, có khả năng sắp xếp lại nhà ở trên phần đất còn lại phù hợp với điều kiện cụ thể theo quy định của địa phương (không thuộc diện buộc phải di dời) thì áp dụng chính sách chung của dự án theo ma trận quyền lợi đã được thống nhất.
- Những người bị ảnh hưởng sẽ được hỗ trợ đầy đủ (bao gồm cả tiền trợ cấp di chuyển) để vận chuyển đồ dùng và tài sản cá nhân ngoài khoản bồi thường theo chi phí thay thế cho nhà cửa, đất, và những tài sản khác.
- Việc bồi thường và hỗ trợ phục hồi cho người BAH phải được thực hiện ít nhất 30 ngày trước khi thu hồi đối với những người không phải di dời đi và 60 ngày đối với những người sẽ phải di dời. Cần phải xem xét áp dụng ngoại lệ đối với những đối tượng dễ bị tổn thương, bởi họ có thể cần nhiều thời gian hơn. trước khi bị ảnh hưởng về mặt sinh kế hay nơi ở.
- Nếu như đến cuối dự án mà sinh kế vẫn chưa phục hồi được như mức trước dự án thì các biện pháp bổ sung phải được xem xét nhằm đạt được các mục tiêu của chính sách.
- Các hỗ trợ khác như là hỗ trợ phục hồi kinh tế, đào tạo tập huấn và các hình thức hỗ trợ khác sẽ được cung cấp cho những người bị ảnh hưởng bị mất nguồn thu nhập, đặc biệt là nhóm đối tượng dễ bị tổn thương để nâng khả năng phục hồi và cải thiện thu nhập sau này.

3.2. Chính sách về bồi thường

32. Tất cả những người BAH được xác định trong khu vực bị ảnh hưởng của Dự án trước ngày khóa sổ kiểm kê được điều tra cơ sở về kinh tế xã hội (BLS) sẽ có quyền được hưởng bồi thường cho những tài sản bị ảnh hưởng, và các biện pháp khôi phục đủ để giúp họ cải thiện hoặc ít nhất duy trì mức sống, khả năng thu nhập và sản xuất như trước khi có dự án. Ngày khóa sổ kiểm kê là ngày cơ quan nhà nước có thẩm quyền ban hành thông báo thu hồi đất cho dự án liên quan (Khoản 1, điều 67 Luật đất đai 2013) trước khi thực hiện kiểm đếm chi tiết (DMS) tại từng tiểu dự án/hợp phần đầu tư. Một cuộc điều tra dân số sẽ được thực hiện trước ngày khóa sổ được công bố để lập danh sách các hộ gia đình bị ảnh hưởng tiềm năng. Những người lấn chiếm khu vực đầu tư hoặc tạo lập tài sản mới (cải tạo, xây mới

nhà/vật kiến trúc, trồng cây mới) sau ngày khóa sổ kiểm kê sẽ không có quyền nhận bồi thường hay bất kỳ hỗ trợ nào khác.

33. Dựa trên các báo cáo nghiên cứu khả thi, điều tra cơ bản xã hội (BLS), đánh giá tác động xã hội ban đầu, các tác động của tái định cư: các nhóm người bị ảnh hưởng, tài sản bị ảnh hưởng và tác động khác thông qua IOL. Căn cứ vào các mục tiêu của chính sách và hài hòa chính sách thu hồi đất, tái định cư được đề xuất cho dự án, lợi ích của người bị ảnh hưởng được pháp luật yêu cầu. Những lợi ích cụ thể cho từng nhóm người bị ảnh hưởng đã đề cập trong ma trận quyền lợi dưới đây.

3.2.1. Chính sách bồi thường cho các tác động vĩnh viễn

Đối với đất nông nghiệp

34. ***Đối với những người có quyền sử dụng đất hợp pháp***

Nếu diện tích đất bị thu hồi dưới 20% diện tích đất của hộ gia đình BAH (hoặc dưới 10% đối với nhóm dễ bị tổn thương và người nghèo), và diện tích đất còn lại có giá trị về kinh tế, thì sẽ thực hiện bồi thường bằng tiền mặt bằng 100% giá thay thế cho diện tích đất bị thu hồi.

Nếu diện tích đất bị thu hồi chiếm từ 20% trở lên diện tích đất của hộ gia đình (hoặc từ 10% trở lên đối với nhóm dễ bị ảnh hưởng và người nghèo) hoặc phần diện tích còn lại không có giá trị về kinh tế thì phương án "đất đổi đất" cần được ưu tiên. Nếu không có đất, thì BQLDA phải chứng minh một cách thoả đáng cho NHTG trước khi tiếp tục các biện pháp tiếp theo. Nếu không có đất, hoặc nếu người bị di dời lựa chọn phương án bồi thường tiền mặt, sẽ thực hiện đền bù bằng tiền mặt cho diện tích bị mất bằng 100% chi phí thay thế và người BAH sẽ được hưởng biện pháp phục hồi để khôi phục nguồn thu nhập đã bị mất như được cung cấp dịch vụ khuyến nông, được đào tạo nghề, được cấp đất phi nông nghiệp ở những nơi dễ tiếp cận để có thể kinh doanh hoặc cung cấp các dịch vụ phi nông nghiệp. Nếu người BAH bởi Dự án có mong muốn và nếu còn đất có giá trị tương đương ở địa điểm khác thì dự án cũng sẽ hỗ trợ những người BAH này tới những khu vực đó xem xét và hỗ trợ các giao dịch pháp lý nếu họ muốn có đất tại đó. Đất nông nghiệp xen kẽ trong khu dân cư, đất vườn ao liền kề với đất ở trong khu dân cư, ngoài việc được bồi thường theo giá thay thế, người BAH di dời còn được hỗ trợ bằng tiền; giá tính hỗ trợ từ 50% đến 70% giá đất ở liền kề; mức hỗ trợ cụ thể do Uỷ ban nhân dân tỉnh quyết định cho phù hợp với thực tế tại địa phương.

35. ***Những người có quyền sử dụng đất tạm thời hoặc thuê đất công/đất của cộng đồng (người BAH bởi dự án có thuê đất công/đất của cộng đồng):***

Đền bù bằng tiền mặt tương đương với giá trị đầu tư còn lại trên đất đó hoặc tương đương với giá trị còn lại của hợp đồng thuê đất, nếu có.

Đối với hộ gia đình bị ảnh hưởng đang sử dụng đất do Nhà nước giao khoán vào mục đất nông nghiệp, lâm nghiệp hoặc nuôi trồng thủy sản (không bao gồm đất rừng đặc dụng, rừng phòng hộ) của các nông - lâm trường quốc doanh khi dự án thu hồi thì không được bồi thường về đất nhưng được bồi thường chi phí đầu tư vào đất còn lại, và những người bị ảnh hưởng cũng sẽ nhận được hỗ trợ thêm cho phục hồi thu nhập nếu họ được trực tiếp tham gia vào các hoạt động nông nghiệp theo quy định của Chính phủ. Trường hợp người bị ảnh hưởng nhận

đất trên cơ sở hợp đồng nhưng khác với cá nhân quy định như trên, thì chỉ được bồi thường cho các khoản đầu tư trên đất.

36. ***Người không có quyền sử dụng đất hợp pháp.***

Thay vì được hưởng bồi thường, những người BAH bởi dự án này sẽ nhận hỗ trợ phục hồi bằng tiền mặt bằng 80% giá trị đất. Đất nông nghiệp sử dụng trước ngày 01 tháng 7 năm 2004 sẽ được bồi thường 100% theo Điều 77 Mục 2 của Luật đất đai. Người BAH sẽ được hưởng các biện pháp phục hồi nói trên nhằm đảm bảo mức sống của họ được khôi phục.

Trong trường hợp đất được thuê bằng hợp đồng dân sự giữa các cá nhân, hộ gia đình, tổ chức, thì người sử dụng đất BAH sẽ được bồi thường đối với hoa màu, cây cối, hoặc các sản phẩm thủy sản và trong trường hợp cụ thể có thể được hỗ trợ tìm một mảnh đất tương tự để thuê.

Trong trường hợp những người BAH sử dụng đất công (hoặc các khu bảo tồn) với điều kiện phải trả lại đất cho Chính phủ khi được yêu cầu, thì người BAH đó sẽ không được đền bù nếu họ không có các quyền hợp pháp đối với đất đó, nhưng sẽ được bồi thường ở mức chi phí thay thế đầy đủ cho hoa màu, cây cối, và những tài sản khác mà họ sử dụng hoặc sở hữu.

Điều tra cơ bản và đánh giá xã hội cần xem xét xem liệu trở ngại hữu hình do dự án DRaSIP/WB8 gây ra (như khu vực hành lang an toàn mới được dựng lên) sẽ áp các chi phí bổ sung cho người BAH và bồi thường bổ sung là cần thiết để bù đắp các chi phí.

Đối với đất ở

37. ***Đất ở không có các công trình kiến trúc***: người có quyền sử dụng đất ở hợp pháp và/hoặc được hợp pháp hóa sẽ được đền bù mất đất bằng tiền mặt đầy đủ theo mức chi phí thay thế. Đối với người sử dụng đất không có quyền sử dụng đất được công nhận sẽ được hỗ trợ bằng một khoản tiền nhất định. Khoản tiền này sẽ được quyết định bởi UBND tỉnh.

38. ***Đất ở có các công trình kiến trúc và phần đất còn lại (không thu hồi) đủ để xây dựng lại (tổ chức lại cuộc sống cho người BAH):***

Bồi thường mất đất và các công trình kiến trúc bằng tiền mặt cho người BAH theo (i) mức chi phí thay thế đầy đủ đối với người có quyền sử dụng đất hợp pháp và/hoặc đủ điều kiện để hợp pháp hóa; (ii) cấp một khoản tiền hỗ trợ cho người sử dụng đất không có quyền sử dụng đất được công nhận.

39. ***Đất ở có công trình kiến trúc và phần đất còn lại không đủ để xây dựng lại (người BAH phải di dời):***

(i) Người BAH có quyền hợp pháp hoặc quyền được hợp pháp hóa với đất BAH:

- Một thửa đất có kích thước và chất lượng tương đương, hoặc căn nhà có điều kiện kỹ thuật tương đương trong một khu tái định cư có đầy đủ cơ sở hạ tầng thiết yếu. Việc này sẽ được thực hiện thông qua tham vấn người BAH. Người BAH sẽ được nhận hoặc chứng nhận quyền sở hữu về đất hoặc căn hộ mà không phải chịu chi phí nào.

  HOẶC

- Theo yêu cầu của người BAH sau khi được cung cấp thông tin đầy đủ, người BAH sẽ được đền bù bằng tiền mặt ở mức chi phí thay thế đầy đủ cộng với khoản tiền tương

đương với giá trị các khoản đầu tư cơ sở hạ tầng tính bình quân cho mỗi hộ gia đình trong khu TĐC để họ tự sắp xếp việc dời đi.

Trong trường hợp số tiền đền bù (hoặc hỗ trợ) thấp hơn giá của một lô đất/ căn hộ tối thiểu trong khu vực TĐC của Dự án, thì những người bị di dời sẽ được hỗ trợ khoản chênh lệch để mua được lô đất/căn hộ đó mà không tính thêm chi phí cho họ; Nếu người BAH không chọn phương án nhận một lô đất/ căn hộ trong khu TĐC của dự án, thì họ sẽ được nhận khoản hỗ trợ tài chính tương đương với khoản chênh lệnh giữa giá trị của mảnh đất/căn hộ đã chọn và thực nhận.

(ii) Người BAH không có quyền sử dụng hợp pháp hoặc sử dụng theo tập quán đối với đất BAH:

- Một khoản tiền hỗ trợ nhất định sẽ được xem xét và quyết định bởi UBND tỉnh.
- Người BAH không còn nơi nào để cư trú sẽ được cung cấp một lô đất hoặc một căn hộ trong khu TĐC phù hợp hoặc họ có thể trả góp hoặc thuê để sống.

Trong trường hợp người BAH thuộc nhóm/hộ gia đình nghèo hoặc dễ bị ảnh hưởng thì sẽ được xem xét hỗ trợ (bằng tiền mặt hoặc hiện vật) để bảo đảm người BAH có đủ khả năng để di dời tới nơi ở mới.

Do mất nhà cửa/công trình

40. Bồi thường hoặc hỗ trợ bằng tiền mặt sẽ được thực hiện cho tất cả các nhà / công trình tư nhân bị ảnh hưởng, với 100% chi phí thay thế cho vật liệu và lao động, không phân biệt có hoặc không có quyền sở hữu với đất bị ảnh hưởng hoặc giấy phép xây dựng cho các vật kiến trúc bị ảnh hưởng. Số tiền bồi thường/hỗ trợ đủ để xây dựng lại các ngôi nhà bị ảnh hưởng/vật kiến trúc có cùng chất lượng theo giá thị trường. Theo OP 4.12 giá bồi thường sẽ theo giá thay thế của thị trường địa phương. Không khấu trừ đối với khấu hao hoặc các vật liệu sử dụng lại.

Nếu nhà ở/công trình bị ảnh hưởng một phần, dự án sẽ cung cấp chi phí sửa chữa nhà ở/công trình cho người BAH để khôi phục nguyên trạng hoặc nâng cấp tốt hơn và không có chi phí thêm cho việc đó.

Người thuê nhà

41. Người thuê nhà của nhà nước hoặc tổ chức để ở sẽ (i) được quyền thuê hoặc mua một căn hộ mới có diện tích bằng với diện tích của căn nhà bị ảnh hưởng nếu có nhu cầu; hoặc (ii) được hỗ trợ 60% chi phí thay thế cho đất và nhà bị ảnh hưởng; và (iii) được hỗ trợ một khoản trợ cấp di chuyển cho việc di chuyển tài sản, cũng như hỗ trợ trong việc thuê nhà ở mới. Công trình do chính người BAH bởi dự án xây dựng lên sẽ được bồi thường đầy đủ theo mức chi phí thay thế.

Đối với cây cối và hoa màu trên đất

42. Đối với hoa màu và cây lâu năm, bất kể tình trạng pháp lý của mảnh đất đó như thế nào. người BAH canh tác trên đất đó sẽ được đền bù theo chi phí thay thế đầy đủ. Việc bồi thường sẽ là đủ để thay thế các loại cây trồng đang canh tác bị mất, cây cối hoặc nuôi trồng thủy sản theo giá thị trường địa phương. Cây lâu năm sẽ được bồi thường với tỷ lệ tính toán về năng

suất vòng đời của cây. Cây bị ảnh hưởng có thể di dời và vận chuyển được thì sẽ trả bồi thường cây và chi phí vận chuyển.

Mất thu nhập và/ hoặc các tài sản kinh doanh/ sản xuất

43. Đối với người BAH bị mất thu nhập và/hoặc các tài sản kinh doanh/sản xuất trong quá trình thu hồi đất, cơ chế bồi thường là:

- Trợ cấp ổn định sản xuất. kinh doanh: Tất cả các doanh nghiệp và hộ kinh doanh có thu nhập bị ảnh hưởng sẽ được bồi thường hoặc hỗ trợ tương đương 30% thu nhập thực tế hàng năm của họ: (i) Đối với các doanh nghiệp/ hộ gia đình có đăng ký kinh doanh sẽ được bồi thường dựa trên thu nhập bình quân hàng năm của họ khai báo với cơ quan thuế trong ba năm gần nhất (ii) Đối với các hộ gia đình không có giấy phép kinh doanh nhưng đã thực hiện nghĩa vụ thuế sẽ được bồi thường, hỗ trợ tương đương 50% mức hỗ trợ cụ thể.
- Người lao động trong các cơ sở sản xuất. kinh doanh, cơ quan nhà nước bị ảnh hưởng bởi việc thu hồi đất: được nhận trợ cấp tương đương với mức lương tối thiểu theo các quy định trong thời gian chuyển đổi tối đa là 6 tháng. Sẽ được hỗ trợ tìm kiếm việc làm thay thế.
- Nếu doanh nghiệp phải di dời, dự án sẽ hỗ trợ tìm địa điểm thay thế với lợi thế về vị trí và các điều kiện vật lý tương tự như địa điểm có thể dễ dàng tiếp cận với khách hàng cơ bản; thỏa mãn yêu cầu của doanh nghiệp, hoặc dự án sẽ bồi thường bằng tiền mặt đối với đất bị ảnh hưởng và kiến trúc gắn liền với đất theo giá thay thế, kèm theo hỗ trợ chi phí vận chuyển tài sản có thể di chuyển.

Bồi thường đối với mồ mả

44. Bồi thường đối với việc di dời mồ mả sẽ bao gồm các chi phí để mua đất cho việc xây dựng lại mồ mả, đào, di dời, cải táng và các chi phí liên quan khác (phù hợp với một số phong tục truyền thống). Các gia đình hoặc các tập thể bị ảnh hưởng sẽ được bồi thường bằng tiền mặt. Bồi thường bằng tiền mặt sẽ được trả cho mỗi gia đình BAH hoặc nhóm BAH như một khoản được xác định thông qua một quá trình tham vấn với các cộng đồng bị ảnh hưởng. Mức độ bồi thường sẽ được quyết định sau khi có sự tham vấn với hộ gia đình/ cộng đồng có mồ mả bị ảnh hưởng. Mộ của cá nhân và của gia tộc được coi là tài sản văn hóa vật thể và mặc dù các chi phí liên quan đến việc di dời mồ mả có thể đã nằm trong kế hoạch TĐC, nhưng vẫn cần áp dụng chính sách của NHTG OP 4.11 về tài sản văn hóa vật thể và cần tham chiếu tới Kế hoạch Quản lý Môi trường hoặc Sổ tay thực hiện dự án.

Bồi thường đối với các tài sản khác

45. Trong trường hợp các hộ gia đình bị ảnh hưởng có hệ thống điện thoại, đồng hồ nước, đồng hồ điện, truyền hình cáp, truy cập internet (thuê bao) bị ảnh hưởng, cũng sẽ được bồi thường theo đơn giá lắp đặt mới theo đơn giá mà nhà cung cấp thông báo và quy định.

Bồi thường cho công trình công cộng

46. Đối với các công trình công cộng như trường học, các cầu, nhà máy, nguồn nước, đường giao thông, hệ thống thu gom/chứa rác thải v.v. bị ảnh hưởng bởi dự án phải đảm bảo các công trình trên sẽ được phục hồi hoặc sửa chữa mà người dân không phải trả bất kỳ chi phí nào. Đối với các công trình công cộng của cộng đồng phục vụ trực tiếp đến nhu cầu phát triển và đời sống dân sinh như kênh mương thủy lợi. trường học, trạm y tế, đường giao thông, điện, viễn thông, cáp quang cần phải được bồi thường theo giá thay thế và/hoặc làm phục hồi như trước khi có dự án hoặc với chất lượng tốt hoặc sẽ bồi thường theo chi phí thay thế mà đã được xác định trong tham vấn với người bị ảnh hưởng.

47. Thu hồi đất trong hành lang an toàn công trình, hộ BAH có nhà, công trình xây dựng trên đất nằm trong hành lang bảo vệ an toàn và hành lang thoát lũ công trình, sẽ được xem xét, đánh giá về mức độ BAH và được bồi thường, hỗ trợ phù hợp với chính sách của dự án.

3.2.2. Chính sách bồi thường cho các tác động tạm thời trong thời gian thi công

48. Người BAH phải chịu tác động bất lợi tạm thời do các công trình dự án được hưởng những lợi ích sau:

- Được bồi thường cho tất cả các tài sản và thiệt hại/ các khoản đầu tư trên đất, bao gồm cây cối và hoa màu theo mức chi phí thay thế đầy đủ.
- Bồi thường tiền mặt cho tổn thất về cho thuê, trong đó ít nhất là tương đương với thu nhập thuần mà có thể đã được bắt nguồn từ tài sản bị ảnh hưởng trong thời gian gián đoạn;

Đối với thiệt hại về các công trình kiến trúc của tư nhân hoặc công cộng do nhà thầu gây ra:

49. Tài sản bị hư hại do nhà thầu gây ra, nhà thầu phải chịu toàn bộ chi phí để khôi phục lại về đúng nguyên trạng một cách kịp thời và trước khi thanh lý hợp đồng với Chủ đầu tư. Theo yêu cầu cụ thể trong hợp đồng. nhà thầu phải hết sức cẩn thận để tránh làm hư hỏng tài sản khi thực hiện các hoạt động thi công. Trường hợp thiệt hại xảy ra, nhà thầu sẽ được yêu cầu sửa chữa thiệt hại và có thể bị yêu cầu bồi thường ngay cho các gia đình, các nhóm, các cộng đồng, hoặc các cơ quan bị ảnh hưởng ở mức bồi thường được áp dụng cho tất cả các tài sản khác bị ảnh hưởng bởi dự án.

Người BAH thứ cấp:

50. Chính sách bồi thường này áp dụng đối với những người bị ảnh hưởng bởi việc xây dựng các khu TĐC độc lập hoặc theo nhóm. Do tất cả những người BAH gián tiếp có khả năng sẽ bị ảnh hưởng giống như người BAH trực tiếp nên họ sẽ được quyền hưởng bồi thường và hỗ trợ phục hồi theo các mức độ ảnh hưởng và theo giá và thủ tục bồi thường áp dụng cho tất cả người BAH trong dự án này.

Bồi thường cho thiệt hại về tài sản cộng đồng:

51. Trong trường hợp mà cơ sở hạ tầng của cộng đồng như trường học, cầu, nhà máy, nguồn nước, đường giao thông, hệ thống thoát nước thải bị hư hỏng thì dự án sẽ phải đảm bảo rằng

những công trình này sẽ được phục hồi hoặc sửa chữa mà không tính phí cho cộng đồng và theo tiêu chuẩn đáp ứng yêu cầu của cộng đồng.

Các thiệt hại khác có thể xác định trong quá trình thực hiện:

52. Các tác động khác được xác định trong quá trình thực hiện dự án sẽ được bồi thường phù hợp với các nguyên tắc của Khung chính sách TĐC và chính sách OP4.12 của NHTG. Bất kỳ sự gián đoạn kinh doanh sẽ được bồi thường theo các nguyên tắc của Khung chính sách TĐC này.

53. Hộ gia đình có các hoạt động tạo thu nhập, hoặc sinh kế bị ảnh hưởng do việc cắt nước trong quá trình sửa chữa đập/hồ chứa (tác động tạm thời) sẽ được bồi thường theo nguyên tắc giá thay thế. Trong quá trình lập phương án bồi thường, phải xác định và tham vấn đầy đủ các đối tượng BAH.

3.2.3. Các khoản hỗ trợ phục hồi sinh kế

54. Bên cạnh việc bồi thường trực tiếp cho những tài sản bị thiệt hại, những người phải di dời còn được nhận tiền trợ cấp bổ sung để trang trải cho những chi phí trong giai đoạn chuyển tiếp. Các mức hỗ trợ sẽ được điều chỉnh, có tính đến yếu tố lạm phát và tăng giá cho phù hợp với thời gian chi trả. Các khoản hỗ trợ này bao gồm. nhưng không hạn chế, những khoản sau:

Ảnh hưởng tới đất ở

a. ***Hỗ trợ di chuyển chỗ ở***: sẽ được cấp cho những người bị di dời. Mức hỗ trợ di chuyển đến vị trí mới phù hợp với mỗi địa phương.

b. ***Hỗ trợ di chuyển:*** Tổ chức và người BAH được Nhà nước giao đất, cho thuê đất hoặc đang sử dụng đất hợp pháp khi Nhà nước thu hồi đất mà phải di chuyển cơ sở sản xuất, kinh doanh thì được hỗ trợ kinh phí để tháo dỡ, di chuyển và lắp đặt lại. Mức hỗ trợ được tính theo chi phí thực tế tại thời điểm di dời, trên cơ sở tổ chức tự kê khai và tổ chức làm nhiệm vụ bồi thường kiểm tra trước khi trình cơ quan thẩm quyền phê duyệt.

c. ***Hỗ trợ thuê nhà ở:*** sẽ được cung cấp cho những người bị di dời trong thời gian được chờ phân đất hoặc căn hộ cộng với thời gian xây dựng nhà mới. Trong trường hợp thay thế các lô đất, trợ cấp thuê nhà sẽ kéo dài cho đến giai đoạn ngôi nhà mới được xây dựng.

Ảnh hưởng tới đất nông nghiệp

- ***Hỗ trợ việc mất sinh kế (trong giai đoạn chuyển tiếp):*** (i) người BAH bị mất từ 20-70% đất nông nghiệp (hoặc 10-70% đối với các nhóm dễ bị ảnh hưởng và người nghèo) sẽ được hỗ trợ một khoản 30 kg gạo /người/tháng trong 6 tháng nếu không phải di dời, và trong 12 tháng nếu phải di dời. Trong một số trường hợp đặc biệt, ở các vùng có điều kiện kinh tế khó khăn đặc biệt, mức hỗ trợ tối đa là 24 tháng; (ii) người BAH bị mất trên 70% đất nông nghiệp sẽ được hỗ trợ trong 12 tháng nếu không phải di dời và trong 24 tháng nếu phải di dời. Trong một số trường hợp đặc biệt, ở các vùng có điều kiện kinh tế khó khăn đặc biệt, mức hỗ trợ tối đa là 36 tháng; (iii) Đối với các hộ *bị ảnh hưởng dưới 20% diện tích đất nông nghiệp mà phần diện tích đất canh tác còn lại không đủ điều kiện* canh tác tiếp thì sẽ được trợ cấp trong 12 tháng. Nếu phần

diện tích đất canh tác còn lại vẫn đủ điều kiện canh tác thì sẽ được hỗ trợ như trên cùng với các mức hỗ trợ bổ sung được xác định trong 12 tháng.

Nếu bồi thường theo phương thức "đất đổi đất", những người bị ảnh hưởng sẽ được hỗ trợ các cây giống, các chương trình khuyến nông lâm nghiệp, chăn nuôi.

- ***Hỗ trợ chuyển đổi nghề nghiệp/kỹ năng:*** Dự án sẽ đưa ra một vài phương án để người BAH lựa chọn trong các cuộc tham vấn và tham khảo nhu cầu thị trường và nhu cầu khu vực. Mức hỗ trợ nhiều nhất gấp 5 lần giá thay thế của đất nông nghiệp đã thu hồi nhưng tùy thuộc vào hạn mức giao đất của địa phương có hiệu lực tại thời điểm bàn giao đất.
- ***Hỗ trợ cho đào tạo nghề, học nghề tại các cơ sở dạy nghề :*** Có ít nhất một thành viên của hộ gia đình bị ảnh hưởng do mất đất sản xuất sẽ được nhận đào tạo nghề trong tỉnh. Các hộ tham gia vào chương trình đào tạo sẽ được miễn tiền học phí. Sau khi hoàn thành khóa đào tạo, họ sẽ được ưu tiên để được tuyển dụng trong ngành sản xuất tại địa phương.
- ***Trợ cấp đối với đất nông nghiệp, đất vườn, đất ao hồ liền kề khu dân cư, và không nằm trong hạng mục đất ở:*** hỗ trợ thêm (40% giá trị bồi thường cho thửa đất liền kề khu dân cư) đối với đất vườn, ao; và (50% giá bồi thường cho cho thửa đất liền kề khu dân cư) đối với đất nông nghiệp.

Các trợ cấp/ hỗ trợ khác

a. *Tiền thưởng khuyến khích*: Tất cả các hộ bị ảnh hưởng dọn ra khỏi vùng đất bị ảnh hưởng ngay sau khi nhận được bồi thường và trợ cấp sẽ được trợ cấp ưu đãi tùy theo khả năng của mỗi địa phương.

b. *Trợ cấp sửa chữa*: Nếu nhà/các cấu trúc bị ảnh hưởng một phần và phần cấu trúc còn lại có khả năng sử dụng được tiếp, dự án sẽ trợ cấp một khoản tương đương bằng 20% giá bồi thường cho phần cấu trúc bị ảnh hưởng để các hộ bị ảnh hưởng khôi phục ở mức ban đầu hoặc tốt hơn.

c. Tất cả các hộ bị di dời tự lo chỗ ở: số tiền hỗ trợ để đầu tư chi phí cơ sở hạ tầng / m2 công bố của Bộ Xây dựng, diện tích đất để hỗ trợ là diện tích đất thực tế thu hồi nhưng không quá hạn mức giao đất theo quy định.

d. Các hộ gia đình bị di dời có trẻ em là học sinh các cấp sẽ được hỗ trợ 1 năm học phí theo mức quy định của ngành Giáo dục;

Trợ cấp/ hỗ trợ cho các hộ dễ bị tổn thương

- ***Đối với các hộ gia đình không có đất:*** hỗ trợ thông qua việc cung cấp một căn hộ theo hình thức mua hoặc thuê để ở (tùy theo sự lựa chọn của người BAH). Hỗ trợ bổ sung sẽ được xem xét nếu cần thiết để đảm bảo người BAH có nơi sinh sống.
- ***Các hộ gia đình chính sách:*** (i) các hộ gia đình di dời là các hộ có bà mẹ anh hùng, anh hùng lực lượng vũ trang. anh hùng lao động, cựu chiến binh, thương binh hoặc liệt sĩ, (ii) các hộ gia đình di dời là hộ nghèo mà có 10% trở lên đất sản xuất bị ảnh hưởng hoặc ít hơn 10% đất bị ảnh hưởng nhưng phần đất còn lại không sử dụng được sẽ được

hỗ trợ theo quy định của UBND tỉnh cho mỗi hộ gia đình (có xác nhận của chính quyền địa phương).

- ***Các nhóm dễ bị tổn thương khác:*** Nữ chủ hộ có người phụ thuộc, hộ gia đình có người tàn tật, người già không có nguồn hỗ trợ, hộ nghèo, hộ cận nghèo và các hộ gia đình dân tộc thiểu số sẽ được hỗ trợ thêm như những hộ nghèo theo chính sách của tỉnh.
- Người BAH, những người sẽ bị mất nguồn thu nhập sẽ được tham gia trong các chương trình phục hồi thu nhập. Các biện pháp phục hồi thu nhập cũng như các dịch vụ khuyến nông, đào tạo và tạo nghề, tiếp cận tín dụng và giao đất phi nông nghiệp cho kinh doanh / hoạt động phi nông nghiệp và / hoặc các biện pháp khác phù hợp sẽ được trao cho người BAH mất đi nguồn thu nhập để đảm bảo cuộc sống của họ được phục hồi như trước khi có dự án.

Ngoài các hỗ trợ nêu trên, căn cứ vào tình hình thực tế dự án có thể xem xét quyết định các biện pháp hỗ trợ khác để đảm bảo ổn định đời sống, văn hóa tinh thần, sản xuất và sinh kế cho người BAH.

Bảng 5- Ma trận quyền lợi

Loại ảnh hưởng/tác động	Trường hợp áp dụng	Quyền lợi được hưởng	Bố trí thực hiện
1. Đất sản xuất[4](Đất nông nghiệp, đất vườn, ao,...) nằm trong hoặc ngoài phạm vi diện tích đất ở.	**Người sử dụng đất có QSDĐ hợp pháp** **1.1. Ảnh hưởng nhẹ (<20 % tổng diện tích đất hoặc <10% đối với nhóm dễ bị tổn thương)** Diện tích đất còn lại của lô bị ảnh hưởng vẫn đủ điều kiện sử dụng hoặc đáp ứng khả năng sinh lợi cho người sử dụng.	Bồi thường bằng tiền mặt theo giá thay thế, (không tính thuế và chi phí giao dịch) cho diện tich bị ảnh hưởng.	- Các hộ dân phải được thông báo trước chậm nhất 90 ngày trước khi bị thu hồi đất. - Chủ sử dụng đất sẽ bàn giao đất ít nhất 20 ngày (cập nhật theo quy định tại thời điểm thực hiện dự án) kể từ khi Hội đồng bồi thường, hỗ trợ và TĐC cấp huyện trả đầy đủ chi phí bồi thường đất.
	1.2. Ảnh hưởng≥20% hoặc ≥10% đối với nhóm dễ bị tổn thương (DBTT)	Bồi thường đất nên là phương án ưu tiên. Nếu không có sẵn đất, hoặc theo yêu cầu của những người bị ảnh hưởng, có thể bồi thường bằng tiền mặt đối với diện tích đất bị mất bằng 100% chi phí thay thế đất. Những người bị ảnh hưởng sẽ nhận được các biện pháp phục hồi bổ sung nhằm phục hồi những nguồn thu nhập bị mất.	- Mỗi tỉnh/ thành phố có thể đưa ra những phương án hỗ trợ khác tùy theo tình hình địa phương. - Các hộ dân phải được thông báo trước chậm nhất 90 ngày trước khi bị thu hồi đất - Chủ sử dụng đất sẽ bàn giao đất ít nhất 20 ngày kể từ khi Hội đồng bồi thường, hỗ trợ và TĐC trả đầy đủ chi phí bồi thường và các khoản trợ cấp khác. - Đối với những hộ nghèo, DBTT và BAH bởi dự án, bao gồm cả những nông dân không có ruộng đất thì được cấp đất trồng trọt tương ứng với diện tích đất trồng trọt theo đầu người trong xã. Nếu không có sẵn đất để bồi thường hoặc theo yêu cầu của những người bị ảnh hưởng thì sẽ hỗ trợ thêm các chương trình tập huấn /phục hồi để đảm bảo bằng hoặc hơn các mức thu nhập và tiêu chuẩn sống của họ.

[4] Những loại đất sản xuất như đất nông nghiệp, lâm nghiệp, đất vườn, nuôi trồng thủy sản và ao được hưởng những mức bồi thường khác nhau, được xác định cụ thể trong Kế hoạch hành động tái định cư (RAP) để đảm bảo việc bồi thường phản ánh mức giá hiện tại, có tính đến sự thay đổi địa lý. Đất có mặt bằng kinh doanh sẽ được bồi thường như chi tiết trong phần di dời địa điểm kinh doanh.

Loại ảnh hưởng/tác động	Trường hợp áp dụng	Quyền lợi được hưởng	Bố trí thực hiện
	Người sử dụng đất có QSDĐ tạm thời hoặc thuê đất	Bồi thường bằng tiền mặt tương ứng với chi phí đầu tư còn lại trên đất bị ảnh hưởng	
	Người sử dụng đất không được công nhận quyền sử dụng đất.	Người bị ảnh hưởng sẽ nhận được hỗ trợ tương ứng với 80% giá thay thế cho phần diện tích đất bị ảnh hưởng. Đất nông nghiệp sử dụng trước ngày 1/7/2004 sẽ được bồi thường 100% theo Điều 77.2 của Luật Đất đai. Ngoài ra sẽ nhận được hỗ trợ phục hồi thu nhập và đào tạo nghề. Trong trường hợp những người bị ảnh hưởng sử dụng đất công nằm trong khu vực bị thu hồi phục vụ dự án thì khi chuyển giao đất cho chính quyền họ sẽ không được bồi thường đối với diện tích đất công này nhưng được bồi thường đối với công trình, hoa màu và cây cối theo 100% giá thay thế.	
2. Đất ở	**2.1. Ảnh hưởng nhẹ (Phần diện tích đất còn lại vẫn có thể tiếp tục sử dụng, không yêu cầu di dời).**	Bồi thường phần đất bị mất bằng tiền mặt theo (i) giá thay thế đối với người sử dụng đất có quyền hợp pháp hoặc quyền được luật pháp công nhận; (ii) Một số tiền hỗ trợ cho người sử dụng đất không được công nhận quyền sử dụng đất. Nếu những người bị ảnh hưởng phải xây lại nhà, họ sẽ nhận được một khoản trợ cấp tiền thuê nhà trong 3 tháng để có thời gian cần thiết để xây lại ngôi nhà của họ.	- Các hộ dân phải được thông báo trước chậm nhất 180 ngày trước khi bị thu hồi đất. - Chủ sử dụng đất sẽ bàn giao trong vòng 20 ngày kể từ khi Hội đồng bồi thường và thu hồi đất trả đầy đủ chi phí bồi thường.
	2.2. Hộ di dời	*(i) Người sử dụng đất có quyền hợp pháp hoặc quyền được luật pháp công nhận:* Tùy theo nguyện vọng của hộ, hộ bị ảnh hưởng sẽ được nhận một lô đất trong khu tái định cư hoặc một căn hộ. Hộ sẽ có đầy đủ quyền sử dụng đất hoặc đứng tên sở hữu căn hộ mà không tốn bất kỳ chi phí nào. Hoặc theo đề nghị của hộ dân theo nguyện vọng của họ, bồi thường bằng tiền mặt theo giá thay thế toàn bộ cộng với số tiền tương đương với giá trị của các khoản đầu tư cơ sở hạ tầng được tính bình quân cho mỗi	- Các hộ bị ảnh hưởng phải được thông báo trước chậm nhất 180 ngày trước khi bị thu hồi đất. Quy trình bồi thường căn hộ/phân lô cho người sử dụng đất có quyền hợp pháp hoặc quyền được luật pháp công nhận tại khu tái định như sau: - Nếu giá bán lô đất/căn hộ ở khu vực mới có giá trị lớn hơn giá trị khu đất ở bị ảnh hưởng, những người bị ảnh hưởng sẽ

Loại ảnh hưởng/tác động	Trường hợp áp dụng	Quyền lợi được hưởng	Bố trí thực hiện
		hộ trong khu tái định cư. Trong trường hợp này, hộ sẽ tự di dời. Nếu số tiền bồi thường ít hơn giá lô đất trong khu tái định dư của dự án, những người bị ảnh hưởng sẽ nhận thêm một khoản hỗ trợ để có thể mua được lô đất (hoặc hỗ trợ bằng tiền mặt tương đương với sự khác biệt đối với hộ tự di dời). *(ii) Những người bị ảnh hưởng không có QSDĐ hợp pháp* Sẽ được nhận một số tiền hỗ trợ xác định. Nếu hộ bị ảnh hưởng không có chỗ di chuyển, hộ sẽ được bố trí một căn hộ ở khu tái định cư, hộ có thể trả góp hoặc thuê căn hộ này. Trong trường hợp hộ di dời là hộ nghèo hoặc hộ dễ bị tổn thương, dự án sẽ hỗ trợ nhằm đảm bảo người bị ảnh hưởng có thể tái định cư tại nơi ở mới	được nhận lô đất/căn hộ mà không mất thêm chi phí. - Nếu lô đất/căn hộ có giá trị tương đương với khu đất mới, những người bị ảnh hưởng sẽ được nhận lô đất/căn hộ mà không phải trả thêm phần chênh lệch. - Nếu lô đất tại khu TĐC có giá trị thấp hơn giá trị của lô đất ở bị ảnh hưởng, những người bị ảnh hưởng sẽ nhận lô đất/căn hộ và phần chênh lệch bằng tiền mặt. Bản quy hoạch và thiết kế chi tiết của khu tái định cư sẽ do chuyên gia tư vấn của Hội đồng bồi thường, hỗ trợ và Tái định cư tham vấn với các bên liên quan và được UBND tỉnh phê duyệt. Các quy định cụ thể về phân lô TĐC sẽ được Hội đồng bồi thường, hỗ trợ và Tái định cư thiết lập sau khi tham vấn với chính quyền các xã và người dân bị ảnh hưởng và sẽ được UBND tỉnh chấp thuận chính thức. Đối với các hộ phải di chuyển đến nơi ở mới, hỗ trợ thông qua phương án đất đổi đất có đặc tính tương đương và được cấp giấy tờ mà không phải trả bất cứ khoản chi phí nào. Diện tích đất được đổi không <40 m2 hoặc bồi thường bằng tiền mặt theo giá trị tương đương, nếu người dân bị ảnh hưởng chọn phương án tự TĐC. Diện tích và số lượng khu TĐC sẽ được quyết định dựa trên sư mong muốn của những người bị ảnh hưởng.
			Đối với các hộ nghèo hoặc các hộ bị ảnh hưởng dễ bị tổn thương không còn đất ở trong cùng phạm vi xã, dự án sẽ bố trí căn hộ để hộ có thể trả góp hoặc thuê căn hộ này để sống.

Loại ảnh hưởng/tác động	Trường hợp áp dụng	Quyền lợi được hưởng	Bố trí thực hiện
3. Nhà ở	**3.1. Ảnh hưởng một phần:** Phần không ảnh hưởng của kết cấu nhà vẫn có thể sử dụng được và có thể duy trì về mặt kỹ thuật, do đó, không yêu cầu phải di dời.	- Nếu nhà/ công trình xây dựng bị ảnh hưởng một phần và phần còn lại của công trình xây dựng có thể sử dụng được tiếp, dự án sẽ trợ cấp thêm chi phí sửa chữa nhà cửa/công trình, ngoài việc bồi thường cho phần bị ảnh hưởng ở giá thay thế, để cho phép các hộ bị ảnh hưởng khôi phục lại nhà cửa về nguyên trạng hoặc tốt hơn điều kiện ban đầu. - Các công trình/ tài sản cố định sẽ được bồi thường theo giá thay thế và sẽ được chi trả bằng tiền mặt.	Đơn giá tính toán dựa trên diện tích bị ảnh hưởng thực tế, không căn cứ trên diện tích sử dụng.
	3.2. Ảnh hưởng toàn phần (bao gồm cả nhà có diện tích bị ảnh hưởng toàn bộ hoặc Nhà bị ảnh hưởng một phần nhưng phần còn lại không đủ điều kiện tiếp tục sử dụng hoặc bị thu hồi toàn bộ nhà).	- Bồi thường bằng tiền mặt cho 100 % cấu trúc với giá thay thế cho vật liệu và công xây dựng, cho dù các hộ bị ảnh hưởng có hoặc không có giấy tờ chứng minh quyền sử dụng đất, có hoặc không có giấy phép xây dựng. Số tiền sẽ được đủ để xây dựng lại một căn nhà giống như trước đây theo giá thị trường hiện tại. - Các công trình/ tài sản cố định sẽ được bồi thường theo giá thay thế và sẽ được chi trả bằng tiền mặt. Những người thuê nhà của nhà nước hoặc tổ chức sẽ: (i) được thuê hoặc mua một căn hộ mới có diện tích ít nhất bằng với phần diện tích bị ảnh hưởng của họ; hoặc (ii) cấp một khoản hỗ trợ bằng 60% giá thay thế của đất và nhà bị ảnh hưởng. Bất kỳ khoản đầu tư như nhà ở, cây cối, hoa màu,... trên đất của người bị ảnh hưởng sẽ được bồi thường theo giá thay thế đầy đủ. Những người thuê nhà để ở sẽ được nhận trợ cấp di chuyển cho việc di chuyển tài sản. Họ cũng được hỗ trợ trong việc xác định chỗ ở thay thế.	Đơn giá tính toán dựa trên diện tích bị ảnh hưởng thực tế, không căn cứ trên diện tích sử dụng.
4. Cây cối, hoa màu, sản phẩm nuôi trồng thủy sản	Chủ sở hữu không kể tình trạng sở hữu.	Đối với cây trồng hàng năm và cây lâu năm, các sản phẩm nuôi trồng thủy sản, không kể tình trạng pháp lý của đất đai, những người bị ảnh hưởng đang trồng trọt trên đất sẽ được bồi thường bằng tiền mặt, giá thay thế đầy đủ theo thị trường địa phương để đảm bảo việc bồi thường là đủ để thay thế các loại cây trồng, hoa màu hoặc các sản phẩm nuôi trồng thủy sản.	Người dân sẽ được thông báo trước vài tháng trước khi thu hồi mặt bằng. Hoa màu trồng sau thời hạn sau ngày Khóa sổ kiểm kê sẽ không được hưởng bất cứ chính sách bồi thường nào.

Loại ảnh hưởng/tác động	Trường hợp áp dụng	Quyền lợi được hưởng	Bố trí thực hiện
5. Công trình công cộng.	Tài sản bị thu hồi hoặc bị ảnh hưởng	Hoặc (i) Bồi thường bằng tiền mặt cho chi phí sửa chữa phục hồi công trình (ii) bồi thường theo thỏa thuận giữa Ban bồi thường huyện với chủ sở hữu tài sản.	Đối với công trình công cộng, việc di dời sẽ được thực hiện bởi chủ sở hữu trước khi bắt đầu công việc.
6. Tài sản thuộc sở hữu của xã, tài sản công.	Tài sản bị thu hồi hoặc bị ảnh hưởng thuộc các đơn vị quản lý hành chính làng, xã, phường, quận/huyện, tỉnh.	Hoặc (i) Bồi thường bằng tiền mặt cho chi phí sửa chữa phục hồi công trình (ii) bồi thường theo thỏa thuận giữa Ban bồi thường huyện với chủ sở hữu tài sản.	Tài sản thuộc sở hữu của xã gây ảnh hưởng trực tiếp đến đời sống và hoạt động sản xuất của người dân, cần được phục hồi trước khi bắt đầu công việc.
7. Mồ mả	Mồ mả bị di dời.	- Bồi thường bằng tiền mặt chi phí đào, vận chuyển và cải táng cho gia đình bị ảnh hưởng. - Các ngôi mộ phải được khai quật và di dời theo đúng phong tục tập quán.	
8. Mất nguồn thu nhập và sinh kế do mất đất sản xuất	Ảnh hưởng nặng nề do mất đất sản xuất vĩnh viễn ≥20% tổng diện tích đất sản xuất hoặc bị ảnh hưởng < 20% diện tích đất sản xuất nhưng phần còn lại không đủ điều kiện canh tác. (Người sử dụng đất có quyền hợp pháp hoặc quyền được luật pháp công nhận và những người bị ảnh hưởng có thỏa thuận thuê đất bị ảnh hưởng)	- ***Hỗ trợ ổn định đời sống:*** Người bị ảnh hưởng sẽ được hỗ trợ 30kg gạo/người/tháng, trong đó: (a) : Đối với các hộ bị ảnh hưởng từ 20% đến 70% diện tích đất nông nghiệp mà phần diện tích đất canh tác còn lại vẫn đủ điều kiện canh tác tiếp thì sẽ được trợ cấp trong 6 tháng, và nếu phần diện tích đất canh tác còn lại không đủ điều kiện canh tác và toàn bộ phần diện tích đất bị thu hồi thì sẽ được hỗ trợ trong 12 tháng.Trong một số trường hợp đặc biệt, ở các vùng có điều kiện kinh tế khó khăn đặc biệt, mức hỗ trợ tối đa là 24 tháng. (b) Đối với các hộ bị ảnh hưởng trên 70% diện tích đất nông nghiệp mà phần diện tích đất canh tác còn lại vẫn đủ điều kiện canh tác tiếp thì sẽ được trợ cấp trong 12 tháng, và nếu phần diện tích đất canh tác còn lại không đủ điều kiện canh tác và toàn bộ phần diện tích đất bị thu hồi thì sẽ được hỗ trợ trong 24 tháng.Trong một số trường hợp đặc biệt, ở các vùng có điều kiện kinh tế khó khăn đặc biệt, mức hỗ trợ tối đa là 36 tháng; Ngoài ra, những người bị ảnh hưởng sẽ được hỗ trợ phục hồi sinh kế;	

Loại ảnh hưởng/tác động	Trường hợp áp dụng	Quyền lợi được hưởng	Bố trí thực hiện
		(c) Đối với các hộ bị ảnh hưởng dưới 20% diện tích đất nông nghiệp mà phần diện tích đất canh tác còn lại không đủ điều kiện canh tác tiếp thì sẽ được trợ cấp trong 12 tháng; Nếu bồi thường theo phương thức "đất đổi đất", những người bị ảnh hưởng sẽ được hỗ trợ các cây giống, các chương trình khuyến nông-lâm nghiệp, chăn nuôi... ***Hỗ trợ chuyển đổi nghề nghiệp:*** Tất cả những hộ bị ảnh hưởng đất sản xuất, không phân biệt mức độ ảnh hưởng sẽ được nhận một khoản hỗ trợ chuyển đổi nghề nghiệp bằng tiền mặt tương đương với –ít nhất 5 lần giá thị trường cho đất nông nghiệp do UBND tỉnh đề ra. ***Hỗ trợ cho đào tạo nghề và tạo việc làm:*** Có ít nhất một thành viên của hộ gia đình bị ảnh hưởng do mất đất sản xuất sẽ được nhận đào tạo nghề và hỗ trợ tìm việc làm tại địa phương. Các hộ tham gia vào chương trình đào tạo sẽ được miễn học phí. Các học viên sẽ được trả trợ cấp một lần để trang trải các chi ăn ở trong thời gian đào tạo. Sau khi hoàn thành khóa đào tạo, họ sẽ được ưu tiên để được tuyển dụng trong ngành sản xuất tại địa phương.	
9. Mất nguồn thu nhập và sinh kế do di dời địa điểm kinh doanh	**Ảnh hưởng nhẹ**		
	Chủ sở hữu cơ sở kinh doanh bị ảnh hưởng và người lao động trong cơ sở sản xuất, kinh doanh.	Đối với các hộ bị mất thu nhập và/hoặc bị ảnh hưởng tới kinh doanh/sản xuất do thu hồi đất, cơ chế bồi thường sẽ như sau: (i) Trợ cấp ngừng kinh doanh: Tất cả các doanh nghiệp và hộ kinh doanh có thu nhập bị ảnh hưởng sẽ được bồi thường hoặc hỗ trợ tương đương 50% thu nhập hàng năm: (a) Đối với hộ/doanh nghiệp có đang ký kinh doanh, tiền bồi thường sẽ dựa trên thu nhập bình quân hàng năm của họ khai báo với cơ quan thuế trong ba năm gần nhất, và (b)	

Loại ảnh hưởng/tác động	Trường hợp áp dụng	Quyền lợi được hưởng	Bố trí thực hiện
		Đối với các hộ/doanh nghiệp không có giấy phép kinh doanh bị ảnh hưởng kinh doanh nhưng có đóng thuế sẽ nhận một khoản trợ cấp bằng 50% so với hộ có giấy phép kinh doanh. (ii) Người lao động trong các cơ sở sản xuất, kinh doanh, cơ quan nhà nước bị ảnh hưởng bởi việc thu hồi đất: được nhận trợ cấp tương đương với mức lương tối thiểu theo các quy định cấp tỉnh trong thời gian chuyển đổi tối đa là 6 tháng và sẽ được hỗ trợ tìm kiếm việc làm thay thế.	
	Chủ sở hữu địa điểm kinh doanh bị di dời, bất kể tình trạng sở hữu về đất.	Nếu doanh nghiệp phải di dời, dự án sẽ cung cấp địa điểm thay thế với lợi thế về vị trí và các điều kiện vật lý tương tự như địa điểm có thể dễ dàng tiếp cận với khách hàng cơ bản; thỏa mãn yêu cầu của doanh nghiệp, hoặc dự án sẽ bồi thường bằng tiền mặt đối với đất bị ảnh hưởng ở giá thay thế, kèm theo trợ cấp di dời.	Các hộ bị ảnh hưởng sẽ được ưu tiên di dời địa điểm kinh doanh đến các vị trí gần mặt đường quốc lộ hoặc đường thôn xã và dọc theo các kênh gần các cầu hoặc chân cầu để tối đa hóa khả năng tạo lợi nhuận và các cơ hội kinh doanh. Tại thời điểm chi trả bồi thường, mức hỗ trợ sẽ được điều chỉnh có tính toán trượt giá.
10. Trợ cấp/ hỗ trợ cho các hộ dễ bị tổn thương	**Ảnh hưởng về đất và các tài sản gắn liền với đất** *Các nhóm bị ảnh hưởng dễ bị tổn thương không kể mức độ nghiêm trọng. Các nhóm dễ bị tổn thương được xác định trong phần định nghĩa các thuật ngữ*	Hỗ trợ đặc biệt cho các nhóm dễ bị tổn thương như sau: - ***Đối với các hộ không còn đất ở***, được bố trí một căn hộ mà hộ có thể trả góp hoặc mướn căn hộ. - ***Các hộ chính sách***: (i) Các hộ gia đình chính sách phải di dời bao gồm các mẹ anh hùng, cựu chiến binh, thương bệnh binh hay gia đình liệt sỹ được nhận hỗ trợ theo quy định của UBND tỉnh; (ii) Hộ nghèo phải di dời hoặc bị ảnh hưởng từ 20% diện tích đất sản xuất trở lên hoặc bị ảnh hưởng dưới 20% diện tích đất sản xuất nhưng phần còn lại không đủ điều kiện canh tác: được nhận hỗ trợ và các hộ này phải có xác nhận của chính quyền địa phương. - ***Các nhóm dễ bị tổn thương khác*** bị ảnh hưởng bởi dự án, có hoặc không có di dời, (hộ gia đình có phụ nữ làm chủ, hộ gia đình có người tàn tật, người già không nơi nương tựa) sẽ nhận được sự hỗ trợ như cho các hộ gia đình nghèo theo quy định của UBND tỉnh. - Những hộ này có quyền được tham gia chương trình phục hồi thu	- Trợ cấp cho các hộ chính sách (mẹ Việt Nam anh hùng, gia đình thương binh liệt sĩ...) theo quy định của Chính phủ. Nếu hộ bị ảnh hưởng đủ điều kiện được hưởng nhiều chính sách trợ cấp thêm thì chỉ được hưởng 1 mức trợ cấp cao nhất.

Loại ảnh hưởng/tác động	Trường hợp áp dụng	Quyền lợi được hưởng	Bố trí thực hiện
		nhập	
11. Các khoản trợ cấp và hỗ trợ khác	**Ảnh hưởng về đất hoặc tài sản trên đất**	***Tiền thưởng khuyến khích:*** Tất cả các hộ bị ảnh hưởng dọn ra khỏi vùng đất bị ảnh hưởng ngay sau khi nhận được bồi thường và trợ cấp theo quy định của UBND tỉnh. ***Trợ cấp sửa chữa:*** Nếu nhà/cấu trúc bị ảnh hưởng một phần và phần cấu trúc còn lại có khả năng sử dụng được tiếp, dự án sẽ trợ cấp cấp một khoản tương đương bằng 20% giá bồi thường cho phần cấu trúc bị ảnh hưởng, cho phép người bị ảnh hưởng khôi phục lại lại sao cho tương đương với điều kiện cũ hoặc tốt hơn. Các hộ tái định cư có trẻ em đang đi học sẽ được hỗ trợ học phí 1 năm theo quy định của Bộ Giáo dục. Căn cứ vào tình hình thực tế của địa phương, chủ tịch UBND tỉnh sẽ đưa ra những khoản trợ cấp khác để đảm bảo khôi phục nơi ở và sinh kế cho người bị ảnh hưởng.	
12. Các tác động tạm thời	**Ảnh hưởng về đất tạm thời**	Bồi thường các tài sản gắn liền với đất, bao gồm cây trồng, hoa màu theo giá thay thế đầy đủ. Chi phí thuê đất bằng tiền mặt tối thiểu bằng thu nhập thuần thu được từ tài sản bị ảnh hưởng trong thời gian gián đoạn do thu hồi. Phục hồi đất trong vòng 3 tháng sau khi sử dụng: Nhà thầu sẽ trả lại đất trong tình trạng ban đầu trong vòng 3 tháng kể từ khi các công trình dân dụng hoàn tất.	Nếu chất lượng đất khi trả lại cho các hộ bị ảnh hưởng, Các hộ này sẽ phải thay đổi loại hình sử dụng đất, vì thế họ sẽ được bồi thường các khoản chi phí dự kiến bị thua lỗ.
	Hộ gia đình có các hoạt động tạo thu nhập, hoặc sinh kế bị ảnh hưởng do việc cắt nước trong quá trình sửa	Bồi thường cho tất cả các thiệt hại theo giá thay thế; Được ưu tiên tham gia các chương trình khuyến nông, các hỗ trợ khác	Các đối tượng cần hỗ trợ phải được xác định và tham vấn đầy đủ

Loại ảnh hưởng/tác động	Trường hợp áp dụng	Quyền lợi được hưởng	Bố trí thực hiện
	chữa đập/hồ chứa	phù hợp của địa phương.	
13. Các tác động khác có thể xảy ra trong quá trình thực hiện dự án	**Các cá nhân, tổ chức thuộc khu vực dự án**	Các quyền được bồi thường và hỗ trợ khác sẽ được cung cấp phù hợp theo chính sách bồi thường này. Các tác động thứ cấp về sản xuất và kinh doanh hoặc việc người bị ảnh hưởng không thể tiếp cận các nguồn lực tạm thời phải được bồi thường và hỗ trợ theo quy định của RAP.	Trong trường hợp ảnh hưởng đến sinh kế của người bị ảnh hưởng, các nhà thầu, đơn vị thi công phải đồng ý với các hộ gia đình chi trả cho việc gián đoạn kinh doanh.

3.3. Tái định cư và phục hồi thu nhập

55. *Đối với các hộ gia đình ảnh hưởng đất ở và phải di dời*. Các hộ phải di dời, tái định cư sẽ tự xác định và lựa chọn những phương án tái định cư trên các mảnh đất hiện có của họ, hoặc chuyển tới các mảnh đất do huyện cấp hoặc nhận bồi thường bằng tiền mặt và tự thu xếp nơi tái định cư. Trong trường hợp cơ sở kinh doanh, buôn bán phải tái định cư, người BAH sẽ được hỗ trợ tìm nơi mới khả thi về mặt kinh tế.

56. *Đối với những hộ gia đình bị thu hồi đất nông nghiệp*. Những hộ gia đình bị thu hồi đất nông nghiệp, ngoài việc được bồi thường, hỗ trợ như đã nêu ở phần trên còn được hưởng chính sách hỗ trợ giải quyết việc làm và đào tạo nghề cho người trong độ tuổi lao động (Nghị định 52/2012. Nghị định 47/2014), theo đó người bị ảnh hưởng đất nông nghiệp sẽ được cung cấp các hỗ trợ khác:

- Hỗ trợ đào tạo nghề bao gồm: các khóa học nghề ngắn hạn (trình độ sơ cấp và dạy nghề dưới ba tháng) hoặc học nghề trình độ trung cấp, cao đẳng được Nhà nước trả học phí cho một khóa học. Kinh phí đào tạo nghề nằm trong tổng kinh phí của Dự án đầu tư hoặc phương án bồi thường, hỗ trợ và tái định cư được duyệt;
- Hỗ trợ tạo việc làm trong nước: tư vấn học nghề, giới thiệu việc làm miễn phí tại các Trung tâm giới thiệu việc làm trực thuộc Sở Lao động Thương binh và Xã hội. Trường hợp cơ sở sản xuất kinh doanh nhận nhiều lao động bị thu hồi đất nông nghiệp vào làm việc sẽ được hưởng các chính sách ưu đãi về đất đai, tín dụng, thuế theo quy định của pháp luật.

57. Bên cạnh đó, những hộ gia đình bị ảnh hưởng được bồi thường bằng đất nông nghiệp thì được hỗ trợ ổn định sản xuất, bao gồm: Hỗ trợ giống cây trồng, giống vật nuôi cho sản xuất nông nghiệp, các dịch vụ khuyến nông, khuyến lâm, dịch vụ bảo vệ thực vật, thú y, kỹ thuật trồng trọt, chăn nuôi và kỹ thuật nghiệp vụ đối với sản xuất, kinh doanh dịch vụ công thương nghiệp. Các chương trình khôi phục sinh kế phù hợp sẽ được thiết kế và thực hiện trong sự tham vấn với người BAH trong quá trình triển khai dự án.

3.4. Nhóm dễ bị tổn thương, Giới, và DTTS

58. Dự án nhận thấy rằng có những nhóm xã hội nhất định có thể có ít khả năng khôi phục điều kiện sống, sinh kế, và mức thu nhập hơn và Dự án đã lồng ghép sự tác động tiềm tàng này vào các hoạt động chuẩn bị và thực hiện dự án thông qua việc áp dụng quy trình lập kế hoạch và đưa ra quyết định có sự tham gia. Phụ nữ tại các khu vực nông thôn đóng góp vào phát triển kinh tế gia đình và sinh kế cộng đồng. Họ sẽ được trao quyền để trở thành thành viên tích cực trong các hoạt động cộng đồng và dự án để có được sự tham gia của họ trong việc hỗ trợ thực hiện và giám sát dự án.

Nếu các kết quả sàng lọc cho thấy có người DTTS ở trong vùng có dự án, thì phải lập một kế hoạch phát triển dân tộc thiểu số (EMDP). EMDP được xây dựng dựa trên kết quả đánh giá xã hội và tham vấn với người DTTS trong khu vực dự án, đảm bảo cho người DTTS có cơ hội để hiểu rõ ràng hơn những điều họ cần dự án hỗ trợ, trên cơ sở hiểu biết của họ về mục

đích của tiểu dự án/dự án, liên quan đến mục tiêu và các hoạt động của dự án. Tham vấn và sự tham gia của người DTTS được thực hiện tại mỗi giai đoạn chuẩn bị và thực hiện của tiểu dự án để thu nhận sự ủng hộ của người DTTS cho đầu tư dự án, trên nguyên tắc tự do, thông báo trước và phổ biến thông tin đầy đủ, rõ ràng, trong trường hợp cần thiết, một người địa phương (cùng nhóm DTTS hiểu biết, sử dụng ngôn ngữ) sẽ được mời tham gia phiên dịch để thúc đẩy việc trao đổi thông tin giữa người dân tộc thiểu số và các chuyên gia tư vấn.

59. Trong quá trình thực hiện, Dự án sẽ chú ý đặc biệt tới phụ nữ và các hộ gia đình do nữ làm chủ hộ như những người hưởng lợi của dự án. Sẽ có sự tham gia bình đẳng của phụ nữ trong toàn bộ quy trình của các hoạt động dự án nhằm tăng khả năng bền vững của dự án. Sự tham gia tích cực của phụ nữ và các nhóm DBTT sẽ được đảm bảo trong quá trình thiết kế các biện pháp phù hợp với các nhu cầu hay mối quan tâm cụ thể của những nhóm này, ví dụ các nhóm không có đất, nhóm nghèo, và nhóm hộ gia đình có nữ là chủ hộ, người tàn tật, người già, trẻ nhỏ mà không có nguồn hỗ trợ. Trong trường hợp cần có một bản Kế hoạch hành động tái định cư đầy đủ, phù hợp và thống nhất bởi các bên liên quan, thì một chiến lược về giới và các hành động cụ thể cho các nhóm DBTT, sẽ được đưa vào bản Kế hoạch hành động tái định cư đó.

IV. TIÊU CHÍ HỢP PHÁP VÀ QUYỀN LỢI

Người bị ảnh hưởng bởi dự án

60. Là những người bị ảnh hưởng trực tiếp bởi một dự án do bị mất đất, nhà ở, các công trình khác, bị mất công việc kinh doanh, các tài sản, hoặc không còn tiếp cận được với các nguồn lực, cụ thể là:

- Người có đất nông nghiệp sẽ bị ảnh hưởng (tạm thời hoặc vĩnh viễn) bởi dự án;
- Người có đất ở/nhà cửa sẽ bị ảnh hưởng (tạm thời hoặc vĩnh viễn) bởi dự án;
- Người có nhà thuê sẽ bị ảnh hưởng (tạm thời hoặc vĩnh viễn) bởi dự án;
- Người có công việc kinh doanh, hoạt động sản xuất nông nghiệp, việc làm, hoặc nơi làm việc sẽ bị ảnh hưởng (tạm thời hoặc vĩnh viễn) bởi dự án;
- Người có hoa màu/cây cối (hàng năm và lâu năm) sẽ bị ảnh hưởng một phần hoặc toàn bộ bởi dự án;
- Người có các tài sản khác hoặc việc tiếp cận với các tài sản đó, sẽ bị ảnh hưởng một phần hoặc toàn bộ bởi dự án; và
- Người có sinh kế sẽ bị ảnh hưởng (tạm thời hoặc vĩnh viễn) do hạn chế tiếp cận khu vực được bảo vệ bởi dự án.
- Người bị ảnh hưởng thiếu nước tưới trong thời gian thi công.

Xác định các nhóm hoặc hộ gia đình dễ bị tổn thương

61. Qua các cuộc điều tra nhanh ban đầu về kinh tế xã hội thì các nhóm dễ bị tổn thương thường sẽ gồm có:

- Các hộ thuộc diện nghèo và cận nghèo theo tiêu chí phân loại của Bộ LĐTB & XH và theo các quy định của địa phương;
- Các hộ nghèo với diện tích đất sản xuất hạn chế (diện tích đất nông nghiệp tối thiểu để một nông dân có thể sống được trong khu vực dự án);
- Các hộ dân tộc thiểu số[5];
- Những người khuyết tật và thiểu năng hoặc những người có sức khoẻ kém; trẻ sơ sinh, trẻ em và phụ nữ không có hỗ trợ; những hộ nghèo nhất có phụ nữ làm chủ hộ;
- Hộ nghèo có phụ nữ làm chủ hộ hoặc hộ có phụ nữ làm chủ hộ và không có nguồn hỗ trợ khác;
- Hộ gia đình chính sách
- Những người BAH khác được xác định bởi Ban Quản lý dự án và những người có thể không được bảo hộ bởi chính sách bồi thường đất hoặc quyền sử dụng đất của nhà nước; hoặc

[5] Bất kỳ việc thu hồi đất nào đối với cộng đồng dân tộc thiểu số sẽ phải phù hợp với Khung Chính sách Dân tộc thiểu số được xây dựng cho Dự án theo quy định trong Chính sách hoạt động 4.10 của Ngân hàng Thế giới.

- Các nhóm khác được xác định bởi các cuộc điều tra kinh tế xã hội và qua các cuộc tham vấn thực tế.

Tính hợp lệ

62. Tính hợp lệ để được hưởng các quyền bồi thường thông thường được xây dựng dựa trên 3 khái niệm liên quan đến quyền sở hữu tài sản như sau:

(i) Những người có quyền lợi hợp pháp đối với đất đai được chính thức công nhận (bao gồm cả các quyền sử dụng đất theo truyền thống và tập quán được luật pháp nhà nước công nhận. Khi xem xét các trường hợp này, giấy tờ xác minh thời gian sử dụng đất hoặc các tài sản gắn với đất của người BAH sẽ được sử dụng);

(ii) Những người không có quyền lợi hợp pháp đối với đất đai được chính thức công nhận tại thời điểm bắt đầu thống kê nhưng có yêu cầu bồi thường về đất hoặc các tài sản – miễn là các yêu cầu đó được pháp luật nhà nước công nhận hoặc được công nhận thông qua quá trình được xác định trong kế hoạch hành động tái định cư;

(iii) Những người không có quyền hợp pháp được chính thức công nhận hoặc yêu cầu bồi thường được công nhận đối với đất đai mà họ đang chiếm giữ.

Những người trong mục (i) và (ii) được bồi thường cho đất bị mất, và các hỗ trợ khác. Những người trong mục (iii) thay vì được bồi thường cho đất chiếm giữ bị mất sẽ chỉ được hỗ trợ tái định cư và các hỗ trợ khác, nếu cần thiết, để đạt được các mục tiêu đặt ra trong chính sách này nếu đất đó bị chiếm giữ trước ngày khóa sổ do Bên vay quy định và được NHTG chấp nhận. Những người lấn chiếm vào khu vực này sau ngày khóa sổ không được hưởng bồi thường hay bất kỳ hình thức hỗ trợ tái định cư nào. Tất cả những người trong mục (i), (ii), hoặc (iii) được bồi thường cho những thiệt hại về tài sản không phải là đất mà họ đang sử dụng hoặc sở hữu.

Quyền bồi thường

63. Căn cứ theo từng nhóm hợp lệ mà các quyền bồi thường có thể là các khoản tiền bồi thường và các hình thức hỗ trợ khác được cung cấp cho người bị di dời (tham khảo Ma trận quyền lợi).

Các trường hợp phát sinh sau ngày khoá sổ

64. Hộ phát sinh do tách hộ sau ngày khóa sổ đáp ứng đủ các điều kiện sau đây sẽ được công nhận như các hộ tái định cư hợp lệ:

a. Tách từ hộ gia đình có ít nhất 2 cặp vợ chồng và 6 nhân khẩu trở lên

b. Chứng nhận của cơ quan huyện với sự xác nhận của UBND xã, các hộ gia đình đã tách hộ.

65. Trẻ em mới được sinh ra, vợ hoặc chồng của người có tên trong hộ khẩu, người hoàn thành nghĩa vụ quân sự, người đi học xa trở về sống chung trong hộ trong thời gian từ ngày khóa sổ đến thời điểm khoản bồi thường được chi trả sẽ được hưởng sự hỗ trợ ổn định cuộc sống trong khung chính sách này.

V. PHỔ BIẾN THÔNG TIN VÀ THAM VẤN CỘNG ĐỒNG

5.1. Mục tiêu của tham vấn cộng đồng và phổ biến thông tin

66. Phổ biến thông tin cho những người bị ảnh hưởng bởi Dự án và những cơ quan tham gia là một phần quan trọng trong công tác chuẩn bị và thực hiện Dự án. Tham vấn với những người bị ảnh hưởng và đảm bảo cho họ tham gia tích cực sẽ giảm khả năng phát sinh mâu thuẫn và giảm thiểu rủi ro làm chậm dự án. Điều này cũng cho phép Dự án thiết kế chương trình tái định cư và khôi phục như một chương trình phát triển tổng hợp, phù hợp với nhu cầu và ưu tiên của người bị ảnh hưởng, và do đó, tăng tối đa hiệu ích kinh tế và xã hội của nguồn vốn đầu tư. Các mục tiêu của chương trình thông tin và tham vấn cộng đồng bao gồm:

(i) Đảm bảo rằng, cấp có thẩm quyền ở địa phương cũng như đại diện của những người bị ảnh hưởng, sẽ được tham gia vào quá trình lập kế hoạch và ra quyết định. Các Ban Quản lý dự án địa phương sẽ hợp tác chặt chẽ với UBND huyện/xã tham gia Dự án trong quá trình thực hiện dự án. Sự tham gia của những người bị ảnh hưởng trong khi thực hiện sẽ được tiếp tục bằng cách đề nghị từng huyện/xã mời đại diện của những người bị ảnh hưởng làm thành viên trong Hội đồng/Ban Bồi thường. Tái định cư của huyện và tham gia vào các hoạt động tái định cư (đánh giá tài sản, bồi thường, tái định cư và giám sát).

(ii) Chia sẻ toàn bộ thông tin về các hạng mục và hoạt động dự kiến của tiểu Dự án với người bị ảnh hưởng.

(iii) Thu thập thông tin về nhu cầu và ưu tiên của những người bị ảnh hưởng, cũng như nhận thông tin về phản ứng của họ về chính sách và hoạt động dự kiến.

(iv) Đảm bảo rằng những người bị ảnh hưởng có thể được thông báo đầy đủ các quyết định trực tiếp ảnh hưởng tới thu nhập và mức sống của họ và họ có cơ hội tham gia vào các hoạt động ra quyết định về các vấn đề trực tiếp ảnh hưởng tới họ.

(v) Đạt được sự phối hợp và tham gia của những người bị ảnh hưởng và cộng đồng trong các hoạt động cần thiết cho lập kế hoạch và thực hiện tái định cư.

(vi) Đảm bảo sự minh bạch ở tất cả các hoạt động liên quan tới thu hồi đất, bồi thường, tái định cư và Khôi phục.

5.2. Phương pháp tiếp cận tham vấn để chuẩn bị cho RPF

67. Mục đích của Khung chính sách TĐC là thiết lập các nguyên tắc bồi thường, hỗ trợ, tái định cư, các thể chế tổ chức, các cơ chế tài trợ và tiêu chuẩn thiết kế áp dụng cho việc chuẩn bị của các tiểu dự án trong suốt quá trình thực hiện dự án (OP 4.12. đoạn 26-28). Nhằm tạo điều kiện thuận lợi trong triển khai các hoạt động về thu hồi đất, bồi thường tái định cư để thực hiện dự án Sửa chữa và nâng cao an toàn đập, các chuyên gia về Thể chế, chính sách, tái định cư, xã hội đã thực hiện rà soát các nội dung của văn bản luật về đất đai, tái định cư của Việt Nam, chính sách tái định cư không tự nguyện OP4.12 của NHTG, xây dựng Khung chính sách TĐC cho dự án bao gồm các nội dung: (i) Các mục tiêu và nguyên tắc của chính sách thích hợp cũng như các yêu cầu về chính sách an toàn yêu cầu cho việc chuẩn bị và thực hiện

các TDA hoặc các hợp phần; (ii) Giải thích các tác động tiềm ẩn của các TDA hoặc các hợp phần được đầu tư trong dự án; (iii) Các yêu cầu sẽ được thực hiện để xem xét, phân loại, đánh giá và lập kế hoạch cho dự án, bao gồm phổ biến thông tin, tham vấn về các giải pháp liên quan đến các nhóm dễ bị tổn thương kể cả phụ nữ, cơ chế giải quyết khiếu nại; (iv) Mô tả các thủ tục thực hiện bao gồm cả kinh phí, sắp xếp tổ chức, và các yêu cầu tăng cường năng lực; (v) Các yêu cầu về giám sát và báo cáo; và (vi) Xác định rõ trách nhiệm và quyền hạn của các bên liên quan đến việc chuẩn bị, trình nộp, xem xét và phê duyệt các tài liệu về chính sách an toàn xã hội, giám sát việc thực hiện kế hoạch an toàn xã hội.

5.3. Tham vấn cộng đồng trong giai đoạn xác định và chuẩn bị tiểu Dự án

68. Trong giai đoạn chuẩn bị Dự án, việc phổ biến thông tin và tham vấn cộng đồng nhằm mục đích thu thập thông tin để đánh giá những tác động tái định cư của Dự án và đưa ra các khuyến nghị về các phương án lựa chọn. Điều này nhằm làm giảm hoặc loại bỏ những tác động tiêu cực tiềm ẩn của dự án đối với cư dân địa phương và chuẩn bị trước để đối phó với những vấn đề có thể nảy sinh trong quá trình thực hiện. Phương pháp phổ biến thông tin và tham vấn cộng đồng có thể gồm phương pháp đánh giá nhanh nông thôn có sự tham gia và tham vấn của các bên liên quan, sử dụng các kỹ thuật như tới thăm hộ gia đình và nơi bị ảnh hưởng. họp cộng đồng. họp nhóm và thảo luận nhóm tập trung, cùng điều tra kinh tế - xã hội.

69. Ngay trong giai đoạn bắt đầu chuẩn bị Dự án, chính quyền địa phương và những người đứng đầu các cấp chính quyền khác nhau ở mỗi tiểu Dự án được thông báo về Dự án, về mục tiêu và các hoạt động của Dự án. Họ được tham khảo ý kiến và tham gia một cách tích cực vào các cuộc thảo luận về nhu cầu phát triển và ưu tiên của địa phương họ. Các hộ được tham vấn đánh giá về tác động tiêu cực có thể có của Dự án và các biện pháp giảm thiểu chúng, và biện pháp tăng lợi ích của Dự án đối với họ. Chính quyền địa phương được tham khảo ý kiến về sự đồng thuận của họ cũng như cam kết của họ về thực hiện Chính sách Tái định cư được mô tả trong Khung Chính sách của dự án là phản ánh cả mục tiêu chính sách của NHTG và của Chính phủ Việt Nam.

70. Sau khi Dự án được phê chuẩn, thông tin về tiểu dự án, bao gồm RAP, mục tiêu, hợp phần và các hoạt động của Dự án sẽ được công khai tại các địa điểm công cộng vùng dự án.

5.4. Tham vấn cộng đồng trong giai đoạn thực hiện dự án

71. Phổ biến thông tin và tham vấn cộng đồng: Trong quá trình thực hiện dự án, các Ban Quản lý Dự án/Ban Bồi thường, tái định cư cấp huyện với sự hỗ trợ của tư vấn dự án, sẽ đảm nhận những nhiệm vụ sau:

(i) Cung cấp thông tin cho các cơ quan liên quan ở tất cả các cấp thông qua các hội thảo đào tạo. Cung cấp thông tin chi tiết về chính sách Dự án và thủ tục thực hiện.

(ii) Tổ chức phổ biến thông tin và tham vấn cho tất cả những người bị ảnh hưởng trong suốt quá trình dự án.

(iii) Sau khi có kết quả kiểm đếm chi tiết (DMS), cập nhật đơn giá bồi thường trong Kế hoạch hành động tái định cư cập nhật. Ban Bồi thường cấp huyện sẽ khẳng định lại quy mô thu hồi đất, tác động tài sản sẽ tiến hành tham vấn và hoàn chỉnh Phương án bồi thường cho từng hộ gia đình bị ảnh hưởng.

(iv) Phương án bồi thường nêu rõ các tài sản bị ảnh hưởng và quyền được bồi thường của hộ gia đình, sẽ phải được người bị ảnh hưởng ký để thể hiện sự đồng thuận của họ với kết quả đánh giá. Bất kỳ thắc mắc nào của người bị ảnh hưởng về nội dung phương án đều phải được ghi nhận lúc này.

(v) Cần gửi các phương án tái định cư tới tất cả những người bị di chuyển (a) để thông báo cho họ về các phương án tái định cư (giải thích rõ ràng về việc lựa chọn từng phương án), (b) đề nghị người bị ảnh hưởng khẳng định lựa chọn của họ về phương án tái định cư và khẳng định sơ bộ của họ về địa điểm khu tái định cư, và (c) đề nghị người bị ảnh hưởng nêu rõ các dịch vụ mà họ hiện đang sử dụng như giáo dục/ y tế/ thị trường và khoảng cách tiếp cận các dịch vụ đó. nhằm đảm bảo phát triển các dịch vụ cơ sở hạ tầng trong tương lai.

(vi) Tham vấn người bị ảnh hưởng về mong muốn của họ đối với phương án hỗ trợ khôi phục cuộc sống. Phần này áp dụng cho những người bị ảnh hưởng nặng và nhóm người dễ bị tổn thương. Ban Bồi thường Tái định cư sẽ thông báo cho người bị ảnh hưởng về phương án và quyền nhận hỗ trợ kỹ thuật trước khi đề nghị họ nêu rõ mong muốn về hỗ trợ khôi phục đó.

72. *Tham vấn cộng đồng*: Trước khi bắt đầu tiến hành cập nhật Kế hoạch hành động tái định cư theo các thiết kế chi tiết. PMU/Ban Bồi thường, Tái định cư cấp huyện sẽ tổ chức họp cộng đồng ở từng xã bị ảnh hưởng để cung cấp thông tin bổ sung cho người bị ảnh hưởng và tạo cơ hội cho họ tham gia thảo luận công khai về chính sách và thủ tục tái định cư. Gửi giấy mời cho tất cả những người bị ảnh hưởng trước khi tổ chức cuộc họp ở nơi đó. Mục đích cuộc họp này là làm rõ thông tin đã có tới ngày họp và tạo cơ hội cho người bị ảnh hưởng thảo luận những vấn đề quan tâm và làm rõ thông tin. Cùng với thư thông báo cho người bị ảnh hưởng, phải sử dụng các biện pháp thông tin khác để thông tin cho người bị ảnh hưởng và công chúng nói chung, ví dụ như áp phích quảng cáo ở những khu vực dễ nhìn tại trụ sở UBND xã, nơi mà người bị ảnh hưởng đang sống, thông báo qua đài, báo địa phương. Cả nam và nữ của hộ bị ảnh hưởng cũng như các thành viên trong cộng đồng có quan tâm đều được khuyến khích tham gia. Trong cuộc họp sẽ giải thích về dự án, và quyền lợi và quyền được hưởng của hộ gia đình, và cuộc họp sẽ là cơ hội để nêu ra các câu hỏi liên quan. Các cuộc họp tương tự sẽ được tổ chức định kỳ trong suốt chu kỳ dự án. Việc tổ chức lấy ý kiến phải được lập thành biên bản có xác nhận của UBND xã, đại diện UB Mặt trận Tổ quốc Việt Nam cấp xã và đại diện những người có đất bị thu hồi.

Họp cộng đồng

73. Một cuộc họp với cộng đồng tại mỗi phường/xã sẽ tổ chức trước khi bước vào giai đoạn thiết kế chi tiết để cung cấp cho những người BAH các thông tin bổ sung và tạo cơ hội thảo luận công khai về các chính sách và thủ tục tái định cư tại mỗi xã bị ảnh hưởng. Thư mời sẽ được gửi đến tất cả những người BAH trước khi có cuộc họp ở khu vực của họ. Cuộc họp này nhằm làm rõ những thông tin được đưa ra đến nay, đồng thời để những người BAH có cơ hội thảo luận các vấn đề họ quan tâm cũng như làm sáng tỏ những vấn đề đó. Ngoài thư thông báo, các phương tiện khác cũng sẽ được sử dụng để thông báo cho những người BAH và người dân nói chung được biết như có các áp phích tại các địa điểm dễ nhận biết ở các xã và

huyện nơi người BAH cư trú. Các thông tin qua đài phát thanh, báo cũng được sử dụng để truyền đạt thông tin. Thư và các thông báo sẽ chỉ rõ thời gian và địa điểm tổ chức cuộc họp và những người có thể tham dự. Các thành viên nam, nữ từ các hộ bị ảnh hưởng, cũng như các thành viên khác của cộng đồng có quan tâm đều được khuyến khích tham dự. Cuộc họp sẽ giải thích về Dự án, các quyền và quyền lợi của các hộ gia đình, đồng thời sẽ tạo cơ hội để những người tham dự họp đặt câu hỏi. Những cuộc họp như thế sẽ được tổ chức định kỳ trong suốt thời gian dự án.

74. Những thông tin có liên quan sẽ được cung cấp cho những người BAH tại các cuộc họp (bằng lời nói, hình ảnh và/hoặc trên các tờ tin được in ấn). Tờ tin sẽ được cung cấp tại các văn phòng huyện, xã vùng dự án. Dự kiến các cuộc họp sẽ được thực hiện theo hình thức sau:

i. Những giải thích bằng lời nói và hình ảnh, bao gồm những thông tin bằng văn bản và các bản vẽ thiết kế đề xuất cho các công trình xây lắp được Dự án hỗ trợ;

ii. Người BAH sẽ có cơ hội đầy đủ để đưa ra câu hỏi, bình luận và sẽ được khuyến khích để đóng góp ý kiến cho các phương án khôi phục cho người BAH.

iii. Ban Bồi thường, Tái định cư cấp huyện (DRC) sẽ lập một danh sách hoàn chỉnh tất cả những người BAH có mặt trong cuộc họp.

iv. DRC sẽ ghi chép đầy đủ tất cả câu hỏi, bình luận, ý kiến và quyết định phát sinh tại các cuộc họp cung cấp thông tin/tham vấn và có báo cáo về tất cả các cuộc họp trên gửi đến PMU.

Những thông tin sau sẽ được cung cấp cho người BAH:

i. **Các hợp phần và tiểu dự án của Dự án.** Bao gồm các địa điểm mà họ có thể có được những thông tin chi tiết về dự án.

ii. **Những tác động của dự án.** Những tác động đối với người sinh sống và làm việc trong khu vực bị ảnh hưởng của dự án, bao gồm giải trình về sự cần thiết phải tiến hành thu hồi đất cho dự án.

iii. **Các quyền và quyền lợi của người BAH.** Quyền và quyền lợi của người BAH sẽ được xác định. Ngày khóa sổ sẽ được thông báo để xác định tính đầy đủ điều kiện. Các quyền và quyền lợi cho các tác động khác nhau đối với người BAH sẽ được giải thích, trong đó bao gồm các quyền lợi đối với những người bị mất công việc kinh doanh, việc làm và thu nhập. Các phương pháp gồm đất đổi đất, đền bù bằng tiền mặt, các phương án tổ chức lại cho tái định cư cá nhân, những hỗ trợ và quyền lợi sẽ được cung cấp cho từng người BAH, quyền lợi đối với hỗ trợ phục hồi và các cơ hội việc làm liên quan đến Dự án sẽ được thảo luận và giải thích đầy đủ.

iv. **Cơ chế khiếu nại và giải quyết khiếu nại.** Những người BAH sẽ được thông báo rằng các chính sách và thủ tục của Dự án là nhằm đảm bảo mức sống của họ sẽ được khôi phục như mức trước khi có dự án. Người BAH cũng sẽ được thông báo rằng Hội đồng tái định cư có thể giúp giải quyết nếu có bất kỳ sự không rõ ràng hay hiểu lầm nào về bất kỳ khía cạnh nào của dự án. Nếu người BAH có thắc mắc về bất kỳ khía cạnh nào liên quan tới việc thu hồi đất, bồi thường, tái định cư và quá trình khôi phục, kể cả mức bồi thường cho những tổn thất của họ thì họ có quyền khiếu nại và được

giải quyết khiếu nại. Những người BAH sẽ được giải thích về cách thức tiếp cận với các thủ tục giải quyết khiếu nại. Họ sẽ có thông tin về chi tiết liên lạc các cơ quan và các điểm liên lạc tại địa phương nhằm giải quyết khiếu nại.

v. **Quyền tham gia và quyền được tham vấn.** Những người BAH sẽ được thông báo về việc họ có quyền tham gia vào việc lập kế hoạch và thực hiện quá trình tái định cư. Những người BAH sẽ có đại diện trong Hội đồng tái định cư cấp huyện và đại diện này sẽ có mặt bất cứ khi nào Ban Bồi thường, tái định cư xã/huyện/tỉnh họp để đảm bảo những người BAH được tham gia vào mọi khía cạnh của dự án.

vi. **Các hoạt động tái định cư.** Những người BAH sẽ được giải thích về phương pháp tính toán mức bồi thường và phương thức thanh toán tiền đền bù; quy trình giám sát sẽ bao gồm việc phỏng vấn chọn mẫu trong số những người BAH; việc di dời tới các địa điểm độc lập hoặc tự di dời; thông tin sơ bộ về các thủ tục đối với các công trình xây lắp.

vii. **Trách nhiệm của các cơ quan.** Những người BAH sẽ được thông báo về các tổ chức. các cấp chính quyền và trách nhiệm của các cơ quan này liên quan đến hoạt động tái định cư, cũng như tên và chức vụ của các cán bộ cùng số điện thoại, địa chỉ cơ quan và giờ làm việc, nếu có.

viii. **Kế hoạch thực hiện.** Những người BAH sẽ nhận được kế hoạch đề xuất cho các hoạt động tái định cư chính và được thông báo rằng các công trình xây lắp sẽ chỉ được bắt đầu sau khi hoàn thành tất cả các hoạt động tái định cư và giải phóng mặt bằng khu vực dự án. Cần thông báo rõ là người BAH sẽ chỉ di dời sau khi đã nhận đủ các đền bù cho tài sản bị mất. Các kế hoạch và sơ đồ thực hiện sẽ được cung cấp cho Hội đồng tái định cư các cấp.

75. *Tờ rơi Dự án*. Một tờ rơi cung cấp các thông tin về Dự án sẽ được xây dựng và cung cấp cho người dân bị ảnh hưởng của Dự án trong giai đoạn chuẩn bị Dự án cũng như giai đoạn thực hiện Dự án để đảm bảo rằng người dân nắm bắt và nhận thức rõ về các lợi ích mà Dự án đem lại. Tờ rơi dự án trình bày các chính sách bồi thường, hỗ trợ chi tiết nêu trong Khung chính sách tái định cư này nhằm xây dựng các biện pháp giảm thiểu tác động xã hội khi tiểu Dự án có thu hồi đất và giải phóng mặt bằng. Tham chiếu mẫu tờ rơi trong Phụ lục 2.

VI. CÔNG BỐ THÔNG TIN

76. Theo yêu cầu của Ngân hàng, RPF sẽ được công bố bằng tiếng Việt ở cấp địa phương, đặc biệt tại trụ sở Ban QLDA, UBND quận, phường/xã sau khi được Chính phủ Việt Nam phê duyệt. Phiên bản tiếng Anh của RPF này cũng sẽ được công bố tại Cơ sở thông tin Ngân hàng Thế giới ở Washington D.C. trước khi phê duyệt dự án. Cụ thể: bản tiếng Việt của RPF được công bố trên Website của Ban quản lý Trung ương các dự án thủy lợi ngày 29/5/2015 và bản tiếng Anh được công bố tại Cơ sở thông tin Ngân hàng Thế giới ở Washington D.C. ngày 27/5/2015.

VII. TỔ CHỨC THỰC HIỆN

77. Việc thực hiện các hoạt động Tái định cư yêu cầu có sự tham gia của các cơ quan, tổ chức địa phương các cấp quốc gia, tỉnh, thành phố, huyện và xã. Ủy ban Nhân dân mỗi tỉnh tham gia Dự án sẽ chịu trách nhiệm tổng thể về việc thực hiện Khung Chính sách tái định cư chung và Kế hoạch hành động tái định cư cụ thể của tiểu dự án của tỉnh mình. Các Hội đồng Bồi thường, hỗ trợ và Tái định cư sẽ được thành lập ở cấp tỉnh/huyện phù hợp với quy định của Nghị định Nghị định 47/2014/CP. Các điều khoản và chính sách của Khung Chính sách này và của các Kế hoạch hành động tái định cư sẽ là cơ sở pháp lý để thực hiện các hoạt động bồi thường, tái định cư trong Dự án ***Sửa chữa và nâng cao an toàn đập*** (DRASIP/WB8) tại Việt Nam.

7.1. Trách nhiệm của các bên liên quan trong dự án

Cấp trung ương

78. Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn (NN&PTNT) thay mặt Chính phủ là cơ quan chủ quản dự án, chịu trách nhiệm điều hành chung toàn bộ dự án. Ủy ban nhân dân các tỉnh trong vùng Dự án là chủ đầu tư các Tiểu dự án thuộc dự án, chịu trách nhiệm quyết định đầu tư các tiểu dự án do Bộ và tỉnh quản lý. Một Ban Chỉ đạo dự án sẽ được thành lập, gồm đại diện của Bộ NN&PTNT các Bộ ngành có liên quan. UBND các tỉnh dự án, chịu trách nhiệm thường xuyên theo dõi, điều hành Dự án trong quá trình thực hiện.

79. Ban quản lý trung ương các dự án thủy lợi (CPO) thuộc Bộ NN&PTNT sẽ chịu trách nhiệm chung về theo dõi,và giám sát các hoạt động tái định cư để đảm bảo việc tuân thủ RPF, bao gồm:

- Phối hợp với UBND các tỉnh chỉ đạo việc thực hiện bồi thường và tái định cư, đảm bảo tuân thủ các quy định trong RPF và đảm bảo phù hợp với tiến độ xây lắp;
- Đào tạo và tăng cường năng lực cho các cơ quan thực hiện dự án (các PMU tỉnh và các Ban bồi thường, giải phóng mặt bằng huyện) về quy trình thực hiện RPF và RAP;
- Phối hợp với các PMU tỉnh giám sát nội bộ việc thực hiện bồi thường và TĐC của toàn dự án;
- Tuyển chọn và điều phối đơn vị giám sát độc lập TĐC cho toàn dự án;
- Báo cáo định kỳ các vấn đề về tái định cư cho Bộ Nông nghiệp và PTNT và NHTG.

Cấp tỉnh (UBND tỉnh)

80. UBND tỉnh chịu trách nhiệm toàn bộ về việc tiến hành công tác bồi thường, giải phóng mặt bằng, tái định cư trong phạm vi tỉnh. UBND tỉnh có trách nhiệm:

- Thông báo hoặc ủy quyền cho UBND các huyện thông báo về thu hồi đất ngay sau khi lựa chọn vị trí các tiểu dự án;
- Quyết định thu hồi đất, Quyết định phê duyệt phương án bồi thường GPMB đối với các đối tượng sử dụng đất thuộc thẩm quyền theo quy định mà không ủy quyền;

- Phê duyệt Kế hoạch hành động tái định cư (RAP) của các TDA;
- Chỉ đạo Tổ chức được giao nhiệm vụ bồi thường hoặc giao UBND cấp huyện thực hiện việc bồi thường GPMB, hỗ trợ, TĐC theo phương án được phê duyệt;
- Cấp đủ và kịp thời kinh phí chi trả bồi thường;
- Trong trường hợp đặc biệt cần Cơ quan có thẩm quyền cấp tỉnh phê duyệt phương án bồi thường thì Cơ quan có thẩm quyền cấp tỉnh thành lập Hội đồng thẩm định cấp tỉnh để thẩm định các phương án bồi thường do các Tổ chức bồi thường, hỗ trợ và tái định cư của cấp huyện trình để tham mưu cho Cơ quan có thẩm quyền cấp tỉnh phê duyệt theo đúng các quy định của Chính phủ về bồi thường, hỗ trợ và tái định cư và chính sách tái định cư không tự nguyện của NHTG (OP 4.12) được áp dụng cho dự án.

Cấp Chủ đầu tư tiểu dự án.

81. *Chủ đầu tư tiểu dự án* chịu trách nhiệm quản lý việc thực hiện công tác bồi thường, hỗ trợ và tái định cư của TDA, bao gồm:

- Lập RAP và cập nhật RAP.
- Trình nộp RAPs cho Cơ quan có thẩm quyền phê duyệt.
- Phối hợp chặt chẽ với các Sở, Ban, ngành và UBND các huyện dự án trong việc thực hiện công tác bồi thường, hỗ trợ và tái định cư để đảm bảo việc thực hiện bồi thường và tái định cư phù hợp với kế hoạch xây lắp.
- Giám sát nội bộ về thực hiện công tác bồi thường, hỗ trợ và tái định cư của TDA, báo cáo định kỳ hàng quý về tiến độ thực hiện công tác bồi thường, hỗ trợ và tái định cư của TDA cho CPO.

Cấp huyện (UBND huyện):

82. UBND huyện có các trách nhiệm sau:

- Thông báo thu hồi đất theo thẩm quyền hoặc trong từng trường hợp được ủy quyền ra thông báo thu hồi đất;
- Quyết định thu hồi đất, quyết định phê duyệt phương án bồi thường, hỗ trợ, TĐC đối với các đối tượng sử dụng đất thuộc thẩm quyền theo quy định hoặc trong trường hợp được ủy quyền;
- Giải quyết các khiếu nại và khiếu kiện của người BAH trong phạm vi thẩm quyền;
- Chỉ đạo Tổ chức thực hiện bồi thường, hỗ trợ và TĐC cấp huyện thực hiện việc chi trả bồi thường, hỗ trợ và TĐC theo quy định.

83. Tổ chức thực hiện công tác bồi thường, hỗ trợ và tái định cư cấp huyện (gọi tắt là DRC) có trách nhiệm thực hiện công tác bồi thường và GPMB cho các công trình trên địa bàn huyện, bao gồm:

- Lập phương án bồi thường trình UBND huyện phê duyệt;
- Thực hiện phương án bồi thường đã được phê duyệt.

Cấp xã/phường/thị trấn (UBND xã)

84. UBND xã/phường/thị trấn có trách nhiệm:

- Tuyên truyền, vận động người dân về thực hiện Khung chính sách tái định cư;
- Bảo vệ và quy hoặc sử dụng đất và tham gia bảo vệ hành lang an toàn công trình hồ đập, giữ gìn an ninh trật tự tại địa phương;
- Cung cấp bản đồ rải thửa (cadastral map), xác định nguồn gốc sử dụng đất cho Hội đồng bồi thường và cử cán bộ tham gia vào tổ kiểm đếm tài sản BAH của các hộ;
- Phối hợp với Tổ chức bồi thường huyện tổ chức phổ biến thông tin và tham vấn cộng đồng;
- Giải quyết những thắc mắc của người BAH liên quan đến kiểm kê tài sản của họ;
- Tạo điều kiện và giúp đỡ các hộ BAH trong việc khôi phục sinh kế, thu nhập và ổn định cuộc sống.

7.2. Chuẩn bị kế hoạch hành động tái định cư

7.2.1. Chuẩn bị RAP

85. Trong quá trình thực hiện dự án, RAP, nếu cần thiết, sẽ được chuẩn bị bởi PPU cho phù hợp với các yêu cầu của RPF này, và tham khảo ý kiến UBND tỉnh, các đơn vị có liên quan, và UBND huyện. Phần sau đây trình bày các mục tiêu biểu cần có trong RAP, và các bước lập RAP:

Các mục của RAP

86. Tùy thuộc vào phạm vi tác động của việc thu hồi đất, một RAP đầy đủ hoặc một RAP rút gọn có thể được chuẩn bị.

87. Cần có RAP đầy đủ khi báo cáo đánh giá xã hội của dự án đã xác định được tác động tái định cư. RAP cần được lập trước khi thẩm định dự án, và phải trình bày về mục tiêu của chính sách và nguyên tắc của dự án. Cụ thể, RAP cần bao gồm các mục sau:

(i) Mô tả dự án;

(ii) Tác động có thể có của tái định cư trong dự án;

(iii) Mục tiêu;

(iv) Điều tra kinh tế - xã hội;

(v) Khung pháp lý;

(vi) Điều kiện hợp lệ để nhận bồi thường và hỗ trợ phục hồi sinh kế;

(vii) Định giá tài sản và giá trị bồi thường thiệt hại;

(viii) Lựa chọn địa điểm tái định cư, chuẩn bị mặt bằng và di dời;

(ix) Nhà cửa, hạ tầng kỹ thuật và các dịch vụ xã hội;

(x) Trách nhiệm và tổ chức;

(xi) Cơ chế giải quyết khiếu nại, tham vấn và đẩy mạnh sự tham gia của người dân;

(xii) Kế hoạch thực hiện các hoạt động tái định cư;

(xiii) Dự kiến chi phí và ngân sách; và

(xiv) Giám sát và đánh giá.

88. Trong trường hợp các tác động đến toàn bộ dân số phải di dời là không lớn (nếu người bị ảnh hưởng không phải di dời và chỉ thiệt hại không đến 10% tài sản phục vụ hoạt động sản xuất) hoặc ảnh hưởng không đến 200 người thì chỉ cần lập RAP rút gọn trước khi thẩm định dự án.

RAP rút gọn cần bao gồm ít nhất các hạng mục sau:

(i) Điều tra dân số đối với người bị ảnh hưởng và tài sản bị thiệt hại;

(ii) Trình bày về nội dung bồi thường và các hình thức hỗ trợ tái định cư khác;

(iii) Tham vấn người bị ảnh hưởng về các phương án đề xuất;

(iv) Trách nhiệm tổ chức thực hiện;

(v) Tiến độ và ngân sách.

89. Liên hệ với Tư vấn xã hội của dự án để được hướng dẫn cụ thể hơn về quy trình lập thiết kế chuyên môn cho Kế hoạch hành động tái định cư khi có yêu cầu.

Quy trình lập RAP

90. RAP được lập trên cơ sở có sự tham gia của cộng đồng và phân tích đa chiều, bao gồm đánh giá xã hội học. Trong giai đoạn lập dự án có thể thực hiện các bước sau:

Bước 1. Dựa trên thiết kế sơ bộ dự án cho tiểu dự án, thực hiện đánh giá sơ bộ về mức độ tác động xã hội để xác định phạm vi đánh giá xã hội của dự án (mức độ thu hồi đất, tái định cư).

Bước 2. Trên cơ sở các tác động xã hội đã biết, hiệu chỉnh thiết kế dự án nếu cần thiết, để tránh, giảm thiểu, hoặc giảm nhẹ tác động của tiểu dự án.

Bước 3. Nếu không cần thực hiện bước 2, tiến hành một cuộc khảo sát điều tra dân số để hiểu rõ mức độ ảnh hưởng ở cấp hộ. Điều này có thể liên quan đến việc thu thập dữ liệu kinh tế xã hội của các hộ bị ảnh hưởng so với mức độ tác động thu hồi đất. Cần thu thập các loại số liệu sau đây trong quá trình điều tra kinh tế xã hội:

(i) Số liệu về người bị ảnh hưởng, tổng số người bị ảnh hưởng:

- Nhân khẩu, giáo dục, thu nhập, và nghề nghiệp;
- Bảng liệt kê toàn bộ tài sản và tài sản bị ảnh hưởng;
- Tình hình sản xuất kinh tế xã hội và sử dụng tài nguyên thiên nhiên;
- Bảng liệt kê nguồn tài sản chung, nếu có;
- Hoạt động kinh tế của người bị ảnh hưởng, bao gồm nhóm dễ bị tổn thương;
- Mạng lưới và tổ chức xã hội;
- Hệ thống và công trình văn hóa;

- Các tiện ích công cộng như trạm y tế, bưu điện, cấp nước, cấp điện, chợ...

(ii) Số liệu về diện tích và đất đai:

- Bản đồ khu vực và thôn làng, khu phố bị ảnh hưởng do thu hồi đất;
- Tổng diện tích đất bị thu hồi trong phạm vi dự án;
- Loại đất và công năng sử dụng;
- Tình trạng sở hữu, thời gian sở hữu, sơ đồ sử dụng đất;
- Các thủ tục thu hồi đất và bồi thường;
- Các công trình xây dựng và hạ tầng kỹ thuật hiện có.

Bước 4. Song song với điều tra dân số đối với người bị ảnh hưởng, tiến hành tham vấn người bị ảnh hưởng để xác định lựa chọn của họ và các yêu cầu đặc biệt cần giải quyết trong RAP. Ngoài ra, tiến hành khảo sát giá thay thế cho đất đai, cây trồng và các tài sản khác để lập dự toán cho RAP.

Bước 5. Lập RAP. Sử dụng Ma trận quyền lợi trong Khung chính sách này (Bảng 5).

Bước 6. Khi bản dự thảo RAP được Ngân hàng chấp nhận, dự thảo RAP sẽ được trình bày tại cuộc họp công khai để tham vấn các hộ có khả năng bị ảnh hưởng và cộng đồng nói chung.

7.2.2. Thẩm định và Phê duyệt RAP

91. Việc lập RAP cho dự án phải phù hợp với RPF này. Một khi tài liệu RAP hoàn thiện, nó phải được gửi đến Ngân hàng Thế giới để xem xét và chấp thuận. Sau đó, UBND tỉnh sẽ chịu trách nhiệm phê duyệt RAP và tất cả các vấn đề tái định cư liên quan, để cho phép thực hiện RAP. Ngân hàng Thế giới sẽ không chấp nhận giải ngân từ vốn vay cho các hợp đồng xây dựng dự án trừ khi việc thanh toán bồi thường và các biện pháp phục hồi sinh kế đã được giải quyết một cách thỏa đáng, phù hợp với RPF của dự án.

7.3. Khảo sát giá thay thế

92. Như đề nghị trong hướng dẫn của NHTG về Tái định cư không tự nguyện (OP 4.12), Khảo sát giá thay thế cần phải thực hiện để làm căn cứ tính giá thay thế cho tất cả các ảnh hưởng về đất/cây trồng/ tài sản/ công trình bởi dự án. Một đơn vị tư vấn thẩm định giá độc lập có chuyên môn về thẩm định giá sẽ được huy động để tiến hành khảo sát chi phí thay thế, cho đất/ cây trồng/ tài sản/ công trình bị ảnh hưởng của Dự án.

UBND huyện và DRC đảm bảo rằng khoản dự kiến chi trả bồi thường cho các hộ BAH là giá thay thế (đối với đất và các công trình) và giá thị trường (đối với cây /hoa màu). Khảo sát chi phí thay thế sẽ được tiến hành theo cách thức có sự tham gia của các bên liên quan.

7.4. Thực hiện RAP

93. Kế hoạch thực hiện công tác tái định cư chi tiết sẽ được thể hiện trong các báo cáo Kế hoạch hành động tái định cư của từng tiểu dự án. Kế hoạch thực hiện này sẽ được xây dựng dựa trên kế hoạch thực hiện của việc xây dựng công trình.

94. *Quy trình thực hiện bồi thường, hỗ trợ và TĐC* cần tuân thủ các quy định và thủ tục trong Nghị định 47/2014/NĐ-CP của Chính phủ và các quy định trong Khung chính sách tái định cư (RPF). Các bước và thủ tục cụ thể như sau:

a) Căn cứ vào thiết kế kỹ thuật chi tiết của công trình, Tư vấn thiết kế và PMU địa phương bàn giao mốc giới GPMB cho Tổ chức làm nhiệm vụ bồi thường, giải phóng mặt bằng để xác định các hộ BAH và đo đạc kiểm đếm các tài sản BAH.

b) Họp các hộ BAH để phổ biến thông tin và chính sách bồi thường, bao gồm mục tiêu và lợi ích của dự án, các tác động tích cực và tiêu cực của dự án, các biện pháp giảm thiểu, các phương pháp được sử dụng để xác định giá các tài sản BAH, các khoản bồi thường. hỗ trợ và khôi phục, và cơ chế giải quyết khiếu nại.

c) Điều tra cơ bản được thực hiện nhằm khảo sát các hộ BAH và kiểm kê tài sản BAH để thu thập thông tin về người BAH, số lượng tài sản BAH, các quyền lợi về bồi thường, tái định cư và hỗ trợ phục hồi cho người BAH. Tham vấn người BAH về các biện pháp giảm thiểu tác động của dự án và các biện pháp hỗ trợ phục hồi sinh kế.

d) Tiến hành điều tra kinh tế xã hội với cho lập RAP đầy đủ và các cuộc điều tra hạn chế để đánh giá tác động đối với lập RAP rút gọn.

e) Điều tra giá thay thế.

f) Lập phương án bồi thường, công khai phương án bồi thường để lấy ý kiến của người BAH, hoàn chỉnh phương án bồi thường và trình UBND huyện phê duyệt.

g) Thực hiện chi trả bồi thường và các khoản hỗ trợ.

h) Thực hiện tái định cư (nếu có) và bàn giao mặt bằng cho thi công.

i) Các hoạt động giám sát nội bộ và độc lập sẽ được triển khai ngay từ khi bắt đầu các hoạt động phổ biến thông tin và trong suốt quá trình thực hiện công tác bồi thường, hỗ trợ và TĐC để đảm bảo rằng việc thực hiện bồi thường và TĐC tuân thủ Khung chính sách tái định cư (RPF).

95. *Sự phối hợp giữa thực hiện tái định cư và xây lắp*. Đối với các TDA có thu hồi đất, việc thực hiện bồi thường, hỗ trợ và TĐC cần đảm bảo phù hợp với tiến độ thi công các hạng mục của mỗi tiểu dự án. Vì vậy, một khung thời gian thực hiện bồi thường và GPMB kết hợp với kế hoạch xây lắp cần được thiết lập và giám sát chặt chẽ để đảm bảo tất cả người BAH đều được nhận bồi thường thỏa đáng trước khi bắt đầu các hoạt động xây lắp. Chi trả bồi thường và TĐC cho người BAH phải được hoàn thành như một điều kiện cho việc thu hồi đất và trước khi bắt đầu thi công.

96. Nếu TDA gây ra các tác động TĐC thì cần tham vấn người phải di dời về các phương án di dời như nhận tiền và tự lo chỗ ở hay di chuyển vào các khu TĐC. Trường hợp thứ nhất. Hội động bồi thường và chính quyền địa phương cần hỗ trợ người phải di dời trong việc tìm nơi ở mới. Đối với trường hợp thứ hai, UBND huyện cần xây dựng khu TĐC với đầy đủ điều kiện phát triển cho người BAH. Việc di dời các hộ BAH vào khu TĐC chỉ được thực hiện khi đã hoàn thành xây dựng cơ sở hạ tầng khu TĐC và đảm bảo đủ điều kiện để sinh sống.

97. Để việc thực hiện các hoạt động TĐC phù hợp với kế hoạch xây lắp và đảm bảo không có người BAH nào phải di dời trước khi trả bồi thường và các hoạt động xây lắp được bắt đầu, CPO và các PMU tỉnh cần xây dựng một kế hoạch thực hiện dự án bao gồm các mốc thời gian cụ thể:

a) Các ngày khởi công và kết thúc xây lắp các công trình.

b) Kế hoạch thời gian bàn giao khu TĐC đã hoàn thành cho người BAH (ngày bàn giao phải trước ngày bắt đầu thi công ít nhất một tháng).

c) Ngày mà người BAH phải bàn giao đất cho dự án (để họ có kế hoạch phá dỡ nhà và bàn giao đất đúng thời gian quy định để được nhận khoản tiền thưởng di dời đúng tiến độ).

98. Việc thanh toán các khoản bồi thường, hỗ trợ và tái định cư cho các hộ bị ảnh hưởng (bằng tiền mặt hoặc đất đổi đất) phải được hoàn thành trước khi trao thầu thi công.

7.5. Chuẩn bị Khung quy trình

99. Trong quá trình thực hiện dự án, tiểu dự án mới được đề xuất sẽ được rà soát để kiểm tra xem có gây ra sự hạn chế tiếp cận (của người dân địa phương) với khu vực được xác định hoặc khu vực được bảo vệ theo pháp luật. Khi điều này xảy ra, trong quá trình thiết kế và thực hiện các tiểu dự án, cần thực hiện tham vấn với những người có khả năng bị ảnh hưởng để kiểm tra tính chất của sự hạn chế, và xác định các biện pháp cần thiết để giảm thiểu tác động tiêu cực tiềm tàng. Cần lập một khung quy trình (một công cụ của chính sách an toàn) trên cơ sở tham vấn. Khung quy trình sẽ bao gồm nội dung chi tiết về cách xác định sự hạn chế truy cập trong quá trình thực hiện Dự án. Trên cơ sở tham vấn với các hộ dân, một kế hoạch hành động và biện pháp giảm thiểu chi tiết sẽ được xác định để thực hiện, giám sát và đánh giá. Ngân hàng sẽ xem xét và chấp nhận Khung quy trình của tiểu dự án trước khi thực hiện tiểu dự án. Theo OP 4.12 của WB, Khung quy trình cần bao gồm các nội dung chính sau đây:

- Các tiêu chí hợp lệ đối với các biện pháp bồi thường;
- Phục hồi sinh kế;
- Giải quyết xung đột;
- Giám sát và đánh giá, và,
- Ngân sách và kế hoạch thực hiện,

VIII. CƠ CHẾ KHIẾU NẠI VÀ GIẢI QUYẾT KHIẾU NẠI

8.1 Các yêu cầu của chính sách tái định cư

100. Chính sách tái định cư yêu cầu mỗi địa phương phải thiết lập một cơ chế giải quyết khiếu nại và xác định được rằng trách nhiệm chính đối với việc xử lý khiếu nại của những người bị ảnh hưởng của dự án chính là những người phát triển dự án. Cơ chế này nhằm đảm bảo người BAH hài lòng với việc triển khai RAP và mang lại cho người BAH một nền tảng pháp lý trong nội bộ quần chúng để giám sát và báo cáo về công tác triển khai RAP. Cụ thể hơn, mục đích của cơ chế khiếu nại là cho phép người BAH tìm kiếm giải quyết thỏa đáng cho những khiếu nại của họ có liên quan tới thu hồi đất hoặc những can thiệp khác của dự án. Nguyên tắc chính của cơ chế khiếu nại là phải đảm bảo rằng:

a) Bảo vệ quyền và lợi ích cơ bản của người BAH

b) Những quan ngại của người BAH liên quan tới quá trình triển khai dự án được giải quyết hợp lý; và

c) Quyền lợi hoặc hỗ trợ sinh kế cho người BAH được cung cấp kịp thời theo đúng những chính sách của dự án.

d) Người BAH nhận thức được quyền tiếp cận của mình và sẽ được tiếp cận miễn phí các thủ tục khiếu nại cho những mục đích kể trên; và

e) Thủ tục khiếu nại sẽ là một phần quan trong của cơ chế giải quyết mâu thuẫn dựa vào cộng đồng, trong đó có các dân tộc thiểu số và đại diện của những nhóm dễ bị tổn thương khác, và do vậy sẽ được quản lý một cách tập thể.

101. Khi bắt đầu triển khai dự án. các Ban giải quyết khiếu nại sẽ được thiết lập từ cấp xã tới cấp tỉnh dựa trên cơ cấu hiện có gồm các ban ngành có liên quan, cơ quan đoàn thể, đại diện của phụ nữ và các dân tộc. Tại cấp xã, tổ chức dựa vào cộng đồng sẽ được lồng ghép những cơ chế khiếu nại hiện có và do lãnh đạo UBND xã đứng đầu. Cơ chế và thủ tục khiếu nại sẽ giải quyết các khiếu nại và với sự sẵn có các nguồn lực địa phương giải quyết những mâu thuẫn không chỉ về các vấn đề an toàn mà còn trong suốt quá trình triển khai dự án. Theo cơ cấu này, tổ chức dựa vào cộng đồng sẽ hỗ trợ trong suốt quá trình chuẩn bị, thiết kế, triển khai dự án và sự phát triển tiến độ sau này. Cơ chế khiếu nại sẽ được áp dụng đối với những người và nhóm người bị ảnh hưởng trực tiếp hoặc gián tiếp từ dự án cũng như những người có quan tâm tới dự án và/hoặc có khả năng ảnh hưởng tới kết quả của dự án một cách tích cực hay tiêu cực.

102. Nếu người BAH chưa thỏa mãn hoặc còn chưa rõ về công tác triển khai Kế hoạch hành động tái định cư hoặc bồi thường thì có thể khiếu nại lên UBND xã. Khiếu nại có thể bằng miệng hoặc văn bản với sự hỗ trợ của UBND xã, cơ quan này sẽ phải trả lời người khiếu nại trong vòng 5 ngày kể từ khi nhận được khiếu nại. Nếu người khiếu nại không hài lòng với quyết định của cấp xã, họ có thể trình khiếu nại tới UBND huyện với sự hỗ trợ của PMU tỉnh. Trong vòng 15 ngày kể từ khi nhận được khiếu nại. UBND huyện sẽ phải ra quyết định và có trả lời tới người khiếu nại. Khiếu nại có thể lên tới Tòa án tỉnh để có phán quyết cuối cùng.

103. Tất cả mọi khiếu nại và khiếu kiện sẽ được lập hồ sơ và lưu trữ tại UBND xã và huyện cũng như được PMU tỉnh xử lý thông qua tham vấn một cách minh bạch và chủ động. Những hồ sơ khiếu nại và báo cáo được phép tiếp cận công khai. Toàn bộ chi phí liên quan tới quá

trình xử lý khiếu nại của người khiếu nại và/hoặc đại diện của họ được bên phát triển dự án chi trả. Quá trình xử lý khiếu nại được mô tả dưới đây:

8.2 Cơ chế Giải quyết Khiếu nại

104. Để đảm bảo rằng tất cả các thắc mắc khiếu nại của người bị ảnh hưởng về bất kỳ khía cạnh nào của việc thu hồi đất, bồi thường và tái định cư đều được giải quyết một cách kịp thời và thỏa đáng. và đảm bảo rằng người dân bị ảnh hưởng có thể thoải mái đưa ra thắc mắc khiêu nại của mình, một cơ chế giải quyết khiếu nại cần phải được thiết lập. Tất cả người bị ảnh hưởng có thể gửi bất cứ câu hỏi nào cho các cơ quan thực hiện về quyền lợi của họ liên quan đến vấn đề bồi thường, chính sách bồi thường, tỷ giá, thu hồi đất, tái định cư, trợ cấp và phục hồi thu nhập. Ngoài ra, người bị ảnh hưởng không phải trả bất kỳ khoản phí liên quan tới thủ tục giải quyết khiếu nại kể cả việc giải quyết khiếu nại đó cần có hành động pháp lý của một tòa án theo luật định. Chi phí này được bao gồm trong ngân sách để thực hiện RAP.

105. Thủ tục khiếu nại và giải quyết khiếu nại sẽ được thực hiện như sau:

Cấp thứ nhất - Ủy ban Nhân dân Xã/Phường/thị trấn: Người bị ảnh hưởng có thể mang đơn khiếu nại của mình đến bộ phận Một cửa của Uỷ ban nhân dân xã/phường, bằng văn bản hoặc bằng lời nói. Cán bộ của UBND xã/phường ở bộ phận Một cửa có trách nhiệm thông báo cho lãnh đạo UBND xã/phường về đơn khiếu nại. Chủ tịch UBND Xã/phường/Thị trấn, người có trách nhiệm giải quyết sẽ gặp riêng hộ gia đình bị ảnh hưởng thiệt hại để tìm hiểu vấn đề. UBND xã/phường có 30 ngày, kể từ khi tiếp nhận đơn khiếu nại để giải quyết vấn đề. Văn phòng UBND Xã/phường chịu trách nhiệm về việc lưu giữ hồ sơ của tất cả các khiếu nại mà UBND Xã/phường xử lý.

Cấp thứ hai - Ủy ban Nhân dân huyện: Nếu sau 30 ngày, hộ gia đình bị ảnh hưởng thiệt hại không nhận được tin tức gì từ UBND xã/phường/Thị trấn, hoặc nếu các hộ gia đình bị ảnh hưởng là không hài lòng với quyết định giải quyết đối với khiếu nại của mình, hộ gia đình bị ảnh hưởng có thể trình vụ việc, hoặc bằng văn bản hoặc bằng lời nói tới UBND quận/huyện tại bộ phận Tiếp dân. UBND huyện sẽ có 30 ngày để giải quyết vụ việc tính từ ngày nhận được đơn khiếu nại. UBND huyện chịu trách nhiệm về việc lưu giữ hồ sơ của tất cả các khiếu nại UBND huyện xử lý và sẽ thông báo cho Hội đồng Bồi thường cấp quận/huyệnvà người bị ảnh hưởng về bất kỳ quyết định nào được thực hiện. Các hộ BAH có thể khiếu nại vấn đề của mình tại Tòa án, nếu muốn.

Cấp thứ ba - Ủy ban Nhân dân tỉnh: Nếu sau 30 ngày người dân bị ảnh hưởng có khiếu nại không nhận được phản hồi từ UBND huyện, hoặc không thỏa mãn với quyết định đưa ra cho khiếu nại của mình, hộ dân bị ảnh hưởng có thể trình vụ việc của mình, hoặc bằng văn bản hoặc trình bày trực tiếp, tới bất cứ cán bộ nào UBND tỉnh tại Trụ sở Tiếp dân. UBND tỉnh sẽ có 45 ngày để giải quyết khiếu nại làm hài lòng các bên có liên quan. UBND tỉnh có trách nhiệm lưu hồ sơ của tất cả các khiếu nại mà mình giải quyết. Các hộ BAH có thể khiếu nại vấn đề của mình tại Tòa án, nếu muốn.

Cấp cuối cùng, Tòa án: Nếu sau 45 ngày người dân bị ảnh hưởng có khiếu nại không nhận được phản hồi của UBND tỉnh. hoặc không thỏa mãn với quyết định đưa ra cho khiếu nại của mình, vụ việc có thể được trình lên Tòa án để xem xét và đưa ra phán quyết. Quyết định của Tòa án sẽ là quyết định cuối cùng.

106. Quyết định giải quyết khiếu nại sẽ phải được gửi cho người khiếu nại và các bên có liên quan và phải được niêm yết công khai tại trụ sở của UBND của cấp giải quyết khiếu nại. Sau 03 ngày có quyết định/kết quả giải quyết khiếu nại tại cấp phường/xã/thị trấn và sau 07 ngày tại cấp huyện hoặc tỉnh.

107. Để giảm thiểu các khiếu nại lên cấp tỉnh, PMU sẽ phối hợp với HĐBT cấp huyện để tham gia và tư vấn giải quyết, trả lời các khiếu nại;

108. Nhân sự: Cán bộ Môi trường và tái định cư do PMU lựa chọn sẽ thiết kế và duy trì một cơ sở dữ liệu về các khiếu nại liên quan đến dự án của các hộ bị ảnh hưởng bao gồm các thông tin như: bản chất của khiếu nại, nguồn và ngày nhận khiếu nại, tên và địa chỉ của người khiếu nại, hành động cần thực hiện, tình trạng hiện tại.

109. Đối với các khiếu nại bằng miệng, ban tiếp nhận/hòa giải sẽ ghi lại những yêu cầu này trong một mẫu đơn khiếu nại tại cuộc họp đầu tiên với người bị ảnh hưởng.

110. Tư vấn giám sát độc lập có trách nhiệm kiểm tra các thủ tục và các quyết định giải quyết khiếu nại. Tư vấn giám sát độc lập có thể đề nghị thêm các biện pháp khác để giải quyết những khiếu nại còn tồn đọng. Trong quá trình làm việc liên quan đến nhiệm vụ kiểm tra các thủ tục giải quyết khiếu nại và xem xét các quyết định giải quyết khiếu nại, cơ quan giám sát độc lập cần phối hợp chặt chẽ với Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các thành viên của Mặt trận có trách nhiệm giám sát việc thi hành pháp luật về khiếu nại tại địa phương;

111. Quy trình giải quyết khiếu nại quá trình của dự án yêu cầu phải có tên và chi tiết liên lạc của cán bộ tiếp nhận và giải quyết khiếu nại. Những thông tin này sẽ được phổ biến thông qua các tờ rơi thông tin và dán trong các văn phòng của UBND các xã, huyện và PMU

112. Đồng thời, để tránh sư chậm trễ của dự án trong quá trình giải quyết khiếu nại, tài khoản ký quỹ để thanh toán tái định cư nên được sử dụng đảm bảo thanh toán bồi thường sau khi khiếu nại đã được giải quyết.

113. Để đảm bảo rằng cơ chế khiếu nại mô tả ở trên là thiết thực và chấp nhận được đối với người BAH, cơ chế đó đã được tham vấn với chính quyền và cộng đồng địa phương có tính đến đặc điểm văn hóa riêng biệt cũng như các cơ chế văn hóa truyền thống trong việc nêu và giải quyết khiếu nại và những vấn đề mâu thuẫn. Những đối tượng và nỗ lực của các dân tộc thiểu số cũng được xác định và quyết định những cách thức chấp nhận được về văn hóa để tìm ra cách giải quyết.

IX. CHI PHÍ VÀ NGÂN SÁCH

114. Để chuẩn bị ngân sách cho các chi phí của Dự án, cần chuẩn bị một dự toán kinh phí sơ bộ để đảm bảo phục hồi sinh kế cho người BAH. Kinh phí cho Kế hoạch hành động tái định cư của mỗi Tiểu dự án được chuẩn bị trên cơ sở đơn giá bồi thường đã cập nhật và phần kinh phí tổ chức thực hiện bồi thường, hỗ trợ và tái định cư theo Khung chính sách TĐC. Việc định giá đơn giá đất của dự án áp dụng giá thay thế và tuân theo quy định của cơ quan thẩm định giá độc lập. Đơn giá này phải phản ánh giá thay thế theo giá thị trường của tất cả các tài sản bị ảnh hưởng, tại thời điểm thực hiện Kế hoạch hành động tái định cư. Kinh phí bồi thường hỗ trợ, tái định cư của các tiểu dự án sẽ sử dụng nguồn vốn đối ứng dự án của địa phương.

115. Ước tính chi phí bồi thường, hỗ trợ và tái định cư của dự án khoảng 10,22 triệu USD.

116. Ước tính chi phí bồi thường, hỗ trợ và tái định cư cho các tiểu dự án năm đầu là 1.100.000 USD (Bảng 6).

Bảng 6 - Dự kiến chi phí thực hiện RAP của các TDA năm đầu

No.	Tiểu dự án	Tỉnh	Chi phí bồi thường, hỗ trợ, tái định cư		
			Bồi thường	Hỗ trợ	Tổng
1	Ngòi Là 2	Tuyên Quang	416.277.000	325.125.000	741.402.000
2	Hồ Ban	Phú Thọ	393.800.000	0	393.800.000
3	Đại Thắng	Hòa Bình	1.273.114.300	2.764.082.400	4.037.196.700
4	Khe Chè	Quảng Ninh	0	15.000,000	15.000.000
5	Đồng Bể	Thanh Hóa	298.672.500	0	298.672.500
6	Khe Gang	Nghệ An	297.550.000	0	297.550.000
7	Khe Sân	Nghệ An	1.850.245.000	16.000.000	1.866.245.000
8	Phú Vinh	Quảng Bình	40.907.000	805.844.000	846.751.000
9	Đập Làng	Quảng Ngãi	979.652.000	1.982.483.000	2.962.135.000
10	Thạch Bàn	Bình Định	2.806.173.180	261.120.000	3,067.293.180
11	Sông Quao	Bình Thuận	8.622.590.000	233.600.000	8.856.190.000
12	Đạ Tẻh	Lâm Đồng	1.023.878.500	0	1.023.878.500
	Tổng		**18.002.859.000**	**6.403.254.000**	**24.406.113.000**
	Tổng (USD)				**1.100.000**

Tỷ giá chuyển đổi: 1USD=21.600VNĐ

X. GIÁM SÁT VÀ ĐÁNH GIÁ THỰC HIỆN TÁI ĐỊNH CƯ

10.1. Giám sát

117. Giám sát là một quá trình liên tục của việc đánh giá thực hiện Dự án, liên quan tới lịch thực hiện đã được thống nhất, về việc sử dụng các đầu vào, hạ tầng cơ sở và dịch vụ của dự án. Giám sát cung cấp cho tất cả các bên liên quan những phản ảnh liên tục về tình hình thực hiện. Nó xác định được thực tế và khả năng thành công và khó khăn nảy sinh ngay khi có thể, để tạo điều kiện có thể chấn chỉnh kịp thời trong giai đoạn hoạt động Dự án.

118. Giám sát có 2 mục đích:

(i) Giám sát các hoạt động của Dự án đó có hoàn thành một cách hiệu quả hay không, kể cả về số lượng, chất lượng và thời gian.

(ii) Đánh giá những hoạt động này có đạt được mục tiêu và mục đích Dự án đề ra hay không. và mức đó đạt được như thế nào.

119. Các cơ quan thực hiện (PMU) cũng như Tư vấn giám sát độc lập do CPO thuê tuyển sẽ theo dõi, giám sát thường xuyên việc thực hiện các Kế hoạch hành động tái định cư.

10.2. Giám sát nội bộ

120. Giám sát nội bộ việc thực hiện Kế hoạch hành động tái định cư của các Tiểu dự án là trách nhiệm của các cơ quan thực hiện, với sự hỗ trợ của tư vấn dự án. Các tổ chức thực hiện sẽ giám sát tiến độ của việc chuẩn bị và thực hiện TĐC thông qua các báo cáo tiến độ thường xuyên.

121. Các chỉ tiêu chính của giám sát nội bộ bao gồm việc giám sát quá trình:

(i) Chi trả bồi thường cho những hộ bị ảnh hưởng về các loại thiệt hại khác nhau theo chính sách bồi thường được mô tả trong các Kế hoạch hành động tái định cư.

(ii) Thực hiện hỗ trợ kỹ thuật, di chuyển vị trí, chi trả trợ cấp và hỗ trợ di chuyển.

(iii) Thực hiện việc Khôi phục nguồn thu nhập và quyền đươc hưởng hỗ trợ phục hồi.

(iv) Phổ biến công khai thông tin và các thủ tục tư vấn.

(v) Bám sát các thủ tục khiếu nại, các vấn đề tồn tại đòi hỏi sự chú ý về quản lý.

(vi) Ưu tiên người bị ảnh hưởng về các lựa chọn đã đưa ra.

(vii) Phối hợp và hoàn thành các hoạt động tái định cư và trao hợp đồng xây lắp.

122. Các cơ quan thực hiện sẽ thu thập thông tin hàng tháng từ các Ban bồi thường khác nhau. Một cơ sở dữ liệu về thông tin theo dõi thực hiện tái định cư của Dự án sẽ được duy trì và cập nhật hàng tháng.

123. Các cơ quan thực hiện trình nộp một báo cáo giám sát nội bộ về tình hình thực hiện Kế hoạch hành động tái định cư lên Nhà tài trợ như một phần của báo cáo quý mà họ phải nộp cho bên cho vay. Các báo cáo Giám sát nội bộ phải chứa đựng các thông tin sau:

(i) Số lượng các hộ BAH theo loại hình bị ảnh hưởng và theo hợp phần Dự án và tình trạng chi trả bồi thường, di dời và khôi phục nguồn thu nhập cho mỗi hạng mục, hợp phần.

(ii) Số kinh phí được phân bổ cho các hoạt động hoặc cho chi trả bồi thường và kinh phí đã giải ngân cho từng hoạt động.

(iii) Danh sách Khiếu nại chưa giải quyết.

(iv) Kết quả cuối cùng về giải quyết các khiếu nại và bất cứ vấn đề tồn tại nào đòi hỏi cơ quan quản lý các cấp giải quyết.

(v) Những vấn đề nảy sinh trong quá trình thực hiện.

(vi) Tiến độ thực hiện tái định cư thực tế đã cập nhật.

10.3. Giám sát độc lập

124. Mục *tiêu*. Mục tiêu chung của giám sát độc lập là để cung cấp định kỳ kết quả đánh giá và xem xét độc lập về kết quả thực hiện các mục tiêu tái định cư, những thay đổi về mức sống và việc làm, việc khôi phục nguồn thu nhập và cơ sở xã hội của những người bị ảnh hưởng, hiệu quả, tác động và tính bền vững của quyền được hưởng của người dân, sự cần thiết có thêm các biện pháp giảm thiểu thiệt hại nếu có, và để rút ra những bài học chiến lược cho việc lập chính sách và kế hoạch sau này.

125. *Cơ quan chịu trách nhiệm*. Theo các yêu cầu của NHTG về thuê tư vấn. CPO sẽ thuê một tổ chức để giám sát và đánh giá độc lập việc thực hiện Kế hoạch hành động tái định cư. Tổ chức này, được gọi là Tư vấn Giám sát độc lập (IMC), có chuyên môn về khoa học xã hội và có kinh nghiệm về giám sát độc lập Tái định cư. IMC nên bắt đầu công việc của mình ngay khi Dự án bắt đầu thực hiện.

126. Mục *tiêu giám sát và đánh giá*. Các chỉ tiêu dưới đây sẽ do IMC đánh giá và giám sát. bao gồm nhưng không giới hạn:

(i) Chi trả bồi thường như: (a) toàn bộ tiền bồi thường được chi trả đầy đủ cho những người bị ảnh hưởng trước khi lấy đất hay không; (b) chi trả đầy đủ có tương xứng với việc thay thế các tài sản bị ảnh hưởng.

(ii) Hỗ trợ những người phải xây lại nhà của mình trên diện tích đất còn lại. hoặc những người bị di dời phải xây dựng lại nhà ở những địa điểm mới do dự án thu xếp, hoặc được giao mới.

(iii) Hỗ trợ phục hồi sinh kế/ thu nhập.

(iv) Tham vấn Cộng đồng và phổ biến công khai về chính sách bồi thường: (a) người bị ảnh hưởng phải được thông tin và tham vấn một cách đầy đủ về thu hồi đất, các hoạt động thuê đất và thay đổi vị trí; (b) Tư vấn giám sát độc lập phải tham dự ít nhất một cuộc họp tham vấn cộng đồng để giám sát thủ tục tham vấn cộng đồng, các vấn đề nảy sinh trong quá trình họp và đề xuất các giải pháp; (c) đánh giá về nhận thức cộng đồng đối với các chính sách và quyền được bồi thường với những người bị ảnh hưởng bởi Dự án; và (d) đánh giá nhận thức về các phương án khác nhau dành cho người bị ảnh hưởng được quy định trong RAP.

(v) Những người BAH sẽ được giám sát về phục hồi các hoạt động sản xuất.

(vi) Mức độ thoả mãn cuả người bị ảnh hưởng về những khía cạnh khác nhau của Kế hoạch hành động tái định cư sẽ được giám sát và ghi chép lại. Hoạt động của cơ chế giải quyết khiếu nại và tiến độ giải quyết khiếu nại cũng được giám sát.

(vii) Qua quá trình thực hiện. những xu hướng về mức sống được quan sát và điều tra. Bất cứ vấn đề tiềm tàng nào trong việc khôi phục mức sống đều được báo cáo và các biện pháp phù hợp sẽ được đề xuất để đảm bảo mục tiêu dự án.

10.4. Phương pháp giám sát độc lập

Tất cả các kế hoạch hành động tái định cư đầy đủ sẽ được giám sát độc lập, trong khi đó các kế hoạch hành động tái định cư rút gọn sẽ được chọn mẫu để giám sát việc tuân thủ Khung chính sách tái định cư của dự án.

A. Lưu trữ dữ liệu

127. Tư vấn giám sát độc lập tái định cư (IMC) sẽ duy trì một cơ sở dữ liệu về thông tin giám sát tái định cư. Cơ sở dữ liệu này chứa đựng các file kết quả giám sát, về các hộ được giám sát và được cập nhật dựa trên thông tin được thu thập trong các vòng thu thập số liệu tiếp theo. IMC có thể truy cập đến tất cả các cơ sở dữ liệu đã được tổng hợp bởi

B. Báo cáo

128. Tư vấn Giám sát Độc lập phải trình báo cáo định kỳ 6 tháng một lần và nêu những phát hiện trong quá trình giám sát. Các báo cáo giám sát này sẽ được nộp cho CPO sau đó CPO sẽ nộp các báo cáo cho NHTG dưới hình thức phụ lục của các báo cáo tiến độ.

129. Báo cáo sẽ gồm (i) một báo cáo về tiến độ thực hiện RAP, (ii) sự chệch hướng. nếu có. với các điều khoản và nguyên tắc của RAP, (iii) xác định các vấn đề tồn tại và các giải pháp được đề xuất, qua đó các cơ quan thực hiện được thông báo về tình hình đang diễn ra và có thể giải quyết khó khăn một cách kịp thời và (iv) một báo cáo về diễn biến của các khó khăn và vấn đề đã được xác định trong báo cáo trước.

C. Báo cáo giám sát tiếp theo

130. Các báo cáo giám sát sẽ được thảo luận trong một cuộc họp giữa Tư vấn giám sát độc lập và các PMU. Các PMU sẽ tổ chức các cuộc họp này ngay sau khi nhận được báo cáo. Những hoạt động tiếp theo sẽ được tiến hành dựa trên những khó khăn và các vấn đề đã được xác định trong báo cáo và kết quả của các cuộc thảo luận giữa các bên.

D. Báo cáo Đánh giá sau khi hoàn thành TĐC

131. Trên thực tế, đây là việc đánh giá tại thời điểm đã quy định về tác động của tái định cư và các mục tiêu đã đạt được. Giám sát độc lập sẽ thực hiện một đánh giá về quá trình tái định cư và tác động sau từ 6 đến 12 tháng sau khi hoàn thành tất cả các hoạt động tái định cư. Hệ thống câu hỏi đánh giá được sử dụng dựa trên những cơ sở dữ liệu trong hệ thống cơ sở dữ liệu dự án và những câu hỏi mẫu đã được sử dụng trong các hoạt động giám sát.

132. Cuối cùng, bảng tổng hợp đánh giá tái định cư trong Báo cáo Hoàn thành Dự án (PCR) được lập trước khi kết thúc Dự án. Công tác đánh giá bao gồm đánh giá các tác động của dự

án (số lượng hộ gia đình BAH, các vấn đề chưa được giải quyết do thu hồi đất và cung cấp thông tin trong trường hợp cần phục hồi sinh kế của người BAH hoặc ít nhất là duy trì bằng mức trước khi thực hiện dự án.

133. Kế hoạch hành động tái định cư này sẽ chưa được coi là kết thúc, đến khi một cuộc đánh giá sau khi hoàn thành tái định cư hoặc kiểm toán kết thúc dự án khẳng định rằng tất cả các hộ bị ảnh hưởng đã nhận đủ các khoản bồi thường, hỗ trợ và quá trình phục hồi cuộc sống được thực hiện theo đúng kế hoạch.

PHỤ LỤC

Phụ lục 1: Chỉ số giám sát và đánh giá

Loại chỉ số	Chỉ số	Thông tin cần có trong giám sát và đánh giá
Các chỉ số quá trình	Nhân sự	✓ Số lượng cán bộ/số lượng chuyên gia xã hội và tái định cư của CPMU, PMU và cán bộ huyện được giao triển khai dự án.
	Tham vấn, sự tham gia và xử lý khiếu nại	✓ Số lượng các cuộc tham vấn và chương trình có sự tham gia được tổ chức với người BAH và các bên liên quan; ✓ Số lượng và loại khiếu nại nhận được từ những người hưởng lợi và người BAH, số ngày được sử dụng để các GRC giải quyết những khiếu nại đó; ✓ Số lượng và tên của những người đại diện tham gia vào các cuộc tham vấn và trong triển khai dự án đầu tư.
	Các quy trình hoạt động	✓ Loại biểu mẫu sử dụng để ghi lại những hoạt động được thực hiện khi triển khai dự án; ✓ Sự phối hợp hiệu quả với PMUs, chính quyền huyện, người BAH và các thể chế/tổ chức khác; ✓ Hiệu quả của CPMU, PMUs và cán bộ huyện; ✓ Hiệu quả của hệ thống thanh toán bồi thường; ✓ Hỗ trợ hậu cần thích đáng cho triển khai dự án đầu tư; ✓ Đánh giá sự tuân thủ đầy đủ những chính sách dự án quy định trong RAP; ✓ Cho biết những vấn đề và khó khăn mà cán bộ gặp phải trong khi tham vấn, giải quyết khiếu nại và trong khi tiến hành các thủ tục hoạt động.
	Bồi thường và quyền lợi	✓ Số lượng người BAH được giao nhà, và; ✓ Cho biết loại bồi thường được thực hiện một lần hay nhiều lần; ✓ Cho biết số lượng người BAH tham gia chuyển đổi cây trồng/sinh kế có hoạt động tạo thu nhập, sinh kế BAH do việc cắt nước trong thời gian thi công; ✓ Cho biết số lượng người BAH phải di dời đã được cung cấp hỗ trợ vận chuyên ở; ✓ Cho biết về hỗ trợ thực phẩm đối với người BAH đã chuyển tới khu tập trung tạm hoặc tới địa điểm khác; ✓ Cho biết về người BAH có được nhận phụ cấp/hỗ trợ cho việc tháo dỡ và xây dựng lại nhà cửa cũng nhưng tháo dỡ các công trình của họ khi chuyển đi.
	Khôi phục về xã hội	✓ Cho biết số người tránh được các tổn thất về sản xuất nông nghiệp/thu nhập do vỡ đập; ✓ Cho biết người BAH phía hạ lưu được bảo vệ an toàn tránh được các thiệt hại do lũ đến nhà ở đất sản xuất và hạ tầng; ✓ Cho biết số phụ nữ tham dự các khóa đào tạo sinh kế, quản lý cây trồng tổng hợp (ICM), quản lý tưới có sự tham gia (PIM); ✓ Cho biết số lượng người BAH, đặc biệt là phụ nữ đã thay đổi sinh kế sau khi đào tạo về phát triển sinh kế.
	Vấn đề và khó	✓ Chỉ ra những vấn đề và các khó khăn gặp phải trong việc

	khăn gặp phải	thực hiện đầu tư, thanh toán bồi thường, quyền lợi và phục hồi xã hội của người BAH.
Các chỉ số tác động	Khả năng kiếm sống của hộ	✓ Thu nhập hiện tại so với thu nhập từ trước dự án; ✓ Việc làm của các thành viên hộ gia đình BAH trong trong các hoạt động của dự án; ✓ Thay đổi về thu nhập của các những hộ sản xuất nông nghiệp; ✓ Phục hồi diện tích tưới;
	Sức khỏe và môi trường	✓ Vấn đề/ khó khăn trong việc quản lý chất thải; ✓ Cải thiện tiếp cận với nguồn nước sạch, hợp vệ sinh; ✓ Cải thiện điều kiện sức khỏe của phụ nữ và trẻ em.
	Thay đổi trong khuôn mẫu văn hóa xã hội	✓ Tăng số phụ nữ tham gia vào hoạt động PIM, ICM.

Phụ lục 2: Mẫu Tờ rơi thông tin dự án